§ 198
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

RS 2019-0237

Ärendebeskrivning

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm.

Beslutsunderlag

Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm
Protokollsutdrag från Kommunalförbundets Sjukvård och omsorg i Norrtälje direktionsbeslut angående Tiohundra AB:s kontrollstämmor, RS 2019-0247

Yrkanden

Ordförande Irene Svenonius (M) yrkar bifall till regionrådsberedningens förslag i skrivelse den 16 oktober (bilaga).
Anna Sehlin (V) yrkar bifall till eget förslag till tilläggsbeslut (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar först på regionrådsberedningens förslag och finner att regionstyrelsen bifaller detta.
Ordföranden frågar därefter på Anna Sehlins (V) tilläggsyrkande och finner att regionstyrelsen beslutar att avslå detta.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår dels att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm godkänns.

2. Målvärden för fyra indikatorer inom det övergripande målet Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare fastställs enligt följande, Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid ska vara lägre än 6,2 procent, Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön ska överstiga 200, Antalet anställda AT läkare ska överstiga 220, Antalet anställda ST läkare ska överstiga 1 617.

3. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en centralt samordnad upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling för regionens nämnder och bolag.

4. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje medges rätt att teckna en kapitaltäckningsgaranti - innebärande att kommunalförbundet kan ge villkorat aktieägartillskott till TioHundra AB med som mest 60 miljoner kronor under 2019.

5. Region Stockholm förbinder sig att vid anfordran lämna tillskott till ovan nämnda kapitaltäckningsgaranti, med en andel som motsvarande Region Stockholms andel av TioHundra AB:s underskott, under förutsättning att Norrtälje kommunfullmäktige fattar ett likalydande beslut

6. Regionstyrelsen får i uppdrag att teckna en ansvarsförbindelse tillsammans med Norrtälje kommun till förmån för kommunalförbundet som fastställer respektive medlems ansvar för kapitaltäckningsgarantin.

7. Region Stockholms bidrag till kapitaltäckningsgarantin till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje finansieras av Koncernfinansiering

8. Regionstyrelsen ges i uppdrag att besluta om mindre avvikelser och mindre löpande justeringar inom ramen för intentionerna i Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029, RS 2019-0868.

Regionstyrelsen beslutar dels för egen del följande.

1. Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB, samt TioHundra AB anmodas att förbättra och stärka sin riskhantering och interna kontroll genom att stärka sina processer för kontinuerlig riskvärdering, ta fram och genomföra tydliga kontrollmoment för att bedöma risker samt ta fram och genomföra tydliga och konkreta åtgärder i syfte att minimera konsekvenserna.

Reservation
Anna Sehlin (V) anmäler reservation från V-ledamöterna till förmån för eget förslag till tilläggsbeslut.

Särskilda uttalanden
Aida Hadzialic (S) anmäler särskilt uttalande från S-ledamöterna (bilaga).

Gabriel Kroon (SD) anmäler särskilt uttalande från SD-ledamöterna (bilaga).

Expedieras till
Akt
Regionfullmäktige
Samtliga nämnder och bolag

Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-10-16

RS 2019-0237

Regionstyrelsen

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

Föredragande regionråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm.

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen dels föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm godkänns.

2. Målvärden för fyra indikatorer inom det övergripande målet Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare fastställs. enligt följande, Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid ska vara lägre än 6,2 procent, Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön ska överstiga 200, Antalet anställda AT läkare ska överstiga 220, Antalet anställda ST läkare ska överstiga 1 617.

3. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en centralt samordnad upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling för regionens nämnder och bolag.

4. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje medges rätt att teckna en kapitaltäckningsgaranti - innebärande att kommunalförbundet kan ge villkorat aktieägartillskott till TioHundra AB med som mest 60 miljoner kronor under 2019.

5. Region Stockholm förbinder sig att vid anfordran lämna tillskott till ovan nämnda kapitaltäckningsgaranti, med en andel som motsvarande Region Stockholms andel av TioHundra AB:s underskott, under förutsättning att Norrtälje kommunfullmäktige fattar ett likalydande beslut

6. Regionstyrelsen får i uppdrag att teckna en ansvarsförbindelse tillsammans med Norrtälje kommun till förmån för kommunalförbundet som fastställer respektive medlems ansvar

för kapitaltäckningsgarantin.

7. Region Stockholms bidrag till kapitaltäckningsgarantin till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje finansieras av Koncernfinansiering

8. Regionstyrelsen ges i uppdrag att besluta om mindre avvikelser och mindre löpande justeringar inom ramen för intentionerna i Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029, RS 2019-0868.

Dels att regionstyrelsen för egen del beslutar följande.

1. Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB, samt TioHundra AB anmodas att förbättra och stärka sin riskhantering och interna kontroll genom att stärka sina processer för kontinuerlig riskvärdering, ta fram och genomföra tydliga kontrollmoment för att bedöma risker samt ta fram och genomföra tydliga och konkreta åtgärder i syfte att minimera konsekvenserna.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen instämmer i regiondirektörens tjänsteutlåtande i övrigt vill regionrådsberedningen anföra följande:

Region Stockholm har haft överskott och en budget i balans sedan 2006. Det är av stor vikt att Regionen även kommande år har en uthållig ekonomi och förmår att hålla budgeten i balans. Prognos på resultat för 2019 är ett visst överskott, vilket är en förbättring jämfört med tertialrapport 1. Region Stockholms ratingbetyg, från kreditvärderings- och ratinginstitutet Standard & Poor's, är dessutom fortsatt AA+.

Region Stockholm har bland Sveriges kortaste vårdköer och världens näst bästa kollektivtrafik. Det är tack vare ett långsiktigt arbete med en ekonomi i balans som gett styrka att genomföra ambitionshöjningar.

Sverige och Stockholm går i rask takt in i en vikande konjunktur med högre arbetslöshet och lägre ökning av skatteintäkter än tidigare. Samtidigt så har regeringen aviserat förändringar i det kommunala utjämningssystemet som innebär att år 2023 kommer Region Stockholm, som enda region i Sverige, vara nettobetalare med 4,2 miljarder kronor i systemet. Förändringarna i kostnadsutjämningssystemet införs redan 1 januari 2020, vilket får en

direkt påverkan på regionens möjligheter att klara de åtaganden som följer av en kraftigt växande befolkning.

För att möta skatteutjämningens negativa effekter och mildra konsekvenserna för regionens medborgare behöver kostnadskontrollen stärkas och effektiviseringar göras av alla nämnder och bolag. Som i ett led i att effektivisera regionen och hitta synergier har nu bl a samordnade upphandlingar börjat genomföras.

Det är allvarligt att akutsjukhusen, i synnerhet, Karolinska universitetssjukhuset, prognostiseras ha underskott i bokslut 2019. Nämnden för Karolinska Universitetssjukhuset har 2019 inlett ett ambitiöst arbete med att sänka kostnader och genomföra förändringar som bedöms ge positiva effekter för ekonomi och verksamhet långsiktigt. Arbetet med att nå budget i balans behöver dock intensifieras av samtliga berörda nämnder och styrelser. Det är även nödvändigt för att säkerställa en budget i balans kommande år.

Samtidigt börjar satsningarna på framtidens hälso- och sjukvård bära frukt. Besöken på akutmottagningarna minskar påtagligt samtidigt som besöken på närakuterna och husläkarjourerna ökar. Att patienter får vård på rätt nivå är viktigt för att styra resurser rätt och ge patienter en tillgänglig vård.

Fler människor reser med kollektivtrafiken i Region Stockholm än någonsin tidigare. Kollektivtrafikens popularitet manifesteras tydligast av att resandeökningen är större än befolkningsökningen. Samtidigt genomförs omfattande utbyggnad av den spårbundna kollektivtrafiken och reinvesteringar och upprustningar av befintliga stationer.

Arbetet med att ha en budget i balans och nå prognostiserat resultat gäller för alla nämnder och bolag. Att genomföra tydliga prioriteringar, effektiviseringar och sänka takten i kostnadsutvecklingen är prioriteterat i det vidare arbetet för samtliga nämnder och styrelser.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm
Protokollsutdrag från Kommunalförbundets Sjukvård och omsorg i Norrtälje direktionsbeslut angående Tiohundra AB:s kontrollstämmor, RS 2019-0247

Irene Svenonius

Region Stockholm

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT

REGIONSTYRELSEN

2019-10-22

Vänsterpartiet

Ärende nr 16
RS 2019-0237

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

Vänsterpartiet tackar för delårsrapporten per augusti 2019. Vi hade gärna sett att den kommit tidigare för att kunna arbeta in informationen i vår budgetreservation. Nu har vi fått hålla till godo med ojusterade prognoser och inte med utfall.

Årsprognosen har justerats upp med cirka 1 miljard kronor i jämförelse med tidigare lämnad prognos. Orsaken till den förbättrade resultatprognosen är främst ökade intäkter avseende specialdestinerade statsbidrag samt ökade skatteintäkter. Det är alltså delvis tack vare statliga insatser som regionen ändå får ett relativt högt resultat.

Regionrådsberedningen skriver i sin motivering avseende delårsrapporten att det är på grund av förändringar i kostnadsutjämningen som kostnadskontrollen behöver stärkas och effektiviseringar göras av alla nämnder och bolag. Då detta är en delårsrapport för 2019 och kostnadsutjämningen, om den förändras, gör det från 1 januari 2020 och inte förrän 2023 når full effekt är det mer än märkligt att den ska vara anledningen till att kontrollen över kostnaderna måste öka. Region Stockholm har redan nu en prognostiserad kostnadsutveckling för 2019 på 6,4 procent i jämförelse med årsbokslutet 2018.

Omställningskostnaderna för genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården prognostiseras bli 72 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror på tidsförskjutning inom Karolinska Universitetssjukhuset, Södertälje Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, samt fastighets- och servicenämnden. Det vill säga att kostnaderna kommer, men lite senare än budgeterat.

Inom hälso- och sjukvården är prognosen för året att resultatet blir negativt med 1 586 miljoner kronor, vilket är 1 687 miljoner kronor lägre än budgeterat resultat. Avvikelsen motsvarar 2,3 procent av omsättningen för hälso- och sjukvården. Karolinska Universitetssjukhuset lämnar en negativ prognos på 1 624 miljoner kronor, vilket är en försämring med 394 miljoner kronor i jämförelse med tidigare rapporterad prognos. Detta är alarmerande.

Årets resultat prognostiseras nu till 100 miljoner kronor. Efter balanskravsjustering för realisationsvinster på fyra miljoner kronor är balanskravsresultatet 96 miljoner kronor. Region Stockholm bedöms därmed att uppfylla Kommunallagens krav på en ekonomi i balans. 96 Mkr plus i en budget på 105 miljarder är mindre än 0,1 procent. Det följer inte kommunallagens krav på ”god ekonomisk hushållning” – följdes det så skulle resultatet ligga på 1,5 miljarder.

Vänsterpartiet välkomnar att regionstyrelsen i samband med beslut om delårsrapport föreslår regionfullmäktige att:
ge Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje rätt att teckna en kapitaltäckningsgaranti - innebärande att kommunalförbundet kan ge villkorat aktieägartillskott till TioHundra AB med som mest 60 miljoner kronor under 2019.

Vi välkomnar också att regionstyrelsen för egen del beslutar att:
Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB, samt TioHundra AB anmodas att förbättra och stärka sin riskhantering och interna kontroll genom att stärka sina processer för kontinuerlig riskvärdering, ta fram och genomföra tydliga kontrollmoment för att bedöma risker samt ta fram och genomföra tydliga och konkreta åtgärder i syfte att minimera konsekvenserna.

Vi vill dock som tillägg i ärendet poängtera att ovanstående beslut inte löser den långsiktiga ekonomiska situationen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Det står visserligen i ärendet att en tät dialog mellan regionledningskontoret och respektive nämnder och bolagsstyrelser är en förutsättning för att löpande analyser och uppföljning ska kunna göras av de effekter och resultat som nås i verksamheterna. Hittillsvarande dialoger visar att enighet gäller prognoserna, problemet är att åtgärdernas resultat uteblir, är begränsade eller försenade. Vänsterpartiet är mycket positiva till den så kallade Norrtäljemodellen, där regionen och kommunen samarbetar inom Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och Tiohundra. I centrum står patientfokus, effektivisering och områdesansvar. Det är drivkraften, inte konkurrens. Norrtälje har många socioekonomiskt utsatta grupper och en större andel äldre än den övriga regionen. Det innebär en tyngre vårdbörda som det idag inte tas hänsyn till i ersättningsnivåerna. Norrtälje sjukhus har den lägsta ersättningsnivån i hela landet. Den behöver justeras upp i nivå med Södertälje sjukhus. På grund av låga ersättningsnivåer och höga läkemedelskostnader befinner sig Tiohundra AB i ekonomisk kris. Vi lyfter i vår budget att DRG-ersättningen ska höjas för att Tiohundra/Norrtäljemodellen ska kunna fortsätta att utvecklas och att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje ska ersättas för sina faktiska läkemedelskostnader.

Vi vill uppdra åt regionstyrelsen

Att föreslå att regionfullmäktige tar fram en plan för att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje och Tiohundra AB får en långsiktigt hållbar ekonomi där ovanstående översyn kan vara en del av lösningarna.

Regionstyrelsen

SÄRSKILT UTTALANDE
2019-10-22

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 16
LS 2019-0237

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

Regionrådsberedningens motivering avseende delårsrapporten är anmärkningsvärd läsning. Allra mest eftersom det ännu en gång blir uppenbart att vi har ett regionstyre som är oförmöget att själv ta ansvar för konsekvenserna av sin förda politik. Hur kan man annars förklara att de motiverar behovet av kostnadskontroll – något som såväl regionens tjänstemän, revisorer som vi i oppositionen påtalat under en lång tid – med kostnaderna för utjämningssystemet i allmänhet och förändringen där utav i synnerhet? En förändring som dessutom inte kommer att vara fullt ut införd förrän 2023. Faktum är att regionen redan idag har en prognos för helåret på verksamhetskostnader som överstiger budget med närapå två miljarder kronor och en prognosticerad kostnadsutveckling om 6,4 procent. Det är detta som den styrande koalitionen borde fokusera sin energi på.

Medan det moderatledda regionstyret gladeligen skyller ansvaret för alla problem på den S-ledda regeringen så framgår svart på vitt i delårsrapporten att det ännu en gång är just regeringen som räddar regionens ekonomiska resultat. Tillsammans med skatteintäkter som överstiger budget så handlar det om riktade statsbidrag som är högre än prognos. Vi hoppas att dessa statsbidrag, uppräknade med cirka 850 miljoner kronor, går direkt ut i verksamheterna som har det tufft under det moderatledda regionstyrets regim.

Flera av regionens mål antas ej uppnås för helåret. Allvarligast är att indikatorn ”andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning” inte ens uppgår till hälften, jämfört med målet om 78 procent. Vi reagerar också på att indikatorn ”tusentals påstigande en vanlig vardag”, avseende kollektivtrafiken, tycks långt ifrån uppnås för helåret.

Slutligen vill vi ifrågasätta hur en ekonomisk prognos kan förändras med en miljard kronor på bara en månad. Att förändringen denna gång var i

gynnsam riktning kan vi bara vara tacksamma för. På sikt blir det dock svårt att basera sin politik på ett underlag som tycks så osäkert.

SÄRSKILT UTTALANDE
2019-10-22

RS 2019-0237

Regionstyrelsen
16

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

Sverigedemokraterna välkomnar delårsrapporten 2019 för Region Stockholm. Vi konstaterar att det prognosticerade resultatet övergår i knappt överskott tack vare ökade statsbidrag om närmare 22 procent. Samtidigt noterar vi fortsatta problem inom kostnadskontrollen där verksamheternas nettokostnader återigen har ökat utöver det budgeterade anslaget. Detta följer de senaste årens trend där kostnadskontrollen har skenat vilket, allt annat lika, kommer att föranleda till miljardunderskott i koncernen.

I likhet med SKL ser vi att skatteunderlagstillväxten kommer att avta och normaliseras, om än inte försämras. I takt med de senaste årens höga asyl- och anhöriginvandring till Region Stockholm i kombination med en bristande integration så ser vi stora problem med uteblivna skatteinkomster och framtida ökade åtaganden för framförallt hälso- och sjukvården

En stor del av Regionens negativa resultat inom hälso- och sjukvården beror direkt på akutsjukhusens ekonomiska svårigheter kopplade till rekryteringsproblem och en allt större andel inhyrd personal. Tillgänglighetsproblemen inom hälso- och sjukvården präglas av indikatorerna som visar på en extremt hög andel av patienter som för vänta över fyra timmar på akutmottagningen, tusental personer i vårdkön och därtill ett fortsatt högt missnöje med tillgängligheten inom sjukvården.

Å ena sidan, ter sig Region Stockholms problem vara av mindre karaktär jämfört med andra regioner. Däremot vill vi påpeka att Region Stockholm har de bästa förutsättningarna, relativt andra regioner, där vår storstadsregion medför till korta fysiska avstånd samtidigt som det regionala inflytandet av att utgöra Sveriges huvudstad medför till ett gott skatteunderlag. Trots detta råder en omfattande problematik med köer och ekonomiska underskott.

Slutligen konstaterar vi att Region Stockholm har en tuff ekonomisk framtid framför sig där valet kommer att stå mellan en sämre vård för länsmedborgarna eller höjda taxor och höjd landstingskatt. I dessa tider handlar det om att prioritera Region Stockholms kärnverksamhet – sjukvård och kollektivtrafik.

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-10-09

RS 2019-0237

Regionstyrelsen

Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm

Ärendebeskrivning
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm
Protokollsutdrag från Kommunalförbundets Sjukvård och omsorg i Norrtälje direktionsbeslut angående Tiohundra AB:s kontrollstämmor, RS 2019-0247

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen dels föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsrapport per augusti 2019 för Region Stockholm godkänns.

2. Målvärden för fyra indikatorer inom det övergripande målet Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare fastställs. enligt följande, Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid ska vara lägre än 6,2 procent, Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön ska överstiga 200, Antalet anställda AT-läkare ska överstiga 220, Antalet anställda ST läkare ska överstiga 1 617.

3. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en centralt samordnad upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling för regionens nämnder och bolag.

4. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje medges rätt att teckna en kapitaltäckningsgaranti - innebärande att

kommunalförbundet kan ge villkorat aktieägartillskott till TioHundra AB med som mest 60 miljoner kronor under 2019.

5. Region Stockholm förbinder sig att vid anfordran lämna tillskott till ovan nämnda kapitaltäckningsgaranti, med en andel som motsvarande Region Stockholms andel av TioHundra AB:s underskott, under förutsättning att Norrtälje kommunfullmäktige fattar ett likalydande beslut

6. Regionstyrelsen får i uppdrag att teckna en ansvarsförbindelse tillsammans med Norrtälje kommun till förmån för kommunalförbundet som fastställer respektive medlems ansvar för kapitaltäckningsgarantin.

7. Region Stockholms bidrag till kapitaltäckningsgarantin till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje finansieras av Koncernfinansiering

8. Regionstyrelsen ges i uppdrag att besluta om mindre avvikelser och mindre löpande justeringar inom ramen för intentionerna i Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029, RS 2019-0868.

Dels att regionstyrelsen för egen del beslutar följande.

1. Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB, samt TioHundra AB anmodas att förbättra och stärka sin riskhantering och interna kontroll genom att stärkasina processer för kontinuerlig riskvärdering, ta fram och genomföra tydliga kontrollmoment för att bedöma risker samt ta fram och genomföra tydliga och konkreta åtgärder i syfte att minimera konsekvenserna.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Sammanfattning
I delårsrapporten redovisas ekonomiskt utfall för perioden januari till augusti 2019 samt prognos för året, vilket jämförs med budget. I

delårsrapporten framgår utfallet för samtliga nämnder och bolag, samt den sammanställda redovisningen för regionkoncernen Region Stockholm. Regionledningskontoret föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta om delårsrapport per augusti 2019.

Regionstyrelsen föreslås få i uppdrag om att genomföra upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling före regionens nämnder och bolag.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje inrättar en kapitaltäckningsgaranti som TioHundra AB kan få kapital ifrån, upp till ett totalt belopp om högst 60 miljoner kronor under 2019. Region Stockholm förbinder sig att vid anfordran lämna tillskott till ovan nämnda kapitaltäckningsgaranti, med en andel som motsvarande Region Stockholms andel av TioHundra AB:s underskott, under förutsättning att Norrtälje kommunfullmäktige fattar ett likalydande beslut. Regionstyrelsen tecknar en ansvarsförbindelse tillsammans med Norrtälje kommun som fastställer respektive medlems ansvar för kapitaltäckningsgarantin enligt ovan.

Bakgrund

Delårsrapport 2019 för Region Stockholm

Den sammanställda redovisningen för koncernen Region Stockholm ger en samlad bild av samtliga nämnders och bolags ekonomi och verksamhet. Från och med 1 januari 2019 gäller den nya redovisningslagen, Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Delårsrapportens har anpassats utifrån den nya lagstiftningen.

I delårsrapporten redovisas ekonomiskt utfall för perioden januari till augusti 2019 samt prognos för året, vilket jämförs med budget. I delårsrapporten framgår utfallet för samtliga nämnder och bolag, samt den sammanställda redovisningen för regionkoncernen.

I delårsrapporten görs en särskild uppföljning av de nämnder och bolag som tilldelats en anmodan i samband med årsredovisningen 2018 och hur de hörsammat anmodandena.

När fullmäktige beslutade om Budget 2019 för Region Stockholm saknades målvärden för 2019 för 13 indikatorer. Fullmäktige beslutade om målvärden för nio av dessa indikatorer i avstämningsärendet, Avstämning av budget 2019 för Region Stockholm, LS 2018-1179. De fyra återstående

indikatorerna, inom det övergripande målet Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare, målsätts i samband med delårsrapporten 2019.

Intern kontroll och en effektiv riskhantering ska stärkas inom Region Stockholm. Till delåret har antalet höga risker samt risker på mellannivå ökat samt att åtgärder som genomförts ej haft avsedd effekt. Sammantaget innebär detta att Region Stockholm riskerar en hög riskacceptans samt att mognadsgraden i riskhanteringen bedöms som för låg och att Region Stockholm ännu inte nått den nivå av ständiga förbättringar som önskats.

Centralt samordnad upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling för regionens nämnder och bolag
Region Stockholm har, som del av ansvaret för att tillhandahålla en sammanhållen regiongemensam infrastruktur, centralt tecknade avtal med Tieto Sweden AB avseende drift- och förvaltningstjänster. Avtalen ägs av regionstyrelsen, men med starkt operativt stöd i förvaltningen från serviceförvaltningen. Regionstyrelsen har under året bemyndigat regiondirektören att nyttja avtalets förlängningsmöjlighet, vilket har skett. Regionledningskontoret har under våren 2019 genomfört en mindre förstudie för att utreda de driftbehov som finns inom framtidens vårdinformationsmiljö.

Kapitaltillskott till TioHundra AB
TioHundra AB ägs av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Bolagets negativa resultat har gjort att det egna kapitalet sjunkit under hälften av aktiekapitalet. Styrelsen för TioHundra AB har därför upprättat en kontrollbalansräkning och hållit en kontrollstämma i enlighet med reglerna i aktiebolagslagen. Lagen kräver att styrelsen kan visa att hela aktiekapitalet är återställt vid en andra kontrollstämma som ska hållas inom åtta månader efter den första, dvs senast den 23 januari 2020. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje behöver, enligt nuvarande förbundsordning, inhämta godkännande av medlemmarnas fullmäktige för att kunna tillskjuta mer aktiekapital. Kommunalförbundets direktion har av den anledningen gett sin ordförande i uppdrag att inhämta medlemmarnas ställningstaganden samt förslag på kort och lång sikt.

Justerad verksamhetsplan 2019 Karolinska Universitetssjukhuset
I ärendet Avstämning av budget 2019 för Region Stockholm uppmanades Karolinska Universitetssjukhuset att återkomma till regionstyrelsen med en justerad verksamhetsplan, LS 2018-1179. Karolinska Universitetssjukhuset har med anledning av regionstyrelsens uppmaning antagit en ny

verksamhetsplan. En kopia av planen finns i regionstyrelsens diarium, LS 2018-0696.

Överväganden

Delårsrapport 2019 för Region Stockholm
Prognosen 2019 för Region Stockholm visar ett positivt resultat på 100 miljoner kronor.

Prognostiserat resultat, exkluderat omställningskostnader, uppgår till 386 miljoner kronor, i jämförelse med ett budgeterat positivt resultat på 140 miljoner kronor.

Resultatprognosen har justerats upp med 1 000 miljoner kronor i jämförelse med tidigare lagd prognos. Orsaken är ökade specialdestinerade statsbidrag samt ökade skatteintäkter.

Det samlade resultatet för hälso- och sjukvården per den sista augusti är negativt, i huvudsak beroende på att akutsjukhusen redovisar negativa resultat.

Regionledningskontoret konstaterar att det ekonomiska läget för sex verksamheter inom hälso- och sjukvård är mycket allvarligt och det är nödvändigt att den nu något lägre kostnadsutvecklingen i regionen måste hållas tillbaka ytterligare. Åtgärder måste även vidtas för att förbättra tillgängligheten på akutmottagningarna. Regionledningskontoret kommer i nära samverkan med berörda verksamheter arbeta för att, genom stöd med underlag, uppföljning, jämförelser och analyser, verksamheterna ska kunna nå sina nuvarande och tillkommande besparingsåtgärder och/eller intäktsökningsåtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Karolinska Universitetssjukhuset lämnar en negativ prognos på 1 624 miljoner kronor, vilket är en försämring med 394 miljoner kronor i jämförelse med tidigare rapporterad prognos. Anledningen till den fortsatta försämringen av den ekonomiska utvecklingen är att hittills vidtagna åtgärder inte har varit tillräckliga och att tillkommande åtgärder inte kommer att få helårseffekt under 2019.

Karolinska Universitetssjukhuset genomför flera omfattande åtgärder för att anpassa bemanning och kostnader. Regionledningskontoret bedömer dock att trots att flera åtgärder beslutats kommer ytterligare åtgärder att behövas för att anpassa kostnader och bemanning till vårduppdraget.

Regionledningskontoret anser det är viktigt att Karolinska Universitetssjukhuset genomför och påbörjar åtgärder, och vid behov utökar åtgärder, under hösten för att under 2020 uppnå en ekonomi i balans.

Återstående fyra indikatorerna, inom det övergripande målet Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare, målsätts i samband med delårsrapporten 2019. Förslaget är att målvärdena 2019 ska visa på en förbättring jämfört med utfallet 2018, enligt följande, Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid ska vara lägre än 6,2 procent, Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön ska överstiga 200, Antalet anställda AT-läkare ska överstiga 220, Antalet anställda ST läkare ska överstiga 1 617.

Indikator	**Utfall 2018**	**Målvärde 2019**
Andel sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	6,2%	<6,2%
Antalet sjuksköterskor som utbildat sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön	200	>200
Antal antställda AT-läkare	Cirka 220	>220
Antal anställda ST-läkare	1 617	>1 617

I delårsrapporten framgår att flertalet nämnder och bolag inte hanterar sina risker och interna kontroll på ett tillfredställande sätt. Förslaget är att Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB, samt TioHundra AB, anmodas att stärka sin riskhantering genom att skapa effektiva processer för kontinuerlig riskvärdering, ta fram och genomföra tydliga kontrollmoment för att bedöma risker samt ta fram och genomföra tydliga och konkreta åtgärder i syfte att minimera konsekvenserna.

Centralt samordnad upphandling av tjänster avseende it-drift, systemförvaltning och systemutveckling för regionens nämnder och bolag
Utifrån resultatet av genomförd förstudie konstaterar Regionledningskontoret att utöver att befintliga avtal som längst kan förlängas till 2023 och 2024 har Region Stockholm ett starkt behov av mer

moderna avtal som tar hänsyn till de driftbehov som finns inom framtidens vårdinformationsmiljö samt önskemål om en förändrad förvaltnings- och samverkansmodell från hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Kommande avtal behöver bättre passa de leveransmodeller som följer på Region Stockholms nya organisation inom it-området, exempelvis inrättandet av fastighets- och servicenämnden. Utifrån detta krävs förnyad upphandling av drift och förvaltningstjänster för it-system, en upphandling som behöver påbörjas omgående av hänsyn till befintliga tidplaner för framförallt framtidens vårdinformationsmiljö.

Kapitaltillskott till TioHundra AB

TioHundra AB har att följa reglerna om kapitaltäckning i aktiebolagslagen som kräver att ägarna garanterar aktiekapitalet vid varje tillfälle. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje äger 100 procent av aktierna i TioHundra AB. Enligt dess förbundsordning kan inte kommunalförbundet besluta om aktieägartillskott utan att inhämta godkännande från medlemmarnas fullmäktige.

TioHundra AB prognosticerar ett underskott om 53 miljoner kronor för 2019 i sin delårsrapport, varav cirka två tredjedel rör hälso- och sjukvårdsverksamheten och en tredjedel omsorgsverksamhet. För att återställa aktiekapitalet till registrerade 17,3 miljoner kronor till nästa kontrollstämma i januari är bedömningen att det krävs ett aktieägartillskott på cirka 60 miljoner kronor. Kommunalförbundet har inte ekonomiska förutsättningar att själv bidra till dessa aktieägartillskott.
Förslaget är att kommunalförbundet utfärdar en kapitaltäckningsgaranti på högst 60 miljoner kronor för 2019. Från kapitaltäckningsgarantin har TioHundra AB rätt att få kapital under 2019 så att det prognosticerade egna kapitalet uppgår till det registrerade aktiekapitalet vid varje tillfälle till och med januari 2020.

Kapitaltäckningsgarantin finansieras av medlemmarna som tillsammans tecknar en ansvarsförbindelse till förmån för kommunalförbundet. Den innebär att medlemmarna sammantaget förbinder sig att lämna tillskott till kommunalförbundet motsvarande det belopp som bolaget får från kommunalförbundet och som mest 60 miljoner kronor under 2019. Beslutet innebär också att kommunalförbundet har fått det godkännande från Region Stockholm som krävs, enligt förbundsordningen, för att ge TioHundra AB ett kapitaltillskott om högst 60 miljoner kronor under 2019. Varje medlem finansierar tillskottet med en andel som motsvarande

medlemmens andel av bolagets underskott vid tillfället för kontrollbalansräkningen.

Region Stockholms bidrag till kapitaltäckningsgarantin finansieras av Koncernfinansiering

Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029, delegation av beslut till regionstyrelsen

I den av Länsstyrelsen beslutade Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029, som Region Stockholm sedan 1 januari 2019 ansvarar för, redovisas tre nivåer av avvikelser: Väsentliga avvikelser i länsplanen, mindre avvikelser i länsplanen samt mindre löpande justeringar. För att applicera dessa avvikelser till Region Stockholms beslutsnivåer föreslår regionledningskontoret att regionstyrelsen får i uppdrag att besluta om mindre löpande avvikelser i länsplanen. Väsentlig avvikelse beslutas av regionfullmäktige, utifrån att det är att anse att det är av principiell beskaffenhet och annars större vikt. Delegation till tjänsteman att besluta om mindre löpande justeringar föreslås beslutas i samband med att regionstyrelsens delegationsordning revideras.

Väsentlig avvikelse

Regionfullmäktige beslutar om väsentliga avvikelser, utifrån att det är att anse att det är av principiell beskaffenhet och annars större vikt. För bedömningen av vad som menas med en väsentlig avvikelse gäller följande huvudprinciper:

- Om det är ett av de större namngivna objekten som är en av grunderna i länsplanen, det vill säga att planens intentioner inte efterlevs
- Om det namngivna objektet inte kan genomföras av olika anledningar och att objektet följaktligen plockas bort
- Om planens totala ram överskrids med över fem procent
- Om det är en kostnadsökning med mer än 50 procent av det namngivna objektets totalkostnad och om objektet är en av planens grunder

Mindre avvikelse

Regionstyrelsen får i uppdrag att besluta om mindre avvikelser inom ramen för intentionerna i Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029. För bedömningen av vad som menas med en mindre avvikelse gäller följande huvudprinciper:

- Om det är en kostnadsökning med mer än 50 procent av det namngivna objektets totalkostnad och om objektet inte är en av planens grunder

Mindre löpande justering

Regiondirektören får i uppdrag att besluta om mindre löpande justeringar i Länsplan för transportinfrastruktur i Stockholms län 2018-2029. Regiondirektören ska en gång per år redovisa genomförda löpande mindre justeringar till länsplane- och samhällsplaneringsutskottet. För bedömningen av vad som menas med en mindre löpande justering gäller följande huvudprinciper:

- Exempel på mindre löpande justeringar är en smärre kostnadsökning, eller en mindre avvikelse i tid
- En sammanställning av dessa redovisas för utskottet i mars/april enligt ”uppföljning av plan”
- Avstämningar och preciseringar enligt planens intentioner hanteras genom samråd på tjänstemannanivå mellan Region Stockholm och Trafikverket

Ekonomiska konsekvenser

Prognosen 2019 för Region Stockholm visar ett positivt resultat på 100 miljoner kronor. Exkluderat omställningskostnader prognostiseras ett resultat på 386 miljoner kronor i jämförelse med ett budgeterat positivt resultat på 140 miljoner kronor.

Det samlade resultatet för nämnder och bolag inom hälso- och sjukvården per den sista augusti är negativt, i huvudsak beroende på att flera av akutsjukhusen redovisar negativa resultat. Även i den sammanlagda årsprognosen för akutsjukhusen redovisas stora underskott.

Regionledningskontorets bedömning är att hälso- och sjukvården måste vidta ytterligare kraftigt resultatförbättrande åtgärder som ger effekt både på kort och lång sikt, främst vid Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB och Danderyds Sjukhus AB.

En tät dialog mellan regionledningskontoret och respektive nämnder och bolagsstyrelser är en förutsättning för att löpande analyser och uppföljning ska kunna göras av de effekter och resultat som nås i verksamheterna. Hittillsvarande dialoger visar att enighet gäller prognoserna, problemet är att åtgärdernas resultat uteblir, är begränsade eller försenade.

Regionledningskontoret gör bedömningen att trafiknämndens och färdtjänstnämndens prognoser kommer att infrias och att kollektivtrafiken som helhet kommer att uppnå ett resultat som överstiger årets budget.

Övriga verksamheter bedöms uppnå ett resultat enligt budget.

Region Stockholm förbinder sig att vid anfordran lämna bidrag till kommunalförbundets kapitaltäckningsgaranti som omfattar högst 60 miljoner kronor för 2019. Region Stockholm finansierar den andel av tillskottet som motsvarar dess andel av TioHundra AB:s underskott vid tillfället för kontrollbalansräkningen.

Stefan Schildt
Tf. regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Samtliga nämnder och bolag

Godkänd av Stefan Schildt, 2019-10-09

Diarienummer
RS 2019–0237

Region Stockholm

Delårsrapport per augusti 2019

Innehållsförteckning

1. Översikt över verksamhetens utveckling....4

2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning....8

3. Händelser av väsentlig betydelse....11

4. Styrning och uppföljning av regionens verksamhet....13
4.1 Mål....13
4.2 Uppdrag....14
4.3 Intern kontroll....14
4.3.1 Omvärldsfaktorer som påverkar förmågan att nå målen....15
4.3.2 Rapportering kring intern kontroll....15
4.3.3 Uppföljning av planerade kontrollmoment och åtgärder....16
4.4 Uppsikt....16

5. God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning....20
5.1 Mål....20
5.2 Resultat....21
5.3 Väsentliga personalförhållanden....25
5.4 Jämförelsestörande poster....26
5.5 Balanskravsresultat....26
5.6 Resultat nämnder och bolag....27
5.7 Ekonomisk utveckling inom hälso- och sjukvård....28
5.8 Investeringar....31
5.9 Investeringar inom nämnder och bolag....32

6. Förväntad utveckling....33

7. Nämnder....37
7.1 Regionstyrelsen....37
7.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden....38
7.3 Trafiknämnden....48
7.4 Tillväxt- och regionplanenämnden....60
7.5 Fastighets- och servicenämnden....61
7.6 Färdtjänstnämnden....67
7.7 Kulturnämnden....69
7.8 Vårdens kunskapsstyrningsnämnd....70
7.9 Patientnämnden....71
7.10 Stockholms läns sjukvårdsområde....71

7.11 Karolinska Universitetssjukhuset 73
7.12 Revisorskollegiet....77
7.13 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje 78

8. Bolag....82
8.1 Landstingshuset i Stockholm AB....82
8.1.1 Södersjukhuset AB....82
8.1.2 Danderyds Sjukhus AB 85
8.1.3 Södertälje Sjukhus AB 89
8.1.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB 91
8.1.5 Folktandvården Stockholms län AB 93
8.1.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB....94
8.1.7 Stockholm Care AB 95
8.1.8 MediCarrier AB 96
8.1.9 Locum AB 97
8.1.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans....98
8.2 AB Storstockholms Lokaltrafik....98

9. Ekonomisk redovisning 100
9.1 Resultaträkning....100
9.2 Balansräkning 101
9.3 Kassaflödesanalys....103
9.4 Driftredovisning 104
9.5 Investeringsredovisning....105
9.6 Redovisningsprinciper 106

Bilaga 1 Regionkoncernen 107

Bilaga 2 Konsultkostnader 109

1. Översikt över verksamhetens utveckling

Regionbildning och samordnad regional utveckling
Den 1 januari 2019 blev Stockholms läns landsting Region Stockholm. Förändringen innebär att Region Stockholm tar ansvar för de regionala tillväxtfrågor där länsstyrelsen tidigare varit den samlande aktören. Det utökade uppdraget innebär bland annat att ansvara för att, i dialog med länets aktörer, samordna och driva flera av de viktiga frågor som rör länet, bland annat den regionala utvecklingsstrategin och länsplanen för transportinfrastruktur. Arbetet med att utveckla väl fungerade former för samverkan med länets kommuner, länsstyrelsen och andra aktörer är en prioriterad uppgift för Region Stockholm under 2019.

Hälso- och sjukvård
Implementering och utveckling av strukturen för akut omhändertagande har fortskridit. Det inkluderar vårdformerna 1177 Vårdguiden på telefon, husläkarverksamhet/husläkarjour, närakut, akutmottagning och intensivakut samt prehospital vård. Akutmottagningsbesöken på sjukhusen har minskat i augusti jämfört med föregående år med 5 697 besök. Verksamheterna i nya Karolinska Universitetssjukhuset Solna är inflyttade och sjukhuset fortsätter att utveckla sin högspecialiserade verksamhet. En övergripande strategisk inriktning för primärvården är antagen av hälso- och sjukvårdsnämnden. En utredning av strukturen i den somatiska barnsjukvården har genomförts i syftet att utröna om det finns behov av specialiserad öppenvård utöver vårdvalet Specialiserade barn- och ungdomsmedicinska mottagningar. Inom geriatrisk öppen- och slutenvård är vårdval infört från och med den 1 maj 2019. En upphandling av sammanhållen vård för äldre vid Sollentuna sjukhus pågår och ny verksamhet förväntas vara i drift från 1 maj 2020. För att stärka förlossningsvården har hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat om ett nytt uppdrag till förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus från 2022. Arbete och förhandling med nya sjukhusavtal för akutsjukhusen som drivs i egen regi har fortgått och kommer att gälla från och första januari 2020.

Kollektivtrafik
Resandet i kollektivtrafiken på land, mätt som antal genomsnittligt påstigande en vanlig vardag, har ökat med 2,3 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Procentuellt sett har resandet en högre ökning än befolkningsutvecklingen i Stockholms län, vilken ligger på 1,6 procent. I april invigdes Nynäslinjens pendeltågsstation Vega. Upprustning av återstående söderströmsbroar och spåranläggning färdigställdes enligt plan i juli. Flytt av tunnelbanans relärum vid Slussen har genomförts för att ge utrymme åt stadens arbeten, en viktig förutsättning för framdriften i Slussenprojekten. Arbetet vid Enlunda bussdepå har återupptagits och bron över Ulvsundaleden på Tvärbanans Kistagren lyftes på plats i mars.

Roslagsbanans nya depå i Molnby har döpts till Vallentunadepån, där också stommen har rests under perioden. Utbyggnaden av arbetstunnlar för tunnelbana till Barkarby är igång sedan årsskiftet och byggstarten manifesterades i mars genom en första symbolisk sprängning.

Organisationsförändringar
I budget 2019 förtydligas en ny inriktning för regionstyrelsen. Regionstyrelsens uppsikt av ekonomi och verksamhet i hela Region Stockholm ska stärkas, liksom styrningen av regionens hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag. Regionstyrelsen ska effektiviseras och en omorganisation genomföras för att utveckla regionstyrelsen som strategisk ledningsfunktion för styrning, ledning och samordning av Region Stockholms ansvarsområden. Regionstyrelsens verksamhet ska renodlas till strategisk styrning, uppföljning och uppsikt, och operativa delar överföras till den nya fastighets- och servicenämndens ansvarsområde. Organisationsförändringar har genomförts under perioden och fortsätter under hösten 2019.

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för Region Stockholms fastigheter, exklusive trafikfastigheter, samt regiongemensamma servicefunktioner. Under 2019 pågår ett intensivt arbete med att bygga upp nämndens verksamhet. De serviceverksamheter som fastighets- och servicenämnden ska ansvara för kommer successivt att överföras från de organisatoriska hemvister som de i nuläget har och utvecklas inom ramen för den nya nämndens verksamhet. Nämnden ska fullt ut finansieras via ersättning från köpande nämnder och styrelser. Under perioden har SF IT (tidigare SLL IT), NKS Bygg, Upphandling, Facility Management, Digital kommunikation samt Berga naturbruksgymnasium överförts från regionstyrelsen.

Från och med den 1 juli 2019 är Waxholms Ångfartygs AB ett dotterbolag till AB Storstockholm Lokaltrafik. Tidigare var Waxholms Ångfartygs AB ett dotterbolag till Landstingshuset i Stockholm AB.

Ekonomiska utmaningar
Årsprognos har justerats upp med cirka 1 miljard kronor i jämförelse med tidigare lämnad prognos. Orsaken till den förbättrade resultatprognosen är främst ökade intäkter avseende specialdestinerade statsbidrag samt ökade skatteintäkter. Ett flertal nämnder och bolag inom hälso- och sjukvård uppvisar fortsatt negativa prognoser för året och kraftfulla åtgärder krävs för att vidmakthålla en ekonomi i balans och anpassa kostnadsnivån till regionens långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB,

Södertälje Sjukhus AB och Folktandvården Stockholms län AB prognostiserar negativt utfall i relation fullmäktiges resultatkrav. För att säkerställa en långsiktigt stabil ekonomi har arbetet med att anpassa kostnadsutvecklingen till Region Stockholms långsiktiga ekonomiska förutsättningar fortsatt hög prioritet.

Den största enskilda ekonomiska utmaningen avser Karolinska Universitetssjukhuset och dess behov av anpassning av verksamheten efter det nya vårduppdraget. Sjukhuset har i början av maj månad lagt ett varsel gällande 550 helårsarbeten inom administration. Effekten av åtgärden bedöms ge en viss kostnadsminskning under 2019.

Regionledningskontorets bedömning är att ytterligare kraftiga resultatförbättrande åtgärder behöver vidtas främst på Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB och Danderyds Sjukhus AB för att nå en ekonomi i balans.

Ekonomisk utveckling

Den sammanställda redovisningen av regionkoncernen ger en samlad bild av verksamheten inom nämnder och bolag i koncernen Region Stockholm[1]. I kapitel två i delårsrapporten finns en översiktlig beskrivning av de nämnder och bolag som ingår i regionkoncernen.

I delårsrapportens kapitel tre till sju beskrivs viktiga händelser under perioden, styrning och mål samt den ekonomiska utvecklingen inom regionkoncernen. I kapitel åtta beskrivs regionens nämnder och i kapitel nio regionens bolag.

Den samlade prognosen för Region Stockholm visar att årets resultat, exklusive omställningskostnader[2], bedöms uppgå till 386 miljoner kronor, att jämföra med det budgeterade årsresultatet på 140 miljoner kronor.

Genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården med bland annat om- och tillbyggnad av regionens vårdfastigheter fortsätter för att ge en tillgängligare och effektivare hälso- och sjukvård. Utbyggnaden av tunnelbanan, tvärbanor och upprustning av både Roslagsbanan och Röda linjen är exempel på investeringar för att säkerställa en väl fungerande och tillgänglig kollektivtrafik i en växande Stockholmsregion. Under perioden har samtal förts, mellan Region Stockholm och berörda kommuner, gällande eventuell tidigareläggning av projektering och planering av

[1] Vad som ingår i koncernen Region Stockholm framgår av Bilaga 1 Regionkoncernen.
[2] Omställningskostnader avser omstruktureringskostnader inom ramen för framtidens hälso- och sjukvård.

Sverigeförhandlingens investeringar; tunnelbanan Fridhemsplan-Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City.

För 2019 prognostiseras investeringarna uppgå till 13 964 miljoner kronor, vilket inn ebär en upparbetningsgrad på 89 procent. Tidsmässig förskjutning avseende utrustning till Nya Karolinska Solna samt förskjutning av tidplaner för flera av de större kollektivtrafikinvesteringarna förklarar den nya prognosen.

Regionfullmäktiges mål

Regionfullmäktige har i budget 2019 för Region Stockholm fastställt åtta övergripande mål, 30 mål och 72 indikatorer. De övergripande målen är följande: Hälso- och sjukvården i Stockholm ska präglas av korta vårdköer, hög tillgänglighet, god kvalitet och invånarens möjlighet att själv välja vårdgivare, Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem, Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt, Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet, Region Stockholm ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion, En hållbar region Stockholm, Region Stockholm ska var en attraktiv arbetsgivare samt Långsiktigt hållbar ekonomi. I delårsrapporten mäts merparten av indikatorerna som hör till de övergripande målen för hälso- och sjukvård och kollektivtrafik samt för en långsiktigt hållbar ekonomi. Bedömningen är att det övergripande målet för hälso- och sjukvården och för långsiktigt hållbar ekonomi kommer att uppnås. För det övergripande målet för kollektivtrafiken kan någon bedömning inte göras eftersom för få av målen mäts. Övriga övergripande mål mäts inte till delårsrapporten och någon bedömning av måluppfyllelsen kan därför inte göras. Av de 21 indikatorer som har följts upp i delårsrapporten bedömer regionledningskontoret att tolv kommer att uppfyllas, sex indikatorer bedöms inte att uppfyllas. Slutligen, för tre av indikatorerna, är det osäkert om de kommer att uppfyllas.

2. Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Finansiering
Region Stockholms ratingbetyg, från kreditvärderings- och ratinginstitutet Standard & Poor's, är fortsatt AA+.

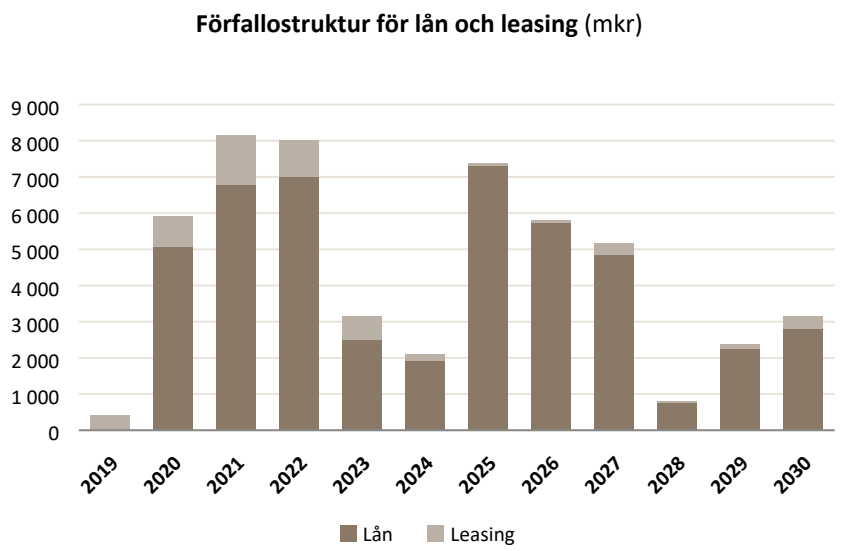
AB Stockholms Läns Landstings Internfinans bedriver löpande placerings- och upplåningsverksamhet i enlighet med regionens finansiella styrdokument; Finanspolicyn och de Finansiella riktlinjerna.

Regionfullmäktige har fastställt en upplåningsram på 95 miljarder kronor. Summan avser samtliga avtalade låne- och kreditlöften, låneprogram och leasingförpliktelser, samt checkräkningskrediter. Regionens räntebärande skulder har under året ökat med 1 136 miljoner kronor och uppgår per den sista augusti till 51 862 miljoner kronor.

Utöver leasing- och låneskuld finns en skuld för finansieringen av sjukhuset Nya Karolinska Solna. Denna skuld uppgick vid bokslutstillfället till 6 274 miljoner kronor. Skulden har under året amorterats med 287 miljoner kronor.

Räntebindningstiden på skuldportföljen får enligt de Finansiella riktlinjerna uppgå till mellan 2 år och 5 år. Under året har den varierat mellan 3,8 år och 4,1 år och uppgick per sista augusti till cirka 4,1 år. Av lånen löper 25 procent med rörlig ränta.

Region Stockholms skuldportfölj har en förfallostruktur som framgår av nedanstående diagram.

Pensioner

Enligt den kommunala redovisningslagen redovisas pensioner enligt blandmodellen. Det innebär att pensioner som är intjänade före 1998 redovisas under ansvarsförbindelser istället för som en skuld eller avsättning i balansräkningen. Pensioner som är intjänade under året, samt utbetalda pensioner som är intjänade till och med 1998, redovisas över resultaträkningen.

Regionkoncernens totala pensionsförpliktelser uppgår till 54 miljarder kronor. Regionen placerar inga medel för framtida pensionsåtaganden. Hela pensionsskulden återlånas istället i den egna verksamheten, vilket innebär att medlen används för en minskad upplåning.

Pensionsåtagandena inom nämndorganisationen nuvärdesberäknas enligt RIPS[3] 19, vars diskonteringsränta beslutas av Sveriges kommuner och landsting, SKL, och uppgår till en procent för 2019.

Pensionsskulden inom Regions Stockholms bolag nuvärdesberäknas enligt de försäkringstekniska grunder som fastställs av Finansinspektionen, med en diskonteringsränta som uppgår till 0,7 procent för 2019. I årsbokslutet tillämpar Region Stockholm efterföljande års diskonteringsränta vid beräkning av pensionsåtagandena. KPA Pension förutspår att diskonteringsräntan kommer att justeras ned till 0,4 procent. En sänkning med 0,1 procent motsvarar tillkommande kostnader för Region Stockholm på cirka 150 miljoner kronor.

[3] RIPS – Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld

Kontrollbalansräkning för TioHundra AB

TioHundra AB ägs av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Bolagets negativa resultat har gjort att det egna kapitalet sjunkit under hälften av aktiekapitalet. Styrelsen för TioHundra AB har därför beslutat att upprätta en kontrollbalansräkning i enlighet med reglerna i aktiebolagslagen. Lagen kräver att hela aktiekapitalet återställs inom åtta månader, vilket infaller den 23 januari 2020. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje behöver beslut från medlemmarnas respektive fullmäktige för att kunna tillskjuta mer kapital.

3. Händelser av väsentlig betydelse

Framtidsplan för hälso- och sjukvården
Övergripande målbild och vision för Framtidsplan för hälso- och sjukvården, Framtidsplanen, är förbättrad tillgänglighet, god kvalitet och delaktighet samt hög effektivitet.[4] Utvecklingen av hälso- och sjukvården har fortsatt 2019 i enlighet med intentionerna och huvudstrategierna i Framtidsplanen tillsammans med den förändring som i övrigt sker i hälso- och sjukvårdsystemet. Under 2019 har följande väsentliga händelser skett.

- Implementering och utveckling av strukturen för akut omhändertagande har fortskridit. Det inkluderar vårdformerna 1177 Vårdguiden på telefon, husläkarverksamhet/husläkarjour, närakut, akutmottagning och intensivakut samt prehospital vård. För att säkerställa att patienter bedöms och hänvisas till lämpligaste vårdform i strukturen har Hänvisningsstödet vidareutvecklats med fokus på ökad legitimitet och användning. Informationsinsatser till befolkningen och vårdgivare har genomförts.
- Verksamheterna i nya Karolinska Universitetssjukhuset Solna är inflyttade och sjukhuset fortsätter att utveckla sin högspecialiserade verksamhet. Övriga akutsjukhus uppdrag renodlas successivt.
- En övergripande strategisk inriktning för primärvården är antagen av hälso- och sjukvårdsnämnden för 2019–2025, HSN 2019-0945. En stärkt primärvård är en viktig komponent för fortsatta steg mot en sammanhållen vård som på ett bättre sätt tillgodoser patientens behov.
- En utredning av strukturen i den somatiska barnsjukvården har genomförts i syftet att utröna om det finns behov av specialiserad öppenvård utöver vårdvalet Specialiserade barn- och ungdomsmedicinska mottagningar. I utredningen har ingått att se över möjligheterna till ökad andel vård i hemmet samt behovet av en barnklinik på Danderyds sjukhus.
- Inom geriatrisk öppen- och slutenvård är vårdval infört från och med den 1 maj 2019. En upphandling av sammanhållen vård för äldre vid Sollentuna sjukhus pågår och ny verksamhet förväntas vara i drift från 1 maj 2020.
- För att stärka förlossningsvården har hälso- och sjukvårdsnämnden beslutat om ett nytt uppdrag till förlossningsenhet på S:t Görans sjukhus från 2022.

Större fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvård
Under våren har fastighets- och servicenämnden byggnadstekniskt färdigställt en ny behandlingsbyggnad på Danderyds sjukhus och på Södersjukhuset en ny behandlingsbyggnad samt en ny vårdbyggnad. Dessa

[4] LS 1104–0574, LS 1109–1229, LS 1304–0527 och LS 1409–1068.

byggnader kommer under hösten att tas i drift av sjukhusverksamheterna. En första etapp av ombyggnation av vårdavdelningar vid Danderyds sjukhus har färdigställts samt ombyggnation av allmänpsykiatriska vårdavdelningar har färdigställts i Huddinge.

Större investeringar i kollektivtrafik

I april invigdes Nynäslinjens pendeltågsstation Vega. Betydande avvikelser mellan investeringars totalprognoser och totala budget har resulterat i att trafiknämnden under året beslutat om förslag till förnyade genomförandebeslut för Program Slussen i februari 2019 och för Bussterminal Slussen, C20 uppgradering och Röda linjens uppgradering i augusti 2019. Förslagen är under beredning för beslut i regionfullmäktige. Regionledningskontoret bedömer att Trafiknämnden följt rekommendationerna att stärka styrning och uppföljning av investeringarna, och har tagit sitt ansvar och utifrån omständigheterna agerat och säkerställt att förnyade genomförandebeslut snarast föreläggs fullmäktige för beslut när beräknade utgiftsnivåer prognosticeras överskrida tidigare beslutade nivåer. Budgeterad nivå för ersättningsinvesteringar för året 2019 kan komma att överskridas men utan påverkan på total investeringsram för året.

Upprustning av återstående söderströmsbroar och spåranläggning färdigställdes enligt plan i juli. Flytt av tunnelbanans relärum vid Slussen har genomförts för att ge utrymme åt stadens arbeten, en viktig förutsättning för framdriften i Slussenprojekten. Arbetet vid Enlunda bussdepå har återupptagits och bron över Ulvsundaleden på Tvärbanans Kistagren lyftes på plats i mars. Roslagsbanans nya depå i Molnby har döpts till Vallentunadepån, där också stommen har rests under perioden. Utbyggnaden av arbetstunnlar för tunnelbana till Barkarby är igång sedan årsskiftet och byggstarten manifesterades i mars genom en första symbolisk sprängning. För årets planerade utbyten av hissar och rulltrappor har 57% av hissutbyten och 54% rulltrappsutbyten genomförts.

Effektiv styrning och ledning

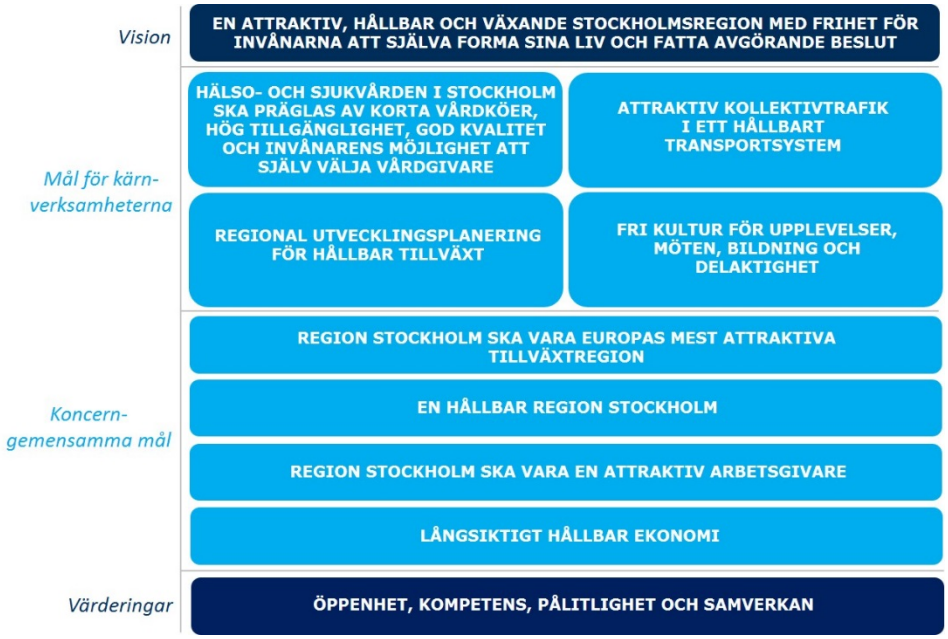
Organisationsförändringar fortsätter under 2019 med utgångspunkt i fullmäktiges beslut i november 2018 vad gäller ny politisk organisation. Regionstyrelsens strategiska roll fortsätter renodlas, och etableringen av fastighets- och servicenämnden fortskrider.

4. Styrning och uppföljning av regionens verksamhet

4.1 Mål

Mål rapporterats genom att indikatorer och mätvärden redovisas. Regionfullmäktige har i budget 2019 för Region Stockholm fastställt visionen: En attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut.

Med inriktning mot visionen har regionfullmäktige även beslutat om övergripande mål för kärnverksamheterna samt koncerngemensamma övergripande mål, se bild nedan.

I fullmäktiges budget bryts målen ner i indikatorer som har målsatts med målvärden som ska uppnås per sista december 2019. I budgeten anges att ett mål är uppnått om minst hälften av dess indikatorer uppfylls. Ett övergripande mål anses vara uppnått om minst hälften av tillhörande mål uppfylls.

I budget 2019 anges vilka mål och indikatorer som varje nämnd och bolag ska styras och följas upp mot. Nämnder och bolag ska fastställa egna målvärden för regionfullmäktiges indikatorer och kan besluta om egna lokala mål och indikatorer som styr mot regionfullmäktiges mål.

I delårsrapporten mäts merparten av indikatorerna som hör till de övergripande målen för hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och kultur samt för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Under hälso- och sjukvårdsnämnden, trafiknämnden och kulturnämnden redovisas respektive mål och indikatorer på systemnivå. Under övriga nämnder och bolag redovisas de indikatorer som följs upp i delårsrapporten som fullmäktige har beslutat att nämnden eller bolaget ska styra mot.

4.2 Uppdrag

Fullmäktige beslutar om verksamhetens inriktning, ekonomiska förutsättningar, mål och prioriteringar, samt ger nämnder och bolagsstyrelser uppdrag kring implementering, utredningar och analyser. Uppdragen är ett av fullmäktiges sätt att styra verksamheten för att nå Region Stockholms mål.

Det totala antalet uppdrag uppgår till 241 stycken. Flest uppdrag, 29 procent, styr mot det övergripande målet En hållbar Region Stockholm. Därefter kommer Långsiktigt hållbar ekonomi med 22 procent av uppdragen.

	Antal uppdrag	Ej påbörjad	Pågående enligt plan	Pågående med avvikelse	Avslutad
Långsiktigt hållbar ekonomi	**54**	5	25	5	19
En hållbar region Stockholm	**71**	2	37	5	27
Region Stockholm ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion	**11**	0	5	0	6
Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare	**11**	0	9	1	1
Hälso- och sjukvården i Stockholm ska präglas av korta vårdköer, hög tillgänglighet, god kvalitet och invånarens möjlighet att själv välja vårdgivare	**47**	3	31	1	12
Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem	**24**	0	18	4	2
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet	**3**	0	2	0	1
Regional utvecklingsplanering för hållbar tillväxt	**20**	1	17	0	2
Total	**241**	**11**	**144**	**16**	**70**

I tabellen redovisas de uppdrag som har beslutats av regionfullmäktige, i samband med budget eller löpande under året.

I och med delårsrapporteringen har 29 procent av uppdragen avslutats. En majoritet av uppdragen, motsvararande 60 procent, har statusen Pågående enligt plan.

4.3 Intern kontroll

Intern kontroll handlar om att nämnder och bolag med en rimlig grad av säkerhet kan ansvara för att verksamheten når fastställda mål, bedrivs

effektivt och ändamålsenligt, följer tillämpliga lagar, föreskrifter, avtal och styrande dokument. Vidare att verksamheten bedrivs säkert så att den skyddas samt har tillförlitlighet i rapportering av information. Därutöver ska den interna kontrollen ge underlag för ständiga förbättringar.

4.3.1 Omvärldsfaktorer som påverkar förmågan att nå målen

I den omvärldsbevakning som Region Stockholm bedriver är det tydligt att förutsättningarna förändras i snabb takt. Det ställer höga krav på Region Stockholm att intensifiera arbetet inom många områden. Några viktiga exempel är:

1 Om det beslutas om ett nytt kostnadsutjämningssystem i Sverige kommer det att innebära ökade kostnader under de närmaste åren.
2 En hög befolkningsutveckling och förändringar i demografins sammansättning kan innebära att kostnaderna ökar i högre takt än skatteintäkterna i jämförelse med de senaste åren. Detta skulle öka behovet av effektivisering och ständiga förbättringar.
3 En snabb teknikutveckling, nya regelverk och omvärldens förväntningar driver digitaliseringen i hela samhället, vilket kräver en hög utvecklingstakt i regionens pågående och kommande arbete inom it och digitalisering.
4 Med digitaliseringen ökar samtidigt riskerna för skadliga angrepp, bedrägerier och cyberbrott. Region Stockholms styrning av risker kopplade till informations- och it-säkerhet samt regelefterlevnadsrisker behöver därför prioriteras ytterligare.
5 Det nationella säkerhetsläget och behovet av att skydda skyddsvärda verksamheter driver successivt behovet av att stärka säkerhets- och beredskapsarbetet liksom trygghetsarbetet i Region Stockholm.

Riskhanteringen ska vara proaktiv inom Region Stockholm. Nämnder och bolag behöver därför planera och utveckla sin verksamhet för att minimera dessa risker som utgår från omvärldens förändring i tid så de inte faller ut och/eller att konsekvenser minimeras.

4.3.2 Rapportering kring intern kontroll

Samtliga nämnder och bolag har inkommit med rapportering avseende intern kontroll i sina delårsrapporter. Sammantaget bedömer regionledningskontoret att regionens nämnder och bolag inte hanterar sina risker på ett tillfredställande sätt, tillräckliga åtgärder genomförs ej samt att omvärdering av risker efter genomförda åtgärder inte sker. Sammantaget innebär detta att Region Stockholm riskerar en hög riskacceptans samt att mognadsgraden i riskhanteringen bedöms som för låg och att Region Stockholm ännu inte nått den nivå av ständiga förbättringar som önskats.

4.3.3 Uppföljning av planerade kontrollmoment och åtgärder

Genomförandet av planerade åtgärder och kontrollmoment har följts upp för delåret 2019 och en bedömning har gjorts om hur effektivt dessa åtgärder hanterar de risker som rapporterats.

För sex nämnder och bolag har åtgärder inte följt tidsplanen och/eller där den riskreducerande effekten från åtgärden inte kunnat bedömas under halvåret eller som inte bedömts ha önskad effekt. Samtliga av dessa nämnder och bolag arbetar aktivt med åtgärder för att hantera de risker som fortsatt är aktuella under resten av 2019. Dessa sex nämnder och bolag är Karolinska Universitetssjukhuset, hälso- och sjukvårdsnämnden, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, MediCarrier AB, Södertälje Sjukhus AB och TioHundra AB.

4.4 Uppsikt

Regionstyrelsen ska i delårs- och årsrapporter samt i uppsiktsrapporten göra en egen bedömning av nämndernas och bolagens efterlevnad av styrande dokument, fullmäktigebeslut samt om verksamheten bedrivs effektivt. Vid avvikelser som är väsentliga kan regionstyrelsen uppmana – även kallat anmoda – nämnder och bolag att vidta åtgärder, eller föreslå regionfullmäktige att ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att vidta åtgärder.

Regionstyrelsen har anmodat nämnder/bolag att vidta åtgärder i samband med årsredovisningen 2018, LS 2018-1077 samt i tertialrapporten för 2019, RS 2019-0234.

- *Regionstyrelsen anmodar samtliga nämnder och bolag att fortsatt säkerställa åtgärder för att minska konsultkostnader och att intensifiera arbetet med att skifta ut konsulter*[5].

Trafiknämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, Locum AB, Stockholms Läns Landstings Interfinans AB och kulturnämnden har tagit fram en god rapportering som ger en tydlig bild, både kvalitativ men också kvantitativ, av hur man arbetar med konsultanvändningen. Kulturnämnden, Locum AB och trafiknämnden särskilt uppvisar i sin rapportering ett gott resultat på hur konkreta åtgärder har lett till lägre konsultkostnader enligt uppföljning i koncernrapporteringen. För regionen som helhet är bedömningen att konsultkostnaderna för året blir lägre än budget. Konsultkostnaderna är dock på en för hög nivå jämfört med föregående år och nämnder och bolag måste därför fortsätta sitt arbete med att stärka sina åtgärder för att uthålligt minska kostnaderna. Plan, genomförda åtgärder, effekt samt procentuell förändring av konsultkostnader bör framgå i årsrapporteringen.

[5] RS 2018–1077.

- *Regionstyrelsen anmodar de nämnder och bolag där arbete fortfarande pågår med att säkerställa att de nödvändiga interna kontrollerna är på plats för ett effektivt och ändamålsenligt nyttjande av konsulter att intensifiera detta arbete.*

Trafiknämnden uppvisar tydligt genomförda åtgärder för att säkerställa ett effektivt och ändamålsenligt utnyttjande av konsulter via nya strukturer, system, stöd till chefer samt kontroller som stickprov. Även Danderyds Sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus har agerat för att stärka området samt har en tydlig rapportering och bedöms ha en god kontroll. Karolinska Universitetssjukhuset måste förstärka sin interna kontroll kring detta område och även göra en tydligare rapportering till årsrapporten. Det som bör framgå är vilka kontroller som görs i samband med exempelvis upphandling av konsulter/externt verksamhetsstöd, fakturahantering och uppföljning av leverans samt kring hur system har utvecklats för att säkerställa en god kontroll. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppvisar i sin rapportering att flera åtgärder genomförs nu men uppmanas att förstärka sin rapportering med vilken effekt åtgärderna givit, när ytterligare effekt förväntas och när åtgärderna ska vara genomförda.

- *Regionstyrelsen anmodar de nämnder och bolag som inte uppnår resultatkrav enligt beslut i fullmäktige att säkerställa åtgärder för en ekonomi i balans.*

Regionledningskontoret ser allvarligt på att Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, Folktandvården Stockholms län AB samt kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje alla har prognoser i delåret som har väsentliga negativa avvikelser mot budget. Dessa nämnder, bolag och kommunalförbund behöver genomföra omfattande åtgärder för att säkerställa åtgärder för en ekonomi i balans. Den sammanlagda negativa prognosavvikelsen mot budget för dessa nämnder och bolag är 1 705 miljoner kronor där Karolinska Universitetssjukhuset utgör 1 344 miljoner kronor. Även trafiknämnden samt Waxholms Ångfartygs AB har negativa avvikelser mot budget. Dessa verksamheter sorterar dock under trafiknämnden som i sin tur har en samlad positiv resultatavvikelse. För Ambulanssjukvården i Storstockholm AB har en väsentlig prognosförbättring skett som positivt överstiger regionfullmäktiges resultatkrav.

- *Regionstyrelsen anmodar Karolinska Universitetssjukhuset att skyndsamt anpassa kostnaderna och bemanningen till det beslutade vårduppdraget med fokus på den högspecialiserade vården.*

Karolinska Universitetssjukhuset genomför nu flera omfattande åtgärder för att anpassa kostnader. Regionledningskontoret bedömer dock att ytterligare åtgärder behövs för att anpassa kostnader och verksamhet till vårduppdraget. Regionledningskontoret anser att det är av största vikt att nämnden fortsätter genomföra sina planer för reduktion av löpande och påverkbara kostnader under innevarande års sista fyra månader såsom återlämnande av gamla lokaler, rationell läkemedelshantering, minskad inhyrning av personal, minskade konsultkostnader och köp av övriga externa tjänster.

- *Regionstyrelsen anmodar de nämnder och bolag med en investeringsverksamhet att intensifiera arbetet med styrning och uppföljning av investeringar genom att proaktivt och löpande arbeta med kvalitetssäkring av investeringarnas prognoser. Status, avvikelser och risker följs upp i landstingets tertial-, delårs- och årsrapportering.*

Fastighets- och servicenämnden och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB har rapporterat att arbete pågår enligt plan men redovisning av hur arbetet med investeringsstyrningen bedrivs saknas.

Regionledningskontoret vill tydliggöra att styrning och kontroll över investeringar ska ske oavsett omfattning på investeringsverksamheten eller investeringsutfall för att säkra att investeringarna sker kontrollerat, ändamålsenligt, utifrån kostnadseffektiva och hållbara grunder.

Regionledningskontoret betonar fortsatt stor vikt att nämnder och bolag fortsätter utveckla investeringsstyrningen och säkrar arbetet med investeringsuppföljning och -prognoser. Redovisning av hur arbetet med investeringsstyrning bedrivs för att säkerställa löpande uppföljning och kontroll över dess investeringar ska rapporteras av samtliga verksamheter i årsrapporteringen.

- *Regionstyrelsen anmodar samtliga nämnder och bolag att ytterligare intensifiera sitt arbete med att integrera informations- och it-säkerhet i sina verksamhetsprocesser och att ha ett tydligt fokus på att åtgärda identifierade avvikelser beträffande styrning, ledning och regelefterlevnad inom området.*

Patientnämnden, Södersjukhuset AB och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB har hörsammat anmodan. Avseende övriga nämnder och bolag bedömer regionledningskontoret det som centralt att det fortsatta arbetet som genomförs reflekterar det förändrade omvärldsläget och prioriterar styrnings- och ledningsprocesser för risker kopplade till informations- och it-säkerhet samt regelefterlevnadsrisker.

- *Regionstyrelsen anmodar samtliga nämnder och bolag att ytterligare intensifiera sitt arbete med säkerhet och krisberedskap.*

Patientnämnden, trafiknämnden, tillväxt- och regionplanenämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB, MediCarrier AB samt Locum AB har alla utförligt beskrivit det arbete som skett under perioden. Övriga nämnder och bolag uppvisar en ojämn redovisning av åtgärder. Mot bakgrund av det nationella säkerhetsläget bedömer regionledningskontoret det som väsentligt att nämnder och bolag fortsätter intensifiera sina arbeten med säkerhet och krisberedskap för att stärka förmågan att kunna upprätthålla en tillfredställande nivå i kritiska verksamheter vid påfrestningar och störningar.

- *Regionstyrelsen anmodar Karolinska Universitetssjukhusets att fortsätta att intensifiera arbetet med att säkerställa uppfyllelse av tillgänglighetsmålet vård i rätt tid avseende att besöka specialist inom 30 dagar och behandling/operation inom 90 dagar.*

Karolinska Universitetssjukhusets redovisning visar inte på att ytterligare betydande åtgärder genomförts för att hantera kösituationen i jämförelse med årsrapporteringen 2018. Även om nämnden genom kontinuerligt och noggrant arbete lyckats hålla önskad tillgänglighet inom de högst prioriterade, imperativa patientgrupperna som till exempel behandling av cancer, ser regionledningskontoret allvarligt på att utfallet enligt delårsrapporten fortsatt visar på problem med tillgängligheten för stora och angelägna patientgrupper.

- *Regionstyrelsen anmodar hälso- och sjukvårdsnämnden att, under 2019, säkerställa ett genomförande av den interna utvecklingsplanering som tagits fram, att aktiviteter effektbedöms och tidsätts samt att nämnden säkerställer en stark intern förändringsledning för att stärka helhetssyn, samordning och effektivitet i hälso- och sjukvårdssystemet.*

Regionledningskontorets bedömning är att hälso- och sjukvårdsnämnden har hörsammat styrelsens anmodan. Nämndens arbete med att stärka helhetssyn, samordning och effektivitet i hälso- och sjukvårdssystemet pågår.

5. God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Redovisningen av regionkoncernen, Region Stockholm, ger en samlad bild av samtliga nämnders och bolags ekonomi.

5.1 Mål

Det övergripande målet om en långsiktigt hållbar ekonomi har tre mål: Ett resultat i balans, Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar, samt Hållbar investeringsutveckling. Bedömningen är att samtliga mål uppnås under 2019.

Mål och indikator	Utfall 2019 Augusti	Utfall 2018 Augusti	Prognos 2019	Mål 2019
LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR EKONOMI				
Ett resultat i balans				
Ett positivt resultat enligt balanskravet[1)]	2 908 mkr	3 905 mkr	**Uppfylls** ●	140 mkr
Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar				
Finansiering av regionens driftskostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde	100 %	100 %	**Uppfylls** ●	100 %
Hållbar investeringsutveckling				
Kapitalkostnadernas[2)] andel av landstingets totala intäkter	6,9 %	6,9 %	**Uppfylls** ●	≤ 9,5 %
Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna[3)]	-	-	**Uppfylls** ●	≤ 70 %

[1)] Avser resultatet exklusive omställningskostnader.

[2)] Kapitalkostnaderna avser avskrivningskostnader och räntekostnader från leasing- och låneskuld samt andra motsvarande skulder.

[3)] Indikatorns utfall mäts inte per delåret. Bedömningen görs utifrån prognostiserade årsvärden.

Ett resultat i balans

- Resultatet exklusive omställningskostnader prognostiseras till 386 miljoner kronor. Då indikatorns målvärde uppgår till 140 miljoner kronor bedöms därmed målet att uppnås för 2019.

Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar

- Ersättningsinvesteringar uppgår för perioden till cirka 2 100 miljoner kronor, vilket är lägre än kassaflödet från den löpande verksamheten som uppgår till cirka 6 900 miljoner kronor. För året prognostiseras ersättningsinvesteringarna fortsatt vara finansierad till 100 procent med kassaflödet från den löpande verksamheten, vilket innebar att målet Självfinansiering av drift och ersättningsinvesteringar kommer uppnås 2019.

Hållbar investeringsutveckling

Regionledningskontoret bedömer att målet uppnås eftersom båda indikatorerna prognostiseras uppnås.

- Kapitalkostnadernas andel av regionens totala intäkter uppgick till 6,9 procent för perioden. För året prognostiseras kapitalkostnadernas andel av regionens totala intäkter uppgå till 7,1 procent. Målvärdet för indikatorn bedöms därmed att uppnås för 2019.

Räntebärande skulders andel av de totala intäkterna mäts på helåret och prognostiseras till 50 procent. Målvärdet för indikatorn bedöms därmed att uppnås för 2019.

5.2 Resultat

Resultat Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter	16 047	15 593	454	15 823	25 450	23 890	1 559	6,5 %	23 576
Verksamhetens kostnader	-62 202	-62 228	26	-59 565	-98 344	-96 390	-1 954	-2,0 %	-92 450
Avskrivningar	-3 987	-4 163	176	-3 657	-6 338	-6 445	108	-1,7 %	-5 742
Verksamhetens nettokostnader	**-50 141**	**-50 798**	**656**	**-47 399**	**-79 232**	**-78 945**	**-287**	**-0,4 %**	**-74 616**
Skatteintäkter	50 592	50 400	192	48 628	75 888	75 600	289	0,4 %	72 871
Generella statsbidrag och utjämning	3 795	3 729	66	3 356	5 693	5 594	99	1,8 %	4 876
Verksamhetens resultat	**4 246**	**3 331**	**915**	**4 586**	**2 349**	**2 249**	**101**		**3 131**
Finansiella intäkter	48	38	10	394	71	56	16	27,9 %	426
Finansiella kostnader	-1 559	-1 653	94	-1 545	-2 321	-2 523	202	-8,0 %	-2 174
Resultat efter finansiella poster	**2 735**	**1 716**	**1 019**	**3 435**	**100**	**-218**	**318**		**1 383**
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0	0		0
Årets resultat	**2 735**	**1 716**	**1 019**	**3 435**	**100**	**-218**	**318**		**1 383**
Varav omställningskostnader	-173	-186	14	-470	-286	-358	72	-20,0 %	-788
Resultat exklusive omställningskostnader	**2 908**	**1 903**	**1 005**	**3 905**	**386**	**140**	**247**		**2 171**

Resultat för perioden, exklusive omställningskostnader, uppgick till 2 908 miljoner kronor. Resultatavvikelsen är positiv i jämförelse med budgeterat resultat med 1 005 miljoner kronor.

Den samlade kostnaden för perioden, avseende verksamhetens kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader, uppgick till 67 748 miljoner kronor. Detta motsvarar en kostnadsökning i jämförelse med motsvarande period föregående år med 4,6 procent. Den budgeterade kostnadsökningen för perioden är på 5,1 procent. Den lägre kostnadsökningen i jämförelse med budgeterad kostnadsökning beror på att avskrivningar och räntekostnader är lägre än budget för perioden, vilket förklaras av tidsförskjutningar i investeringsprojekt och ett lågt ränteläge. Kostnadsökningen för motsvarande period 2018 låg på 5,9 procent, i jämförelse med en budgeterad kostnadsökning på 7,9 procent.

Region Stockholms samlade årsprognos har justerats upp med cirka 1 000 miljoner kronor i jämförelse med tidigare lämnad prognos. Orsaken till den förbättrade resultatprognosen är främst ökade intäkter avseende specialdestinerade statsbidrag samt ökade skatteintäkter. Regionens

resultat 2019 bedöms därmed uppgå till 100 miljoner kronor. Exkluderat omställningskostnader prognostiseras ett resultat på 386 miljoner kronor, vilket överstiger det budgeterade resultatet på 140 miljoner kronor. Prognostiserad budgetavvikelse motsvarar 0,2 procent av den totala omsättningen.

I prognosen ingår en försämrad ekonomisk utveckling för nämnder och bolag inom hälso- och sjukvården, där största negativa avvikelsen mot budget prognostiseras av Karolinska Universitetssjukhuset. Det är helt nödvändigt att de nämnder och bolag som redovisar en negativ resultatavvikelse i jämförelse med budget, fördjupar och fullföljer arbetet med sina åtgärdsprogram för att uppnå en ekonomi i balans.

Övriga verksamheter förväntas uppnå sina resultatkrav.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent	Bokslut 2018
Patientavgifter sjuk- och tandvård	902	893	9	882	1 318	1 364	-46	3,3 %	1 375
Biljettintäkter	5 868	5 716	152	5 517	8 985	8 787	198	2,3 %	8 470
Försäljning av primärtjänster[1)]	1 521	1 561	-40	1 576	2 695	2 487	207	8,3 %	2 341
Hyresintäkter, försäljning av tjänster, material, varor	2 877	2 822	54	2 932	4 313	4 346	-32	0,7 %	4 353
Statsbidrag och övriga bidrag	4 073	3 269	805	3 727	5 990	4 897	1 093	22,3 %	5 364
Övriga intäkter	807	1 333	-526	1 189	2 149	2 009	139	6,9 %	1 673
Summa verksamhetens intäkter	**16 047**	**15 593**	**454**	**15 823**	**25 450**	**23 890**	**1 559**	**6,5 %**	**23 576**

[1)] Primärtjänster utgörs av såld hälso- och sjukvård, tandvård samt försäljning av övriga primärtjänster.

Den enskilt största intäktsökningen avser specialdestinerade statsbidrag och övriga bidrag som ökar med 22,3 procent i jämförelse med budget.

Specialdestinerade statsbidrag är riktade för ett visst ändamål. Staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) sluter årligen överenskommelser avseende statsbidrag inom områden som båda parter har identifierat som särskilt viktiga för den fortsatta utvecklingen av hälsa, vård och omsorg.

År 2019 blev avtalen, inom flertalet områden inte klara förrän vid halvårsskiftet 2019. Detta innebär att det fram tills nu inte varit möjligt att fullt ut beräkna de ekonomiska konsekvenserna för de specialdestinerade statsbidragen. I prognosen per augusti har de specialdestinerade statsbidragen räknats upp med cirka 850 miljoner kronor. Prognosuppräkningen avser främst specialdestinerade statsbidrag som syftar till: En investering för utvecklade förutsättningar för vårdens medarbetare, God och nära vård. En omställning av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården, samt Kömiljarden.

Intäkterna analyseras vidare under avsnitten om hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Samlade skatteintäkter	Prognos	Budget	Förändring	Utfall	Förändring
Mkr	2019	2019		2018	PR/18
Skatteintäkter	75 888	75 600	289	72 871	4,1 %
Generella statsbidrag	6 721	6 456	265	6 078	10,6 %
Utjämningssystemet	-1 028	-862	-166	-1 202	-14,5 %
Summa	**81 581**	**81 194**	**387**	**77 747**	**4,9 %**
Förändring från föregående år, mkr	3 834	3 447		2 798	
Förändring från föregående år, procent	4,9%	4,4%		3,7%	
Skattesats	**12,08**	**12,08**		**12,08**	

Prognostiserade skatteintäkter och utjämning beräknas utifrån Sveriges Kommuner och Landstings prognos från augusti 2019. För året prognostiseras skatteintäkterna bli 75 888 miljoner kronor, vilket är 289 miljoner kronor högre än budget, vilket motsvarar 0,4 procent av budgeterade skatteintäkter. I jämförelse med föregående år motsvarar prognosen en ökning av skatteintäkterna med 4,1 procent.

Generella statsbidrag och utjämning prognostiseras till 6 721 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 4,1 procent i jämförelse med budgeterade generella statsbidrag. Ökningen i jämförelse med budget avser främst läkemedelsbidrag enligt en överenskommelse med staten i januari 2019 på 250 miljoner kronor. I jämförelse med föregående år motsvarar prognosen en ökning av generella statsbidrag med 10,6 procent.

Avgiften till det kommunala utjämningssystemet prognostiseras till 1 028 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 19,3 procent av budgeterade kostnader till utjämningssystemet. I jämförelse med föregående år motsvarar prognosen en kostnadsminskning till utjämningsystemet med 14,5 procent. I posten ingår en kostnad för den del som avser inkomstutjämningen med 1 174 miljoner kronor. Region Stockholm är den enda region som betalar till inkomstutjämningen.

Sammantaget prognostiseras skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning överstiga budget med 387 miljoner kronor, en ökning med 4,9 procent i jämförelse med föregående år.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2018 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent	Bokslut 2018
Bemanningskostnader	-22 186	-21 735	-451	-21 280	-34 629	-33 602	-1 028	-3,1 %	-32 747
Köpt hälso- och sjukvård	-14 738	-14 475	-263	-13 915	-22 870	-22 375	-494	-2,2 %	-21 518
Köpt trafik	-9 501	-9 680	179	-8 900	-14 509	-14 633	124	-0,8 %	-13 705
Läkemedel	-5 140	-5 207	68	-5 183	-7 925	-7 830	-95	-1,2 %	-7 650
Material och varor m.m.	-3 787	-3 799	13	-3 586	-5 933	-5 849	-84	-1,4 %	-5 725
Lämnade bidrag	-1 320	-1 577	257	-1 278	-2 185	-2 183	-2	-0,1 %	-1 727
Lokalkostnader, hyra av utrustning	-1 813	-1 983	170	-1 820	-3 289	-3 148	-141	-4,5 %	-3 124
Övriga kostnader	-3 717	-3 771	54	-3 604	-7 004	-6 771	-233	-3,4 %	-6 256
Summa verksamhetens kostnader	**-62 202**	**-62 228**	**26**	**-59 565**	**-98 344**	**-96 390**	**-1 954**	**-2,0 %**	**-92 450**

Verksamhetens kostnader för perioden är sammanlagt i nivå med budget. Större avvikelser redovisas dock inom posten personalkostnader och inhyrd personal. Kostnadsökningen för personal inklusive inhyrd personal avser nämnder och bolag inom hälso- och sjukvård. Även kostnaden för köpt hälso- och sjukvård redovisar en negativ avvikelse i jämförelse med budget. Prognosen för året visar på att kostnaderna överstiger budget med 1 954 miljoner kronor, varav kostnaderna för personal och inhyrd personal, samt köpt hälso- och sjukvård står för de största avvikelserna. Dessa poster analyseras vidare under avsnittet om hälso- och sjukvård.

Lokalkostnaderna förväntas öka inom Fastighets- och servicenämndens fastighetsförvaltning. Ökningen beror på kostnadsföring av ej aktiverbara projektutgifter, samt ökade kostnader för förvaltning och fastighetsservice.

Posten övriga kostnader avser främst reparationer och underhåll inom hälso- och sjukvårdsverksamheten.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna för perioden uppgick till 1 559 miljoner kronor, vilket är 94 miljoner kronor lägre än budget. Orsaken är främst ett lägre ränteläge för upplåningen. Räntekostnaderna beräknas öka framöver i takt med att låneskulden för att finansiera investeringsprojekten ökar.

Prognosen för årets finansiella kostnader uppgår till 2 321 miljoner kronor, vilket avviker positivt med 202 miljoner kronor i jämförelse med budget. Avvikelsen motsvarar 8,0 procent av budgeterade räntekostnader.

Omställningskostnader

Omställningskostnaderna för genomförandet av Framtidsplan för hälso- och sjukvården prognostiseras bli 72 miljoner kronor lägre än budgeterat. Avvikelsen beror på tidsförskjutning inom Karolinska Universitetssjukhuset, Södertälje Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, samt fastighets- och servicenämnden.

5.3 Väsentliga personalförhållanden

Personalvolymen mätt i antal helårsarbeten[9] uppgick till 43 644, vilket är 503 helårsarbeten fler än i budget. Merparten av ökningen kan hänföras till Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Danderyds Sjukhus AB. I jämförelse med föregående år ökar den avtalade tiden med 648 helårsarbeten och det är främst Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB som ökat i antalet helårsarbeten, vilket främst är en följd av utökad verksamhet och förändrat vårduppdrag.

Regionfullmäktige har från och med 2019 avsatt medel för kompetensförsörjning och utbildning. Utifrån identifierade behov har nämnder och bolag tilldelats medel för att betala lön under specialistutbildning för drygt 300 sjuksköterskor under 2019. Medel är även tilldelade för kompetenshöjning för undersköterskor, som specialistutbildning eller andra kompetenshöjande insatser.

Region Stockholms totala prognostiserade antal helårsarbeten för året uppgår till 43 555, vilket är 678 fler än budget för året. Karolinska universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde och Danderyds sjukhus AB har lämnat en betydande prognosavvikelse mot årets budgeterade personalvolym. I jämförelse med senast lagda prognos har det skett en ökning med 380 helårsarbeten och det är främst Karolinska Universitetssjukhuset.

Sjukfrånvaroredovisning	**Utfall 2019**	**Utfall 2018**
Procent	**jan-aug**	**jan-aug**
Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid		
Kvinnors sjukfrånvaroandel	6,2	6,8
Mäns sjukfrånvaroandel	3,4	3,7
Totala sjukfrånvaroandelen	**5,6**	**6,1**
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i relation till total sjukfrånvarotid *	52	50

** Av all sjukfrånvaro utgjorde sjukfrånvaron med 60 dagar eller mer 50 procent.*

Sjukfrånvaroandelen i relation till ordinarie arbetstid har sjunkit med 0,5 procentenheter. Region Stockholm har fortsatt ett fokus på rehabilitering och tidiga insatser. Under hösten genomförs även utbildning i reflekterande samtal som är en metod i att möta tidiga signaler på ohälsa och därmed minska risken för sjukskrivning.

Sjukfrånvaron med 60 dagar eller mer har ökat i jämförelse med föregående år. Både centralt och lokalt samarbete med försäkringskassan är

en viktig del i att få till en bra rehabiliteringsprocess. Detta görs både på central nivå och lokal nivå där behov finns vad gäller insatser.

5.4 Jämförelsestörande poster

Mkr	Utfall jan-aug 2019	Utfall jan-aug 2018	Bokslut 2018
Under verksamhetens intäkter:			
Realisationsresultat	4	257	349
Under verksamhetens kostnader:			
Omställningskostnader	-173	-470	-788
Under finansnetto:			
Reavinst vid försäljning av fordran, AB Storstockholms Lokaltrafik	-	337	337
Ränteförändring pensionsskuld	-	-	139
Summa jämförelsestörande poster	**-169**	**124**	**37**

Jämförelsestörande poster i utfallet utgörs av realisationsvinster på fyra miljoner kronor samt omställningskostnader för genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård med 173 miljoner kronor.

5.5 Balanskravsresultat

Mkr	Prognos 2019	Budget 2019	Bokslut 2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	100	-218	1 383
Samtliga realisationsvinster	-4		-686
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**96**	**-218**	**697**
Balanskravsresultat	**96**	**-218**	**697**
Synnerliga skäl			
Ianspråktagande av reserverade medel inom det egna kapitalet avseende omställningskostnader i samband med införandet av framtidens hälso- och sjukvård	0	583	0
Balanskravsresultat att reglera	**96**	**365**	**697**

Årets resultat prognostiseras till 100 miljoner kronor. Efter balanskravsjustering för realisationsvinster på fyra miljoner kronor är balanskravsresultatet 96 miljoner kronor. Region Stockholm bedöms därmed att uppfylla Kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

5.6 Resultat nämnder och bolag

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning*	Bokslut 2018
Hälso- och sjukvård									
Hälso- och sjukvårdsnämnden	728,4	527,1	201,3	1 014,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %	585,3
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	46,3	0,0	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,0
Patientnämnden	1,8	0,0	1,8	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0 %	1,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-22,8	7,5	-30,4	-5,8	-46,5	0,0	-46,5	-6,7 %	7,2
varav TioHundra AB	*-14,1*	*7,5*	*-21,6*	*-3,3*	*-26,5*	*0,0*	*-26,5*	*-3,2 %*	*-3,7*
Stockholms läns sjukvårdsområde	261,9	228,6	33,3	169,5	199,0	199,0	0,0	0,0 %	52,4
Karolinska Universitetssjukhuset	-1 207,0	-458,4	-748,5	-385,7	-1 624,0	-280,0	-1 344,0	-7,1 %	-822,4
Södersjukhuset AB	2,5	61,3	-58,8	28,6	-130,6	9,4	-140,0	-2,6 %	-51,6
Danderyds Sjukhus AB	-85,5	85,0	-170,6	7,6	-150,0	6,5	-156,5	-3,4 %	-84,1
Södertälje Sjukhus AB	31,1	19,2	11,9	6,1	-1,7	3,3	-5,0	-0,3 %	11,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	43,1	28,6	14,5	39,2	45,0	33,0	12,0	1,8 %	48,4
Folktandvården Stockholms Län AB	69,8	81,4	-11,7	82,1	100,0	112,5	-12,5	-0,7 %	112,3
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	27,3	5,4	21,9	-6,9	17,3	12,0	5,3	1,4 %	-8,2
Stockholm Care AB	0,7	0,5	0,2	1,0	0,7	0,7	0,0	0,0 %	0,1
MediCarrier AB	1,9	3,7	-1,8	4,5	5,0	5,0	0,0	0,0 %	4,9
Hälso- och sjukvård totalt	**-100,6**	**590,0**	**-690,5**	**958,4**	**-1 585,8**	**101,4**	**-1 687,2**	**-2,3 %**	**-143,8**
Kollektivtrafik									
Trafiknämnden	567,4	325,2	242,3	1 241,7	400,0	400,0	0,0	*0,0 %*	513,6
varav Trafikförvaltningen	*-31,4*	*19,1*	*-50,5*	*67,1*	*-82,5*	*0,0*	*-82,5*	*-0,8 %*	*43,1*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0,7*	*0,0*	*0,7*	*1,5*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0 %*	*2,0*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*613,2*	*299,8*	*313,4*	*1 167,4*	*504,1*	*400,0*	*104,1*	*0,5 %*	*479,0*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*-15,0*	*6,3*	*-21,3*	*5,8*	*-21,5*	*0,0*	*-21,5*	*-3,9 %*	*-10,5*
Färdtjänstnämnden	125,1	24,4	100,7	59,0	105,1	0,0	105,1	6,1 %	67,5
Kollektivtrafik totalt	**692,5**	**349,5**	**343,0**	**1 300,8**	**505,1**	**400,0**	**105,1**	**0,3 %**	**581,1**
Kulturnämnden	**14,4**	**0,4**	**14,0**	**11,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**	**2,6**
Tillväxt- och regionplanenämnden	**9,4**	**0,0**	**9,4**	**7,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**	**0,6**
Regionstyrelsen	**245,9**	**9,6**	**236,3**	**165,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0 %**	**-125,6**
Fastigheter och service									
Fastighets- och servicenämnden	496,1	275,9	220,2	696,3	360,1	359,9	0,2	0,0 %	910,7
varav Serviceförvaltningen	*19,3*	*0,0*	*19,3*	*18,3*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0 %*	*32,5*
varav Fastighetsförvaltningen	*476,8*	*275,9*	*200,9*	*678,0*	*360,1*	*359,9*	*0,2*	*0,0 %*	*878,2*
Locum AB	1,6	-4,6	6,3	13,7	7,0	7,0	0,0	0,0 %	22,4
Fastigheter och service totalt	**497,7**	**271,2**	**226,5**	**709,9**	**367,1**	**366,9**	**0,2**	**0,0 %**	**933,1**
Övriga									
Revisorskollegiet	4,9	3,5	1,4	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,1
Landstingshuset i Stockholm AB	36,8	-4,5	41,3	94,7	0,2	-31,3	31,5	-	133,1
AB SLL Internfinans	2,9	2,0	0,9	2,8	3,2	3,0	0,2	1,0 %	4,1
Koncerngemensamma funktioner									
Skadekontot	-0,5	0,0	-0,5	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0 %	7,7
Koncernfinansiering	1 373,3	501,1	872,2	267,2	818,3	-1 058,4	1 876,7	2,1 %	2,6
Koncernjusteringar	-41,5	-6,3	-35,2	-95,6	-8,1	0,0	-8,1		-12,8
Resultat samtliga resultatenheter	**2 735,2**	**1 716,5**	**1 018,7**	**3 434,7**	**100,0**	**-218,4**	**318,4**	**0,2 %**	**1 382,9**
varav omställningskostnader	-172,6	-186,1	13,5	-470,4	-286,3	-358,0	71,7		-787,9
Resultat exklusive omställningskostnader	**2 907,7**	**1 902,5**	**1 005,2**	**3 905,1**	**386,3**	**139,6**	**246,7**	**0,2 %**	**2 170,8**

5.7 Ekonomisk utveckling inom hälso- och sjukvård

Den samlade hälso- och sjukvården redovisar ett negativt ackumulerat resultat för perioden på 101 miljoner kronor. Resultatet är 691 miljoner kronor lägre än periodens budgeterade resultat. Resultatavvikelsen i jämförelse med budgeterat resultat förklaras främst av ökade personalkostnader, högre kostnader för köpt hälso- och sjukvård samt högre övriga kostnader.

Prognosen för året är att resultatet blir negativt med 1 586 miljoner kronor, vilket är 1 687 miljoner kronor lägre än budgeterat resultat. Avvikelsen motsvarar 2,3 procent av omsättningen för hälso- och sjukvården. Avvikelsen kan främst hänföras till ökade personalkostnader inklusive inhyrd personal, ökade kostnader för köpt hälso- och sjukvård samt ökade övriga kostnader. Prognosen är 383 miljoner kronor lägre i jämförelse med senast rapporterad prognos. Prognosförsämringen kan främst hänföras till Karolinska Universitetssjukhuset.

Resultat hälso- och sjukvård*	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent	Bokslut 2018
Mkr	jan-aug	jan-aug		jan-aug					
Patientavgifter	902	893	9	882	1 318	1 364	-46	-3,3 %	1 375
Anslag	42 184	42 184	0	40 786	63 276	63 276	0	0,0 %	61 200
Övriga intäkter	6 283	6 096	187	6 268	10 180	9 452	728	7,7 %	9 625
Summa verksamhetens intäkter	**49 369**	**49 173**	**196**	**47 936**	**74 774**	**74 091**	**682**	**0,9 %**	**72 200**
Personalkostnader och inhyrd personal	-19 835	-19 432	-403	-18 942	-30 544	-29 626	-918	3,1 %	-29 319
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård	-14 973	-14 672	-301	-14 107	-23 198	-22 671	-528	2,3 %	-21 814
Övriga kostnader	-13 833	-13 566	-267	-13 271	-21 187	-20 172	-1 015	5,0 %	-20 120
Summa verksamhetens kostnader	**-48 641**	**-47 670**	**-971**	**-46 319**	**-74 929**	**-72 469**	**-2 461**	**3,4 %**	**-71 253**
Avskrivningar	-691	-781	90	-547	-1 228	-1 301	73	-5,6 %	-834
Verksamhetens resultat	**37**	**722**	**-685**	**1 070**	**-1 384**	**321**	**-1 705**	**-530,5 %**	**113**
Finansiella intäkter	4	4	0	5	5	4	0	6,0 %	6
Finansiella kostnader	-141	-135	-6	-116	-207	-225	18	-8,0 %	-263
Resultat	**-101**	**590**	**-691**	**959**	**-1 586**	**101**	**-1 687**		**-144**

*Hälso- och sjukvård innefattar hälso- och sjukvårdsnämnden, vårdens kunskapsstyrningsnämnd, Patiendtnämnden, Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitets-sjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, TioHundra AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms Län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, och MediCarrier AB.

Utfallet för hälso- och sjukvårdens verksamhetsintäkter uppgår per augusti till 49 369 kronor, vilket är 196 miljoner kronor högre än budget. Övriga bidrag visar ett överskott i jämförelse med periodiserad budget. Överskottet förklaras bland annat av omprövning/återbetalning av sex procent momsersättning samt ökade statsbidrag.

Verksamhetens intäkter prognostiseras uppgå till 74 774 miljoner kronor vilket är 682 miljoner kronor högre i jämförelse med budget. Avvikelsen kan hänföras till förväntad ökning av intäkter avseende bland annat återbetalning av sex procent momsersättning, överföring av medel från regionstyrelsen avseende ökade kostnader för Karolinska

Universitetssjukhuset, ökade intäkter avseende statsbidrag. Inom posten övriga intäkter har försäljning av material och varor ökat.

Personalkostnader inklusive inhyrd personal avviker negativt med 403 miljoner kronor, varav 301 miljoner kronor avser kostnad för inhyrd personal, i jämförelse med periodens budget. Karolinska Universitetssjukhuset och Stockholms läns sjukvårdsområde står för merparten av den totala kostnaden för inhyrd personal, med ett utfall per augusti som uppgick till 195 respektive 177 miljoner kronor. Andelen kostnad för inhyrd personal uppgick till 2,7 procent av personalkostnaderna.

Svårigheten att bemanna inom hälso- och sjukvården medför även att kostnaden för övertidsersättning ligger högre än budgeterad nivå. Ytterligare en orsak till att personalkostnader inklusive inhyrd personal överstiger budget är att antalet helårsarbeten per augusti uppgick till 41 343, vilket är 514 fler helårsarbeten än budgeterat. De verksamheter som har fler helårsarbeten än vad som budgeterats är Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms Läns sjukvårdsområde, Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, hälso- och sjukvårdsnämnden, Södertälje Sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB.

Årsprognosen avseende personalkostnader inklusive inhyrd personal är 918 miljoner kronor, 3,1 procent, högre än budgeterade personalkostnader. Merparten av detta kan hänföras till Karolinska Universitetssjukhuset, 485 miljoner kronor, Stockholms läns sjukvårdsområde, 240 miljoner kronor, Södersjukhuset AB, 130 miljoner kronor och Danderyds Sjukhus AB, 70 miljoner kronor.

Periodens kostnad för köpt hälso- och sjukvård samt tandvård från externa vårdgivare är 301 miljoner kronor högre än periodens budget, vilket beror på hälso- och sjukvårdsnämndens ökade kostnader avseende geriatrik och somatisk specialistvård, vårdval samt köpt utomläns- och utlandsvård. Kostnadsökningarna beror på en högre vårdkonsumtion och därmed ökad vårdproduktion. Karolinska Universitetssjukhuset har högre kostnader för köpt sjukvård från externa vårdgivare, kopplat till åtgärder för att upprätthålla tillgängligheten.

Årsprognosen för köpt hälso- och sjukvård samt tandvård avviker negativt mot årets budget med 528 miljoner kronor, 2,3 procent, vilket främst kan hänföras till ökat köp av somatisk specialistvård, men även ökat köp av psykiatri och geriatrik, vilket beror på en högre vårdkonsumtion och därmed ökad vårdproduktion.

Övriga kostnader är 267 miljoner kronor högre i jämförelse med periodens budget vilket kan hänföras till högre materialkostnader, lokal- och fastighetskostnader samt reparation och underhåll. Prognosen avseende övriga kostnader överstiger årets budget med 1 015 miljoner kronor, motsvarande 5,0 procent. Den högre prognosen för övriga kostnader kan bland annat hänföras till högre läkemedel, material-, lokal- och fastighet samt reparations och underhållskostnader.

Avskrivningskostnaderna inom hälso- och sjukvården uppgår till 691 miljoner kronor, en understiger med 90 miljoner kronor i jämförelse med periodens budget. Avvikelsen är en följd av förseningar av ombyggnader och installationer av medicinteknisk utrustning. Prognosen avseende avskrivningskostnader för helåret uppgår till 1 228 miljoner kronor, vilket är 73 miljoner kronor lägre än budgeterad nivå.

Finansiella intäkter och kostnader följer i stort sett budget, såväl utfall- som prognosmässigt.

Risker och möjligheter för hälso- och sjukvården
Merparten av de nämnder och bolag som avviker resultatmässigt mot budget har problem kopplat till alltför höga personalkostnader. Svårigheter med nyrekrytering av personal medför oftast dyrare lösningar i form av inhyrd personal eller kvalificerad övertid för att kunna bemanna viktiga funktioner inom hälso- och sjukvården, detta blir särskilt påtagligt under sommaren. Behovet av inhyrd personal har ökat för merparten av sjukvårdsverksamheterna i jämförelse med motsvarande period föregående år.

Största enskilda ekonomiska risken avser Karolinska Universitetssjukhuset och dess behov av anpassning av verksamheten till det nya vårduppdraget. En minskning med 400 helårsarbetare per december 2019 ligger i den åtgärdsplan som ingår i sjukhusets verksamhetsplan. Denna åtgärd har kompletterats med att sjukhuset i maj 2019 lagt ett varsel gällande ytterligare 550 helårsarbeten inom administration. Reduceringen av verksamheten är planerad att ske under andra hälften av året. Detta innebär att en mindre effekt av kostnadsminskningen berör verksamhetsår 2019 för att få full effekt 2020. Även Danderyds Sjukhus AB och Södersjukhuset AB visar på betydande avvikelser mot budget per augusti 2019. Ytterligare en risk är att kostnaden för externt köpt vård kommer fortsätta att öka under året. Per augusti överstiger kostnaden budgeterad nivå med 301 miljoner kronor.

Regionledningskontorets bedömning är att hälso- och sjukvården för att komma i nolläge relativt sitt prognostiserade underskott på 1 586 miljoner kronor måste fördjupa pågående åtgärder och i övrigt väsentligt förbättra

utfallet av de resultatförbättrande åtgärder främst vid Karolinska Universitetssjukhuset. Förutsatt att Södersjukhuset AB och Danderyds Sjukhus AB klarar sina åtgärdsprogram bedömer regionledningskontoret att sjukhusen kommer uppnå lagd prognos, som sammanlagt uppgår till ett underskott på 300 miljoner kronor. Regionledningskontoret bedömer att Södersjukhuset AB och Danderyds Sjukhus AB inte kommer klara sina resultatkrav enligt budget. Nämnder och bolag som inte uppnår fullmäktiges resultatkrav, har tilldelats anmodan av regionstyrelsen om att säkerställa åtgärder för en ekonomi i balans, samt att ytterligare stärka åtgärderna.

5.8 Investeringar

Stockholmsregionen växer, vilket ställer höga krav på god tillgänglighet och kvalitet i hälso- och sjukvården samt en väl fungerande kollektivtrafik, både för befintliga och nya invånare. Årets och tidigare års investeringsvolym är omfattande och innebär betydande utmaningar för regionens ekonomi.

Region Stockholm genomför en av de största satsningarna någonsin inom hälso- och sjukvården. Framtidsplan för hälso- och sjukvården innebär att regionen både bygger nytt, rustar upp och utvecklar arbetssätt som förstärker vården för att ge en tillgängligare och effektivare hälso- och sjukvård där fler patienter får rätt vård, i rätt tid, på rätt vårdnivå och till rätt kostnad. Även inom kollektivtrafikområdet genomförs stora satsningar på utbyggnaden av tunnelbanan, tvärbanor och upprustning av både Roslagsbanan och Röda linjen för att säkerställa en väl fungerande och tillgänglig kollektivtrafik i en växande Stockholmsregion.

Investeringarna per augusti uppgick till 7 041 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 45 procent i förhållande till en budgeterad volym på 15 726 miljoner kronor.

Prognosen för året visar på ett utfall på 13 964 miljoner kronor, vilket är 1 762 miljoner kronor lägre än budget och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 89 procent. Förskjutningar av tidplaner avseende utrustning till Nya Karolinska Solna samt förskjutning av tidplaner för flera av de större kollektivtrafikinvesteringarna förklarar den nya prognosen.

5.9 Investeringar inom nämnder och bolag

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Hälso- och sjukvård						
Hälso- och sjukvårdsnämnden	10,3	3,8	11,1	7,0	-4,1	4,4
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	128,8	81,9	238,6	238,6	0,0	108,0
Karolinska Universitetssjukhuset	229,9	142,3	295,0	351,0	56,0	346,5
Södersjukhuset AB	212,5	157,8	192,3	192,3	0,0	349,4
Danderyds Sjukhus AB	357,0	56,8	75,0	70,0	-5,0	127,5
Södertälje Sjukhus AB	36,8	17,2	28,1	22,1	-6,0	66,2
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	9,8	5,4	30,0	30,0	0,0	18,8
Folktandvården Stockholms Län AB	29,4	38,3	70,0	100,0	30,0	56,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	18,5	3,7	28,0	28,0	0,0	9,0
Stockholm Care AB	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7
MediCarrier AB	0,9	1,4	5,0	5,0	0,0	1,4
Hälso- och sjukvård totalt	**1 036,4**	**508,7**	**973,1**	**1 044,0**	**70,9**	**1 088,8**
Kollektivtrafik						
Trafiknämnden	3 515,6	2 756,3	6 937,1	8 087,8	1 150,7	5 554,0
varav Trafikförvaltningen	*175,6*	*84,5*	*669,4*	*346,9*	*-322,5*	*284,7*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*671,7*	*568,3*	*1 354,8*	*1 996,5*	*641,7*	*1 137,4*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*2 611,7*	*2 082,2*	*4 812,1*	*5 696,4*	*884,3*	*4 078,9*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*56,6*	*21,2*	*100,8*	*48,1*	*-52,8*	*53,0*
Färdtjänstnämnden	12,3	12,7	36,8	58,6	21,8	22,2
Kollektivtrafik totalt	**3 527,9**	**2 769,0**	**6 973,9**	**8 146,4**	**1 172,5**	**5 576,2**
Kulturnämnden	**0,2**	**0,4**	**4,6**	**7,9**	**3,3**	**0,6**
Regionstyrelsen	**4,8**	**95,4**	**19,9**	**721,8**	**701,9**	**109,0**
Fastigheter och service						
Fastighets- och servicenämnden	2 470,5	3 581,8	5 987,9	5 800,9	-187,0	5 434,1
varav Serviceförvaltningen	*114,2*	*99,5*	*300,9*	*379,8*	*78,9*	*144,7*
varav Fastighetsförvaltningen	*2 356,3*	*3 482,3*	*5 687,0*	*5 421,1*	*-265,9*	*5 289,5*
Locum AB	0,7	0,9	4,5	4,5	0,0	2,1
Fastigheter och service totalt	**2 471,2**	**3 582,6**	**5 992,4**	**5 805,4**	**-187,0**	**5 436,3**
Övriga						
Revisorskollegiet	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1
AB SLL Internfinans	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar totalt	**7 040,5**	**6 956,1**	**13 964,1**	**15 725,7**	**1 761,7**	**12 210,9**

6. Förväntad utveckling

Region Stockholms ekonomi påverkas av den ekonomiska utvecklingen globalt, liksom av den ekonomiska utvecklingen och konkurrenskraften i Sverige som helhet. Den ekonomiska utvecklingen antas att avmattas de kommande åren. Skatteintäkterna, som utgör den huvudsakliga basen i regionens ekonomi, beräknas öka i lägre takt. Den lägre utvecklingen avspeglar en förväntad avmattning av konjunkturläget.

Utvecklingen det kommande året
Region Stockholms ekonomiska resultat har haft en stabil utveckling under de senare åren. Utgångsläget för 2020 bedöms bli mer ansträngt, vilket avspeglas inom Region Stockholms verksamheter, bland annat inom hälso- och sjukvården. Under 2019 har högre intäkter, bland annat specialdestinerade statsbidrag, tillsammans med förseningar av driftsättningar av investeringar i förhållande till ursprunglig plan, stärkt regionens ekonomi. Under år 2020 kommer ekonomiska konsekvenser av de driftsatta anläggningarna att bli märkbara.

Efter flera år med hög tillväxt i världsekonomin bromsade den internationella konjunkturen in 2018 och tillväxten i global BNP minskar ytterligare under åren 2019–2020. För närvarande finns betydande risker i världsekonomin, varav de mest betydande är pågående handelskonflikter främst mellan USA och Kina, Storbritanniens utträde ur EU, samt en ökad politisk oro i världen.

Det råder en samstämmighet bland bedömare att den svenska ekonomin är inne i en avmattningsfas. Rapporter kommer om att läget i den svenska tillverkningsindustrin har försämrats. Sysselsättningstillväxten har upphört under 2019, men sysselsättningen är fortfarande kvar på en hög nivå. Avmattningen kommer att fortsätta under 2020. Konjunkturinstitutets barometer visar att hushållen blivit mer pessimistiska och Stockholmsbarometern, som tas fram av Stockholms Handelskammare, indikerar att förtroendet för den ekonomiska utvecklingen i Stockholmsregionen minskar under andra kvartalet 2019.

Bostadsbyggande utgör en relativt stor del av regionens ekonomi. Demografin och socioekonomiska förutsättningar påverkar utsikterna på bostadsmarknaden. Bostadspriserna har stabiliserats men bostadsinvesteringarna fortsätter att falla också under 2020.

Om det aviserade kommunalekonomiska kostnadsutjämningssystemet införs i kombination med att skattebasen för regionen växer långsammare än tidigare kommer detta att ge sämre ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm.

Region Stockholm har en prognostiserad kostnadsutveckling för 2019 på 6,4 procent i jämförelse med årsbokslutet 2018. Denna ökningstakt behöver minska om ekonomin ska balanseras under 2020. De ekonomiska förutsättningarna ställer krav på verksamhetsmässiga åtgärder såväl i år som under 2020 för att bibehålla en ekonomi i balans.

Inom hälso- och sjukvårdens verksamheter krävs åtgärder för att förbättra resultatet med nära 2 miljarder kronor för att nå det samlade resultatkravet för år 2020 i förhållande till prognos 2019.

Ett antal investeringar inom hälso- och sjukvården färdigställs i slutet av 2019 och början av 2020 vilket kommer att ge nya förutsättningar för verksamheten, men också ställa krav ekonomiskt. För planeringsåret 2020 i 2019 års budget planeras investeringarna uppgå till 14,6 miljarder kronor.

Förslag till förändringar i det kommunala utjämningssystemet

Systemet för kommunalekonomisk utjämning fördelar pengar till kommuner och landsting för att de ska kunna tillhandahålla likvärdig service oberoende av förhållanden som är svåra för kommunen att påverka. Systemet omfattar kostnadsutjämning, inkomstutjämning samt regleringsavgift.

I tabellen nedan framgår hur stor kostnad som Region Stockholm betalade i utjämning 2018.

Kommunalekonomisk utjämning 2018, miljoner kronor	
	2018
Kostnadsutjämningsbidrag	645
Inkomstutjämningsavgift	-1 152
Regleringsavgift	-698
Kommunalekonomisk utjämning	**-1 204**

I *kostnadsutjämningsdelen* utjämnas för opåverkbara och kostnadsdrivande skillnader mellan regioner. Kostnadsutjämningen består av fyra olika delmodeller. Region Stockholm betalar en avgift i delmodellen Hälso- och sjukvård, men erhåller bidrag i delmodellerna Befolkningsförändringar, Löner och Kollektivtrafik. I den nuvarande modellen erhåller Region Stockholm 281 krona per invånare, totalt 645 miljoner kronor i 2018 års nivå.

Region Stockholms *inkomstutjämningsavgift* beräknas utifrån skillnaden mellan regionens beskattningsbara inkomster och det skatteutjämningsunderlag, även kallat garantinivå, som för regioner motsvarar 115 procent av medelskattekraften i riket. Inkomstnivån i Region Stockholm ligger på 117,4 procent av genomsnittet i riket och Region

Stockholm får därmed betala en inkomstutjämningsavgift på den del av inkomsterna som överstiger garantinivån. I 2018 års nivå uppgår avgiften till 500 kronor per invånare, totalt 1 152 miljoner kronor.

Regleringsavgiften används för två ändamål. Dels regleras skillnaden mellan statens anslag till systemet, dels hanteras förändringar i ansvars- eller uppgiftsfördelningen mellan staten och kommunsektorn enligt finansieringsprincipen. Om statens kostnader för det kommunalekonomiska utjämningssystemet överstiger summan av statens anslag och de avgifter som betalas in blir regleringsposten negativ och sektorn får betala en så kallad regleringsavgift. Regleringsavgiften beräknas som ett enhetligt belopp per invånare i riket, 303 kronor per invånare i 2018 års nivå. Den totala regleringsavgiften för Region Stockholm uppgår till 698 miljoner kronor.

Den 1 oktober 2018 överlämnades betänkandet, Lite mer lika – översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting, SOU 2018:74, till regeringen. Betänkandet har remissbehandlats. Den 29 augusti 2019 överlämnade regeringen en remiss till Lagrådet. Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i lagen om kommunalekonomisk utjämning och syftar till att systemet för kostnadsutjämning även i framtiden ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunerna och för landstingen.

Regeringen föreslår att den grundläggande uppbyggnaden av det nuvarande systemet och de flesta delmodellerna i huvudsak bibehålls, men att vissa förändringar och genomgående uppdateringar genomförs för att systemet i högre grad ska beakta strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Ett särskilt införandebidrag föreslås för att begränsa den årliga negativa effekten för enskilda kommuner och landsting av förändringarna till 250 kronor per invånare till skillnad mot 300 kronor per invånare enligt betänkandet. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

I tabellen nedan redovisas den förväntade förändringen för Region Stockholm till följd av utredningens förslag, dels som kronor per invånare och dels i miljoner kronor. Lagrådsremissen innehåller inga ändringar av denna del i utredningens förslag.

Föreslagna förändringar i kostnadsutjämningen	Nuvarande modell kr/ invånare	Förslag kr/ invånare	Förändring kr/ invånare	Nuvarande modell totalt mkr	Förslag totalt mkr	Förändring totalt mkr
Hälso-och sjukvård, inkl lön	-987	-2 169	-1 182	-2 273	-4 996	-2 723
Befolkningsförändring	88	593	505	203	1 366	1 163
Kollektivtrafik	1 180	1 165	-14	2 716	2 684	-32
TOTALT	**281**	**-411**	**-692**	**645**	**-946**	**-1 592**

Förslaget innebär förändrade ekonomiska förutsättningar för Region Stockholm. Regionen går från att betala 1,2 miljarder kronor till utjämningssystemet, till att betala uppemot 2,8 miljarder kronor. Resultatmässigt innebär förändringen en försämring med 1 592 miljoner kronor i 2018 års nivå. Det motsvarar en skattehöjning med 26 öre. Dessa negativa effekter mildras tillfälligt av ett tidsbegränsat införandebidrag. För Region Stockholm skulle införandebidraget uppgå till cirka 1 000 miljoner kronor det första året och drygt 400 miljoner kronor det andra året, för att därefter upphöra helt.

Regeringens budgetproposition

Regeringens budgetproposition för 2020 innehåller inga nya generella resurstillskott till kommuner och regioner utöver vad som regeringen aviserat i tidigare propositioner. I budgetpropositionen föreslår regeringen ett antal nya åtaganden för regioner. För dessa nya åtaganden kompenserar regeringen regionerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Bland annat införs en skyldighet i lag som innebär att regionerna ska erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter. Därutöver föreslår regeringen ett antal riktade satsningar. Den så kallade kömiljarden utökas från 1,6 miljarder kronor 2019 till 2,9 miljarder 2020. Villkoren för kömiljarden 2020 är ännu inte klara vilket innebär att det i dagsläget inte är möjligt att förutse om Region Stockholm kommer att kunna ta del av medlen. Vidare föreslår regeringen att statsbidraget för utvecklingen av primärvården ökas och att ett tillfälligt statsbidrag till regionerna för mervärdesskattekostnader för hyrpersonal inom vården införs. Villkoren och nivåerna för vissa riktade statsbidrag kommer att framgå av kommande överenskommelser mellan staten och SKL.

7. Nämnder

7.1 Regionstyrelsen

Regionstyrelsen styr, leder, samordnar och följer upp förvaltningen av Region Stockholms angelägenheter, har uppsiktsansvar och ska säkerställa att nämnder och bolag verkställer fullmäktiges beslut. Regionstyrelsen ska säkra att effekter ur ett koncernperspektiv beaktas vid beslutsfattande och att beslutade mål och uppdrag uppnås inom beslutad budget. Av regionstyrelsens totala anslag på 2,6 miljarder kronor avser 35 procent, cirka 925 miljoner kronor, regionledningskontoret. Därav avser 410 miljoner kronor den politiska organisationen, och 515 miljoner kronor tjänstemannaorganisationen. Resterande del av anslaget, 1,7 miljarder kronor, avser kostnader för bidrag till forskning, utbildning och innovation samt satsningar inom kompetensförsörjningsområdet.

Regionstyrelsen har under året arbetat med att förstärka kompetensförsörjningen samt effektivisera i enlighet med beslut i budget 2019

Regionfullmäktige har från och med 2019 avsatt 200 miljoner kronor för kompetensförsörjning och utbildning genom en höjning av regionstyrelsens anslag. Medel har tilldelats nämnder och bolag för att, utifrån identifierade behov, betala lön under specialistutbildning för drygt 300 sjuksköterskor under 2019. Medel är även tilldelade för kompetenshöjning för undersköterskor, som specialistutbildning eller andra kompetenshöjande insatser.

Regionledningskontorets strategiska inriktning har stärkts och verksamheten har renodlats och effektiviserats. Operativa verksamheter har överförts till bland annat den nyinrättade fastighets- och servicenämnden. I budget 2019, LS 2017–1455, förtydligas en ny inriktning för region-styrelsen. Regionstyrelsens uppföljning av ekonomi och verksamhet i hela Region Stockholm ska stärkas, liksom styrningen av regionens hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag. Regionstyrelsen ska effektiviseras och en omorganisation genomföras för att utveckla regionstyrelsen som strategisk ledningsfunktion för styrning, ledning och samordning av Region Stockholms ansvarsområden. Regionstyrelsens verksamhet ska renodlas till strategisk styrning, uppföljning och uppsikt, och operativa delar överföras till den nya fastighets- och servicenämndens ansvarsområde.

Ekonomiskt resultat

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Bokslut 2018
Regionstyrelsen	245,9	9,6	236,3	165,6	0,0	0,0	0,0	0,0 %	-125,6

Regionstyrelsens resultat per augusti uppgick till 246 miljoner kronor, vilket är 236 miljoner kronor högre budgeterat resultat. Detta förklaras huvudsakligen av lägre kostnader för lämnade bidrag inom utbildningsområdet.

Regionstyrelsen lämnar en oförändrad prognos på noll miljoner kronor, vilket är i nivå med budgeterat resultat. Regionstyrelsen har ett åtgärdsprogram som uppgår till 120 miljoner kronor under året, varav 113 miljoner kronor har uppnåtts till och med augusti.

Investeringar
Regionstyrelsen ansvarar för genomförandet av programmet Framtidens vårdinformationsmiljö. Investeringsutfallet per augusti uppgick till fem miljoner kronor. Årets prognos uppgår till 20 miljoner kronor, vilket är 702 miljoner kronor lägre än årets budget som uppgår till 722 miljoner kronor. Prognosavvikelsen beror på att Framtidens vårdinformationsmiljö är i upphandlingsfas och som en följd av den förändrade tidplanen förskjuts investeringsutfallet till 2020. Den prognostiserade totala utgiften kvarstår oförändrad på 1 600 miljoner kronor.

7.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvården i Region Stockholm ska vara trygg, tillgänglig, av hög kvalitet och präglas av valfrihet. Rätt vård ska ges i rätt tid och på rätt vårdnivå. Patienterna ska ha stor frihet att själva välja vård efter behov. Ett hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetssätt ska prägla hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvården i Region Stockholm bedrivs inom somatisk vård, geriatrisk vård, primärvård, psykiatrisk vård och tandvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden utövar ledning av hälso- och sjukvårdsverksamheten i Region Stockholm i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar för att tillhandahålla en hälso- och sjukvård i Stockholms län som svarar mot den växande befolkningens behov. Nämnden ska ha ett helhetsperspektiv för att säkerställa att hälso- och sjukvården styrs, samordnas och utvecklas så att de begränsade resurserna anpassas till befolkningens behov för den strategiska och långsiktiga utvecklingen av hälso- och sjukvården samt att regionens övergripande mål för hälso- och sjukvården uppnås.

Framtidsplan för hälso- och sjukvården
Det långsiktiga styr- och strategidokumentet för hälso- och sjukvården är Framtidsplan för hälso- och sjukvården. Övergripande målbild och vision 2025 för Framtidsplanen, är förbättrad tillgänglighet, god kvalitet och delaktighet samt hög effektivitet. Utvecklingen av hälso- och sjukvården har fortsatt 2019 i enlighet med intentionerna i Framtidsplanen tillsammans

med den förändring som i övrigt sker i hälso- och sjukvårdsystemet.

En kartläggning och analys av nuläget i genomförandet av Framtidsplanen är gjord. En bedömning av nuläget i förhållande till vision och huvudstrategier som beskrevs i Framtidsplanen pågår.[6] Bedömningen ska utgöra ett stöd till hälso- och sjukvårdsnämnden i ställningstagande till den måluppfyllelse som hittills har åstadkommits och till strategiska beslut framåt. Under 2019 fasas uppföljningen av Framtidsplanen in i linjearbetet inom hälso- och sjukvårdsnämnden, för att från 2020 i sin helhet följas upp i ordinarie uppföljning i delårs- och årsbokslut.

Mål

Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet i hälso- och sjukvården

Det övergripande målet, *Tillgänglighet, valfrihet och kvalitet*, består av sex mål. Det övergripande målet förväntas uppnås för 2019 då prognosen för året är att tre mål uppnås och två mål är osäkra och ett mål förväntas att inte uppnås.

[6] LS 1104–0574, LS 1109–1229, LS 1304–0527 och LS 1409–1068

Övergripande mål, mål och indikator	Utfall 2019 Augusti	Utfall 2018 Augusti	Prognos 2019	Mål 2019
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN I STOCKHOLM SKA PRÄGLAS AV KORTA KÖER, HÖG TILLGÄNGLIGHET, GOD KVALITET OCH INVÅNARNAS MÖJLIGHET ATT SJÄLVA VÄLJA VÅRDGIVARE				
Vård på rätt plats			**Uppfylls** ●	
Andel specialistläkarbesök utanför akutsjukhus	54 %	54 %	**Uppfylls** ●	≥57 %
Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	49 %	48 %	**Uppfylls** ●	≥45 %
Vård i rätt tid			**Osäkert** ●	
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning	49 %	-	**Uppfylls ej** ●	≥78 %
Andel patienter som får tid hos husläkare inom 3 dagar[1)]	90 %	-	**Osäkert** ●	≥90 %[1)]
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	70 %	72 %	**Osäkert** ●	≥73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	85 %	85 %	**Uppfylls ej** ●	≥90 %
Säker vård			**Uppfylls** ●	
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	7 %	6,9 %	**Uppfylls** ●	≤8,2 %
Återinläggning inom 7 dagar inom slutenvården för personer (80+)[2)]	8 %	9 %	**Uppfylls ej** ●	≤7,5 %
Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare	301 st	321 st	**Uppfylls** ●	≤314
Effektiv vård			**Osäkert** ●	
Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad	-	-	**Osäkert** ●	≥29
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	3,9 dagar	-	**Uppfylls ej** ●	≤3
God folkhälsa			**Uppfylls** ●	
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	78 %	71 %	**Uppfylls** ●	≥75 %
Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor	3)	3)	-	≥71 %
Högt förtroende för vården			**Uppfylls ej** ●	
Andel av befolkningen som har ett stort förtroende för vården	60 %	57 %	**Uppfylls ej** ●	≥65,0 %
Andel som skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra	3)	3)	-	≥82 %

[1)] Regionfullmäktige har beslutat om indikatorn *Andel patienter som får vård inom 3 dagar hos primärvård* . Till dess indikatorn är utvecklad mäts *Andel patienter som får tid hos husläkare inom 3 dagar* . Målvärdet är beslutat av hälso- och sjukvårdsnämnden men inte av regionfullmäktige.
[2)] Andelen patienter äldre än 80 år som skrivits ut under året och som sedan har återinskrivits inom 7 dagar, exklusive in- och utskrivningar till psykiatrisk slutenvård.
[3)] Indikatorn mäts endast i årsbokslutet.

Vård på rätt plats

De indikatorer som används för att styra mot målet Vård på rätt plats fokuserar på att vården skall utföras på rätt nivå inom hälso- och sjukvården. Regionledningskontoret bedömer att målet för 2019 kommer att uppnås.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- *Andelen specialistläkarbesök utanför akutsjukhusen* ökar i jämförelse med föregående år till 54 procent vilket understiger målvärdet på 57 procent. Indikatorn förväntas överstiga målvärdet för helåret. Den omfattande omstrukturering som pågått sedan 2016, där specialistvård

som inte kräver akutsjukhusens resurser flyttas till aktörer utanför akutsjukhusen, bedöms vara den främsta orsaken.

- *Andelen besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och på akutsjukhusens akutmottagningar* har ökat i jämförelse med utfall för 2018 på 47 procent till 49 procent och är därmed högre än målvärdet på 45 procent. Indikatorn förväntas överstiga målvärdet för helåret. Totalt har besöken på akutsjukhusens akutmottagningar minskat. På länets närakuter ökar besöksfrekvensen, om än i lägre takt än tidigare under året. Rosenlunds närakut är den närakut där besöken ökar mest, följt av Handen, Danderyd och Järva närakuter.

Vård i rätt tid

De indikatorer som används för att styra mot målet Vård i rätt tid fokuserar på korta väntetider till hälso- och sjukvården. Regionledningskontoret bedömer att det är osäkert om målet kommer att uppnås 2019.

Regionen faller väl ut i uppföljningen av den nationella vårdgarantin per juli månad. 90 procent av patienterna i Stockholms län fick tid för ett första besök hos specialistläkare inom 90 dagar, mot ett genomsnitt i riket på 76 procent. Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar är 81 procent i Stockholms län, mot ett genomsnitt i riket på 63 procent.

Målet följs upp genom följande indikatorer:

- *Andelen patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning* uppgår till 49 procent, vilket är oförändrat i jämförelse med första kvartalet 2019 men är sämre än utfallet 2018 på 50 procent och understiger även fastställt målvärde på 78 procent. Indikatorn förväntas inte uppnå målvärdet för helåret Söktrycket till akutmottagningarna i regionen har totalt minskat med sex procent i jämförelse med samma period föregående år. Fler patienter som tidigare sökt till akutsjukhusens akutmottagningar har tagits emot på de nya närakuterna. Dessa patienter har varit lättare sjuka, vilket ökat andelen svårare sjukare patienter på akutmottagningarna. En större andel sjukare patienter, som till exempel multisjuka äldre, behöver i större utsträckning utredas och läggas in på sjukhus. Detta tillsammans med den aktuella vårdplatsbristen är en viktig orsak till att vistelsetiderna på akutmottagningarna inte förbättras trots minskat söktryck.

- *Andelen patienter som får vård inom 3 dagar hos husläkare* uppgick till 90 procent och är därmed på samma nivå som fastställt målvärde. Måluppfyllnaden bedöms på årsbasis som osäker. Från och med 1 januari 2019 förändrades vårdgarantin i primärvården. Den nya vårdgarantin har tidsgränsen tre dagar mot tidigare fem, och omfattar numera medicinsk bedömning av all legitimerad hälso-och sjukvårdspersonal. Inom regionen kommer det fortsatt att vara

husläkarmottagningarna som omfattas av den nya primärvårdsvårdgarantin. Under 2019 följer hälso- och sjukvårdsnämnden till en början endast upp medicinsk bedömning av läkare, men i framtiden kommer flera yrkeskategorier att ingå i uppföljningen och indikatorn att byggas ut med dessa.

- *Andelen patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar* uppgick till 70 procent vilket är lägre i jämförelse med föregående år och uppfyller inte målvärdet för 2019 på 73 procent. Det är osäkert om indikatorn kommer överstiga målvärdet för helåret. Åtgärder för att stärka rapporteringen av tillgänglighetsdata samt information om vårdgarantin har förmedlats till vårdgivarna i samband med avtalsuppföljningen. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även anordnat utbildningar för vårdgivarna i väntetidsrapportering för att stärka säkerheten i tillgänglighetssiffrorna. Tillgängligheten är mer ansträngd inom vissa specialiteter, främst när det gäller neurologi, allergologi och handkirurgi. För handkirurgi är läget ansträngt när det gäller väntan till ett förstabesök. En anledning till denna situation är bristen på specialister. För att säkra tillgängligheten till specialister i framtiden pågår ett arbete med att öka ST-placeringarna hos vårdgivare verksamma på vårdvalsavtal.

- *Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar* uppgick till 85 procent, vilket är en försämring i jämförelse med föregående år då utfallet var 86 procent och är sämre än målvärdet på 90 procent. Indikatorn förväntas inte uppnå målvärdet för 2019. Sjukhusen har överlag en god tillgänglighet med undantag av vissa vårdområden där Karolinska Universitetssjukhuset är ensamutförare, till exempel thoraxkirurig och plastikkirurgi, i Stockholms län. Akutsjukhusens genomsnittliga uppfyllelse av vårdgarantin per månad är en procentenhet lägre, 84 procent, än motsvarande period 2018, 85 procent. Det totala antalet väntande patienter på akutsjukhusen var högre i jämförelse med motsvarande period 2018. Den 1 januari 2019 återinfördes viten på akutsjukhusen för patienter som inte fått mottagningsbesök eller behandling/åtgärd inom vårdgarantitiden. I sjukhusavtalen från 2020 föreslås att en högre andel målrelaterad ersättning med fokus på tillgänglighet införs. För somatiska vårdgivare utanför sjukhus är läget bättre, och resultatet för dessa vårdgivare når nästan målnivån med 89 procent 2019. Läget är fortsatt ansträngt inom allergologi och neurologi avseende tid till behandling inom 90 dagar. En viktig orsak är svårigheter att rekrytera specialister inom områdena. Arbete pågår med att tillgodose behovet av specialister på sikt.

Säker vård
Regionledningskontoret bedömer att målet uppnås 2019 då två av tre indikatorer förväntas uppnås. Målet följs upp genom följande tre indikatorer:

- *Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner* är i stort sett oförändrad, 7,0 procent, i jämförelse med utfallet samma period 2018, 6,9 procent, och är lägre än målvärdet på 7,9 procent. Indikatorn förväntas vara högre än målvärdet för helåret. För ett fortsatt långsiktigt arbete med att förebygga vårdrelaterade infektioner uppdaterades Region Stockholms övergripande *Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner i hälso- och sjukvården.* Handlingsprogrammet är ett stödjande kunskapsunderlag för alla vårdgivare, men också ett styrande dokument för uppföljning av åtgärder inom åtta identifierade insatsområden. Mätning av VRI kommer framöver att kunna ske med hjälp av Infektionsverktyget (ersätter då punkt-prevalensmätningar) som ger möjlighet att följa upp såväl VRI som antibiotikaanvändning och därmed bättre stödja ett lokalt förbättringsarbete.

- *Återinläggning inom 7 dagar inom slutenvården för personer (80+).* Återinläggningsfrekvensen har ökat från 8,2 procent till 8,3 procent i jämförelse med samma period föregående år och uppfyller inte målvärdet 7,5 procent. Indikatorn förväntas inte uppnå målvärdet för helåret. Åtgärder som pågår i länet är fortsatt arbete med implementering av nya rutiner i samband med lagen *Samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård* (2017:612). Den nya arbetsprocessen lägger större vikt vid planering inför hemgång och mer fokus på samverkan för aktörer från hälso- och sjukvården och den kommunala omsorgen. Informationsmaterial, metodstöd och utbildning finns framtaget för länets vårdgivare och är publicerat på Vårdgivarguiden. Samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas den enskilde när det finns behov av insatser från bägge huvudmännen. Kontinuerlig analys av statistik kring utskrivningsklara patienter görs varje månad.

- *Antibiotikaförskrivningen,* som följs genom *antalet uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare* och år, uppgår till 301, vilket är en förbättring i jämförelse med föregående år, 321, och högre än målvärdet. Indikatorns utfall förväntas vara högre än målvärdet för helåret. För husläkarmottagningar inom Region Stockholm lanseras under 2019 en ny självdeklaration, som syftar till att uppmuntra kollegial diskussion och gemensamt lärande kring mottagningens arbete med antibiotika och infektionsbehandling. En godkänd självdeklaration ger mottagningen rätt till målrelaterad ersättning, åtta

kronor per listad patient. Det nationella PrimärvårdsKvalitet[7], som har startats av Sveriges Kommuner och Landsting, börjar också allt mer att användas på regionens husläkarmottagningar och här kan varje mottagning löpande följa upp sin verksamhet utifrån ett flertal nationella kvalitetsindikatorer. Detta sammantaget ger husläkarmottagningarna incitament och möjlighet att arbeta för förbättrad kvalitet på antibiotikaförskrivningen. En utmaning är att följa upp antibiotikaförskrivningen från andra enheter som till exempel närakuter, sjukhusmottagningar och privata aktörer (inklusive digitala vårdgivare).

Effektiv vård

Regionledningskontoret bedömer att en viss osäkerhet finns om målet uppnås för 2019. Målet följs upp genom följande två indikatorer:

- *Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad* har inget utfall på per delårsbokslutet grund av tekniska problem men för första kvartalet 2019 uppgick utfallet till 37,7 ärenden och översteg därmed målet på 29 ärenden per 1 000 invånare och månad. Viss osäkerhet finns om indikatorn kommer att uppnå målvärdet för helåret Användandet av e-tjänsterna på 1177 ökar kontinuerligt, en utveckling som bland annat den nya 1177-appen bidragit till.

- *Antal dagar medicinskt färdigbehandlande patienter är kvar på sjukhus* uppgick till 3,9 dagar och når därmed inte målet på högst tre dagar. Indikatorn förväntas inte uppnå målvärdet för helåret. De åtgärder som pågår i regionen för ökad måluppfyllnad är främst implementering av nya rutiner och arbetsprocesser som tagits fram i samband med den nya lagens ikraftträdande. Den nya arbetsprocessen lägger större vikt vid planering inför hemgång och mer fokus på samverkan för berörda aktörer från hälso- och sjukvården och den kommunala omsorgen. Den fasta vårdkontakten i den öppna vården är ansvarig för den fortsatta planeringen för den enskilde som behöver samordnade insatser. Informationsmaterial, metodstöd och utbildning finns framtaget för regionens vårdgivare samt är publicerat på Vårdgivarguiden.

God folkhälsa

Regionledningskontoret bedömer att målet uppnås 2019. Målet följs upp genom följande två indikatorer:

- *Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete* har ökat i jämförelse med föregående år, från 71 till 78 procent och når även målvärdet som var minst 75 procent. Indikatorn förväntas uppnå målvärdet för helåret. Förra årets satsning

[7] Ett nationellt system för kvalitetsdata i primärvården

på ett regionalt handlingsprogram för övervikt och fetma och en extra ersättning, utöver besöksersättning, till de mottagningar som utför rådgivande och kvalificerat rådgivande samtal bidrar till att det hälsofrämjande arbetet prioriteras.

- Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor mäts först i samband med årsbokslutet.

Högt förtroende för vården
Regionledningskontoret bedömer att målet ej kommer att uppnås under 2019 då de två indikatorerna inte förväntas uppnå målvärdena.

- *Andel av befolkningen som har ett stort förtroende för vården* uppgår till 60 procent och är en förbättring i jämförelse med samma period föregående år, 57 procent, men uppnår inte målvärdet för året på 65 procent. Region Stockholms resultat ligger i nivå med riket och övriga storstadsregioner. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen kommer fortsatt att genomföra patient- och befolkningsenkäter för att följa utvecklingen av indikatorn, med fokus på att stödja och utveckla användandet av data. Med start våren 2019 påbörjades även implementeringen av projektet *Frånförtill* vars syfte är att öka patientsamverkan i förvaltningens kärnprocesser. Antagandet är att när patienters och närståendes kunskap tas tillvara kommer utformningen av hälso- och sjukvården bli bättre och i större utsträckning än idag kunna svara upp mot de förväntningar som finns. Under 2019 kommer även Hälso- och sjukvårdsförvaltningen att, som en del i primärvårdssatsningen, stötta vårdgivarna i genomförandet av 2019 års förbättringsarbete.

- *Andel som anger att de skulle rekommendera sin husläkarmottagning till andra* mäts först i samband med årsbokslutet. Indikatorn förväntas ej uppnå fastställt målvärde även om det i dagsläget ej finns något utfall. Utfallet för indikatorn 2018 var 76 procent och för 2017 var utfallet 78 procent. En förbättring upp till målvärdet 82 procent kan ej förväntas.

Ekonomiskt resultat
Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar ett resultat per augusti på 728 miljoner kronor och avviker därmed positivt mot periodens budgeterade resultat som uppgick till 527 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror främst på högre intäkter gällande övriga bidrag och förklaras bland annat av 6 procent ersättning vid upphandling och avser sex procent momsersättning 249 miljoner kronor, statsbidrag för kvinnors hälsa och förlossningsvård 60 miljoner kronor samt statsbidrag för implementering av standardiserade vårdförlopp 14 miljoner kronor. Noterbart är dock att kostnaderna för köpt vård är högre än budget för perioden, vilket främst kan förklaras av ökade kostnader för somatisk vård och äldresjukvård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ett åtgärdsprogram för 2019 som uppgår till 220 miljoner kronor. Åtgärdsprogrammet löper enligt plan och förväntas uppgå till budgeterad nivå för 2019. Prognosen är enligt budget och är oförändrad i jämförelse med senast rapporterad prognos.

Regionledningskontoret bedömer att fastställt resultatkrav kommer att uppnås för 2019.

Investeringar

Investeringsutfallet per augusti uppgick till 10 miljoner kronor, vilket gör att utfallet redan nu överskrider årets budget på 7 miljoner kronor. Årets prognos uppgår till 11 miljoner kronor.

Investeringsutfallet består av 2 miljoner kronor av investeringar inom katastrofmedicinsk beredskap såsom skyddsutrustning mot farliga ämnen samt 8 miljoner kronor i investeringar för FRAPP[8]. Prognosavvikelsen för året beror på utgifter för FRAPP.

Vårdkonsumtion

Vård SLL*	Utfall 2019 jan-aug	Utfall 2018 jan-aug	*Förändring* %	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse Prognos - budget	Bokslut 2018
Vårdtillfällen	197 678	198 607	-0,5%	301 119	327 053	-7,9%	298 978
Läkarbesök	4 743 672	4 850 919	-2,2%	7 394 456	7 556 610	-2,1%	7 394 044
Övriga vårdgivarbesök	7 305 577	7 041 969	3,7%	11 328 993	11 414 200	-0,7%	10 855 916

Vårdtillfällen

Under årets första åtta månader konsumerade invånarna i Stockholms län 198 000 vårdtillfällen. Av dessa vårdtillfällen är 149 000 inom den somatiska specialistsjukvården, 28 000 inom geriatriken och 21 000 inom psykiatrin.

I jämförelse med föregående år är antalet vårdtillfällen 930 färre. Minskningen har skett på Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB och på Danderyds sjukhus AB. På Södertälje Sjukhus AB och Capio S:t Görans sjukhus ökar antal vårdtillfällen. Minskningen på Karolinska Universitetssjukhuset förklaras delvis av öppnandet av intensivakuten på Karolinska Universitetssjukhuset Solna som öppnade i maj 2018. Intensivakuten tar bara emot de allra svårast sjuka och skadade patienterna, de som kommer dit med ambulans, helikopter eller med en så kallad accepterad remiss. På samtliga sjukhus utvecklas verksamheterna och nya arbetssätt införs, såsom poliklinisering[9], samt omstyrning av patienter till andra vårdgivare och vårdnivåer. Den planerade utvecklingen och utbyggnaden av vården utanför akutsjukhusen fortskrider för att

[8] FRAPP är en förkortning för framtida IT-plattform för prehospital vård.
[9] Vård som tidigare utfördes inom slutenvården istället utförs inom öppenvården.

avlasta akutsjukhusen i enlighet med omställningsavtalets[10] intentioner. Inom psykiatrin är antalet vårdtillfällen något högre än föregående år och antal vårddagar har ökat med 6,7 procent. Inom äldresjukvården har antalet vårdtillfällen inom den geriatriska vården ökat med 10,8 procent, vilket förklaras av fler vårdplatser samt att den genomsnittliga vårdtiden minskat. Sammantaget är prognosen för slutenvården att den förväntas avvika med 7,9 procent från budget och avvikelsen beror i huvudsak på att antal vårdtillfällen på akutsjukhusen inte förväntas nå upp till budgeterade volymer. Antal vårdtillfällen inom geriatriken förväntas bli 7,1 procent fler än budgeterad volym.

Läkarbesök och övriga vårdgivarbesök[11]

Till och med augusti månad genomfördes 12 050 000 besök hos läkare och övriga vårdgivare, en ökning med 1,3 procent i jämförelse med föregående år. Läkarbesöken uppgick till 4 740 000, vilket är 2,2 procent färre i jämförelse med föregående år. Inom primärvården förklaras minskningen av färre husläkarbesök, vilket är en följd av förändrade ersättningar, nya läkemedel samt digitala utomlänsbesök. Dessutom har det etablerats närakuter, samt att den första bedömningen inte behöver göras av läkare. Enligt prognosen förväntas läkarbesöken bli 2,1 procent färre än budget. Detta förklaras delvis av nya ersättningsmodeller som stimulerar till färre och i viss mån längre läkarbesök, samt en förskjutning mot fler sjuksköterskebesök vid lättare sjukdomstillstånd. Besök hos övriga vårdgivare uppgick till 7 300 000, vilket är 3,7 procent fler än föregående år. Ökningen av övriga besök har främst skett inom primärvården och det är undersköterskebesöken inom den basala hemsjukvården som står för huvuddelen av den totala ökningen. Enligt prognosen förväntas övriga besök bli 0,7 procent färre än budget.

Förlossningsvård

Förlossningsvården innefattar såväl öppen- som slutenvård och i slutenvårdens produktion ingår utöver förlossningar även för- och eftervård. Antalet besök inom förlossningsvården uppgick till 79 000, vilket är en ökning med 5,1 procent i jämförelse med föregående år. Totalt uppgår antalet slutenvårdstillfällen till 20 200, vilket motsvarar en ökning med 1,5 procent. Totalt genomfördes 94,5 procent av förlossningarna på de förlossningskliniker som var förstahandsvalet.

---

[10] omställningsavtal mellan respektive akutsjukhus, beställare och ägare. Genom omställningsavtalen får akutsjukhusen förutsättningar att utveckla och effektivisera sin verksamhet utifrån långsiktiga mål för vårduppdrag, kvalitet och bemötande.

[11] Besök som genomförs hos till exempel distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar, samt hos fysioterapeuter, logopeder, arbetsterapeuter och kiropraktiker.

Prehospital vård
Den prehospitala vården är en viktig del i Region Stockholm nya sjukvårdsstruktur med en flexibel och samordnad organisation, samt att patienter hänvisas och styrs till rätt vårdnivå. En effektiv vårdprocess bygger på att patienten så tidigt som möjligt kommer till rätt vårdnivå. Den 31 januari startade nya avtalen gällande ambulanssjukvårdstjänst. De nya avtalen innebär utökad drifttid för ordinarie ambulanser. Avtalet ger även en utökning av specialenheter såsom ytterligare en utomlänsambulans, införandet av en bariatrisk ambulans[12] samt ytterligare en intensivvårdsambulans, från två till tre. I avtalet finns även tydligare krav på kompetensutveckling av personal samt ökade fordonskrav. De nya avtalen förväntas stärka tillgänglighet och patientsäkerhet inom ambulanssjukvården. Väntetiderna inom ambulansverksamheten är på en övergripande nivå är tillfredsställande. Målet om maximalt 60 procent nyttjandegrad har uppnåtts, vilket visar på en god beredskap. Målet om maximalt 12 minuter fram till patient på uppdrag med prioritet ett uppnås inte fullt ut (nu median cirka 13 minuter).

Tandvård
Antalet nya remisser inom specialisttandvård ökar med 11,4 procent, till 12 200, i jämförelse med samma period föregående år. Den huvudsakliga förklaringen till ökningen är att åldersgränsen för avgiftsfri barn- och ungdomstandvård höjts från 22 till 23 år, samt befolkningsökningen i stort. Prognosen för året är i nivå med budget.

Antalet påbörjade tandregleringsbehandlingar minskar med 0,6 procent i jämförelse med samma period föregående år. Hur antalet påbörjade tandregleringsbehandlingar fördelar sig över året varierar från år till år. Prognosen för året är i nivå med budget.

Antalet personer som erbjudits munhälsobedömning är drygt 24 000 och av dessa har 9 899 munhälsobedömningar utförts, vilket är 1,3 procent färre än samma period föregående år. Prognosen för året är i nivå med budget.

Antalet patienter med långvarig sjukdom eller funktionshinder som erhållit så kallad F-tandvård ökar med 14,1 procent i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen för året är i nivå med budget.

7.3 Trafiknämnden
Varje dag görs 2,9 miljoner resor med kollektivtrafiken i Stockholmsregionen. Kollektivtrafiken är en viktig förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt genom att den erbjuder ett effektivt,

[12] Ambulanser för personer med kraftig övervikt.

klimatsmart och tillgängligt resandealternativ som binder ihop regionen. All trafik utförs av trafikentreprenörer som upphandlats i konkurrens.

Trafiknämnden ansvarar för allmän kollektivtrafik på land och på vatten, med undantag för den särskilda kollektivtrafiken. Inom trafiknämnden redovisas det samlade utfallet för trafikförvaltningen, förvaltning för utbyggd tunnelbana och AB Storstockholms Lokaltrafik med dotterbolag. Från och med den 1 juli 2019 är Waxholms Ångfartygs AB ett dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik. Tidigare var Waxholms Ångfartygs AB ett dotterbolag till Landstingshuset i Stockholm AB. AB Storstockholms Lokaltrafik, SL, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholmsregionen. Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård.

Mål

Trafiknämnden ansvarar för det övergripande målet Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem. Det innebär att nämnden ska styra mot målet, följa upp det, samt vidta åtgärder om målet riskerar att inte uppnås.

Det övergripande målet har fyra mål: Attraktiva resor och Trygga resor som mäts i delårsrapporten, samt Effektiva resor och Tillgänglig och sammanhållen region som mäts i samband med årsrapporteringen. Regionledningskontoret bedömer att målet Attraktiva resor kommer att uppnås medan målet Trygga resor inte kommer att uppnås 2019.

Mål och indikator	Utfall 2019 Augusti	Utfall 2018 Augusti	Prognos 2019	Mål 2019
ATTRAKTIV KOLLEKTIVTRAFIK I ETT HÅLLBART TRANSPORTSYSTEM				
Attraktiva resor				
Nöjda resenärer - allmän kollektivtrafik[1)]	80 %	80 %	**Uppfylls** ●	≥ 75 %
Nöjda resenärer - särskild kollektivtrafik[1 och 2)]	86 %	86 %	**Uppfylls** ●	≥ 86 %
Nöjda resenärer - allmän skärgårdstrafik[1)]	96 %	96 %	**Uppfylls** ●	≥ 91 %
Trygga resor				
Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar[1)]	72 %	70 %	**Uppfylls ej** ●	≥ 78 %
Effektiva resor				
Andel förnybar energi i kollektivtrafiken	[3)]	[3)]	-	≥ 92 %
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	[3)]	[3)]	-	≤ 3,32 kr
Tusentals påstigande en vanlig vardag[1)]	2 794	2 731	**Uppfylls ej** ●	≥ 2 936
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna	[3)]	[3)]	-	≥ 51 %
Tillgänglig och sammanhållen region			-	
Busstrafik, fungerande automatiskt inre utrop	[3)]	[3)]	-	≥ 87 %

[1)] Avser utfall per juli.

[2)] Färdtjänstnämnden har ansvar för indikatorn. Indikatorn redovisas i tabellen för att ge en överblick över de indikatorer som ingår under det övergripande målet Attraktiv kollektivtrafik i ett hållbart transportsystem.

[3)] Indikatorn mäts endast i årsbokslutet.

Attraktiva resor

Målet mäts genom tre indikatorer. Målet prognostiseras uppnås då samtliga indikatorer bedöms uppnås 2019.

- Andelen *Nöjda resenärer i allmän kollektivtrafik* uppgick till 80 procent under perioden. Årets prognos uppgår till 80 procent och målvärdet på 75 procent bedöms därmed uppnås. Prognosen baseras på en fortsatt stabil trend, utifrån de kundundersökningar som görs, där 80 procent av resenärerna är nöjda.
- Andelen *Nöjda resenärer i särskild kollektivtrafik* uppgick till 86 procent under perioden, vilket är i nivå med målvärdet. Även årets prognos visar att andelen Nöjda resenärer i särskild kollektivtrafik förväntas bli i nivå med målvärdet, 86 procent.
- Andelen *Nöjda resenärer i allmän skärgårdstrafik* uppgick till 96 procent under perioden. Trenden är stabil och årets prognos uppgår till 96 procent och målvärdet på 91 procent bedöms därmed uppnås.

Trygga resor

Målet mäts genom en indikator. Målet prognostiseras inte uppnås då indikatorn inte bedöms uppnås 2019.

- *Andel resenärer som känner sig trygga i allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar* uppgick till 72 procent under perioden. Årets prognos uppgår till 74 procent, vilket är fyra procentenheter lägre än målvärdet 78 procent. Målvärdet är utmanande med hänsyn till den ökade känslan av otrygghet i samhället i allmänhet[13]. De åtgärder som trafiknämnden, tillsammans med trafikentreprenörer och andra

[13] BRÅ, nationella trygghetsundersökningen NTU 2018

samverkansaktörer, vidtar förväntas bidra till en fortsatt positiv utveckling.

Effektiva resor
Målet mäts genom fyra indikatorer: Tre av indikatorerna mäts i samband med årsbokslut.

- Periodens utfall för indikatorn *Tusental påstigande en vanlig vardag, på land*, uppgick till 2 794 000 resenärer. Antal påstigande resenärer varierar över säsong och är normalt lägre under sommarsäsongen. Årets prognos uppgår till 2 860 000 genomsnittligt antal påstigande resenärer, vilket är 2,6 procent lägre än målvärdet 2 936 000, men samtidigt 1,6 procent högre än utfallet föregående år. Att utfallet prognostiseras understiga målvärdet förklaras av omfattande ombyggnationsarbeten som påverkat tunnelbanetrafiken, samt problem med framkomlighet för busstrafiken i innerstaden. Se vidare kommentar under rubriken Resande.

Tillgänglig och sammanhållen region
Målet mäts genom en indikator, *Busstrafik med fungerande automatiskt inre utrop*. Denna indikator mäts en gång per år i samband med årsbokslut.

Resande

Resande kollektivtrafik Totalt tusental	Utfall 2019 jan-aug	Utfall 2018 jan-aug[3]	*Förändring %*	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse prognos - budget	Bokslut 2018
Kollektivtrafik på land, påstigande[1]	2 794	2 731	2,3%	2 860	2 936	-76	2 814
Kollektivtrafik på vatten, passagerare[2]	3 545	4 649	-23,7%	5 850	6 090	-240	6 072

[1] Redovisningen av utfall sker med en månads fördröjning. Avser påstigande en vanlig vardag.

[2] Innefattar skärgårdstrafik och påendelbåtslinjer.

[3] Föregående års värden kan skilja sig mot tidigare rapporterat då justeringar görs retroaktivt.

Kollektivtrafik på land
Resandet i kollektivtrafiken på land, mätt som antal genomsnittligt påstigande en vanlig vardag, har ökat med 2,3 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Procentuellt sett har resandet en högre ökning än befolkningsutvecklingen i Stockholms län, vilken ligger på 1,6 procent.[14] Resandet med pendeltåg, lokalbana och buss har ökat medan resandet med tunnelbana har minskat. Antalet genomsnittligt påstigande varierar beroende på tid på året. Under sommaren har alla trafikslag på land färre antal påstigande än under vintern.

Prognosen för kollektivtrafiken på land, 2 860 000 genomsnittligt antal påstigande, är 2,6 procent lägre än årets budget. Minskningen förklaras av

[14] SCB:s statistik för folkmängd 30 juni 2019 jämfört med 30 juni 2018.

de omfattande ombyggnationsprojekt som påverkar tunnelbanetrafiken, samt framkomlighetsproblematiken för busstrafiken i innerstaden. Prognosen är dock 1,6 procent högre än utfallet föregående år.

- Antal genomsnittligt påstigande i pendeltågstrafiken har ökat med 18,6 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Även prognosen för antal genomsnittligt påstigande i pendeltågstrafiken är högre än årets budget, 17,1 procent. Ökningen förklaras till viss del av föregående års utmaningar i pendeltågstrafiken med i huvudsak infrastrukturproblem samt i viss mån brist på fordon och förare orsakade inställd trafik. Ökningen ses på samtliga pendeltågslinjer och antas bero på befolkningstillväxten, att resenärer i högre grad nyttjar det utökade trafikutbudet, öppning av ny station i Vega samt att förtroendet för pendeltågstrafiken stadigt har förbättrats. Detta aktualiserar behovet av nya trafikutbudslösningar och utmaningar med trängsel i pendeltågstrafiken.

- Antal genomsnittligt påstigande i lokalbana har ökat med 4,7 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Även prognosen för antal genomsnittligt påstigande i lokalbana är högre än årets budget, 10,8 procent. Den positiva trenden från föregående år fortsätter med ett ökat resande med Tvärbana, Roslagsbana och Spårväg City där den nya ändhållplatsen vid T-centralen varit positiv för resandeutvecklingen. Även Lidingöbanans utökade trafik i morgonrusningen resulterar i ett ökat resande.

- Antal genomsnittligt påstigande i busstrafiken har ökat med 1,4 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år[15]. Resandeökningen återfinns främst i Järfälla där tidtabellerna för nya linjer till Barkarbystaden och Bromma har synkroniserats med tidtabellen för pendeltåget, vilket har genererat en ökning av antal påstigande på linjer som ansluter till Spånga station. Det har även skett en resandeökning på linjen Ropsten-Karolinska[16]. Linjen började trafikeras i december 2017 och resenärerna har nu hunnit anpassa sina resandemönster. Prognosen för antal genomsnittligt påstigande i busstrafiken är fem procent lägre än årets budget, men i linje med föregående års utfall, och förklaras främst av framkomlighetsproblematiken i innerstaden.

- Antal genomsnittligt påstigande i tunnelbanetrafiken har minskat med 1,7 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år.

[15] Uppgifter om påstigande kan dock behöva revideras då data från de nya trafikavtal (Ekerö & Märsta) som trätt i kraft i juni medför en förändrad informationsförsörjning som behöver verifieras samt kvalitetssäkras.
[16] Linje 6.

Minskningen återfinns främst inom tunnelbanans röda linje, men även blå och grön linje uppvisar en minskning. Även prognosen för antal genomsnittligt påstigande i tunnelbanetrafiken är lägre än årets budget, 6,9 procent, och något lägre än föregående års utfall. Minskningen förklaras främst av de avstängningar och omfattande ombyggnationer som påverkar tunnelbanetrafiken.

Kollektivtrafik på vatten

Antal passagerare i kollektivtrafiken på vatten har minskat med 3,6 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Minskningen återfinns främst inom pendelbåtstrafiken. Prognosen för antal passagerare i kollektivtrafik på vatten uppgår till 5 850 000 passagerare, vilket är 240 000 passagerare färre än årets budget och 240 000 passagerare färre än vid föregående prognostillfälle.

- Antal passagerare i skärgårdstrafiken har minskat något, 0,9 procent, i jämförelse med motsvarande period föregående år. Minskningen förklaras främst av att årets sommar var svalare än föregående år. Prognosen för antal passagerare i skärgårdstrafiken är 78 000 fler än årets budget. Ökningen är hänförlig till beslutet om permanent införande av SL:s månadskort i skärgårdstrafiken under lågsäsong, vilket beräknas ge en positiv effekt på antalet passagerare.

- Antal passagerare i pendelbåtstrafiken har minskat med 4,8 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Minskningen förklaras av ett vikande antal påstigande på Djurgårdsfärjorna[17] till följd av ombyggnaden av Slussen och ny sträckning av spårvagnslinje 7 samt nedläggningen av försökslinjen Riddarfjärden[18]. Antalet påstigande har dock ökat på Sjövägen[19] med anledning av ökad inflyttning till Nacka samt ombyggnationen av Slussen. Även linjen Ekerö-Gamla Stan[20] har ett ökat antal påstigande då ett nytt trafikavtal trädde i kraft i augusti 2018 med fler turer och helgtrafik. Prognosen för antal passagerare i pendelbåtstrafiken är 318 000 färre än årets budget. Minskningen förklaras av ett vikande antal påstigande på Djurgårdsfärjorna enligt ovan.

[17] Linje 82 Djurgårdsfärjorna.
[18] Linje 85 Riddarfjärden.
[19] Linje 80 Sjövägen.
[20] Linje 89 Ekerö – Gamla stan.

Ekonomiskt resultat

Resultat trafiknämnden*	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Utfall 2018	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent	Bokslut 2018
Mkr	jan-aug	jan-aug		jan-aug					
Biljettintäkter	5 764	5 608	156	5 415	8 822	8 625	196	2,3 %	8 315
Anslag	6 327	6 327	0	6 178	9 491	9 491	0	0,0 %	9 267
Övriga intäkter	2 605	2 669	-63	2 670	3 993	3 956	37	0,9 %	3 972
Summa verksamhetens intäkter	**14 696**	**14 604**	**92**	**14 264**	**22 306**	**22 072**	**234**	**1,1 %**	**21 554**
Personalkostnader och inhyrd personal	-601	-595	-6	-526	-955	-937	-17	1,9 %	-828
Köpt trafik	-8 847	-8 915	69	-8 247	-13 435	-13 449	14	-0,1 %	-12 703
Övriga kostnader	-2 162	-2 251	89	-2 138	-3 665	-3 446	-219	6,3 %	-4 113
Summa verksamhetens kostnader	**-11 610**	**-11 761**	**152**	**-10 912**	**-18 054**	**-17 832**	**-222**	**1,2 %**	**-17 644**
Avskrivningar	-2 138	-2 163	25	-2 093	-3 295	-3 302	7	-0,2 %	-3 205
Verksamhetens resultat	**949**	**679**	**269**	**1 259**	**956**	**938**	**18**	**1,9 %**	**705**
Finansiella intäkter	42	34	8	389	64	51	14	26,6 %	388
Finansiella kostnader	-423	-395	-29	-406	-620	-589	-32	5,4 %	-579
Resultat	**567**	**319**	**249**	**1 242**	**400**	**400**	**0**	**0,0 %**	**514**

* Trafiknämnden innefattar trafikförvaltningen, AB Storstockholms Lokaltrafik, Waxholms Ångfartygs AB och förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Trafiknämndens resultat[21] per augusti uppgick till 567 miljoner kronor, vilket är 249 miljoner kronor högre än periodens budgeterade resultat. Avvikelsen förklaras främst av högre biljettintäkter samt lägre kostnader för köpt trafik och drift- och underhåll. Prognosen för året är oförändrad och uppgår till 400 miljoner kronor, vilket är i nivå med budget.

Periodens biljettintäkter överstiger budget med 156 miljoner kronor. Det prognostiserade utfallet för årets biljettintäkter överstiger budget med 196 miljoner kronor. Såväl utfalls- som prognosavvikelsen är volymbaserad och förklaras främst av ökad försäljning av biljetter inom SL-trafiken. Den största ökningen ses för reskassa samt enkelbiljetter. Efter ett statligt beslut har det planerade bidraget för ungdomsbiljetter tagits bort, vilket beräknas medföra ökade biljettintäkter samt minskat statsbidrag i jämförelse med budget.

Periodens kostnader för köpt trafik är 69 miljoner kronor lägre än periodens budget. Årets prognostiserade kostnader för köpt trafik understiger årets budget med 14 miljoner kronor. Såväl utfalls- som prognosavvikelsen är främst hänförlig till busstrafiken till följd av lägre kostnader för incitament[22] och index[23]. En mindre del av avvikelsen är hänförlig till pendeltågstrafiken genom lägre kostnader för incitament. Skärgårdstrafikens kostnader överstiger dock budget, vilket huvudsakligen förklaras av tilläggsavtal med högre ersättning per trafiktimme samt högre kostnader för incitament.

[21] Innefattar trafiknämndens två förvaltningar samt AB Storstockholms Lokaltrafik och Waxholms Ångfartygs AB.
[22] Trafikavtalen är utformade så att de innehåller en rörlig del, incitament, som innebär att trafikentreprenörerna får betalt efter prestation.
[23] Trafikavtalen är utformade så att de räknas upp med diverse index varje år.

Kostnaderna för drift- och underhåll är 79 miljoner kronor lägre än periodens budget. Avvikelsen förklaras främst av lägre kostnader för it-drift till följd av ett försenat införande av nytt driftavtal samt lägre driftpåverkande kostnader kopplat till investeringsprojekten än planerat. Trots detta visar prognosen att årets kostnader för drift- och underhåll beräknas överstiga årets budget med 29 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på högre kostnader inom ett flertal områden kopplat till anläggningsförvaltningen, så som exempelvis ökat behov av underhåll av rulltrappor, justering av röda linjens signalsystem, anpassningar av Roslagsbanan och stambyten på stationer. Avvikelsen motverkas av lägre kostnader för driftprojekt inom investeringsverksamheten, främst avseende program Bussdepåer, rostskydd på spårvagnar av fordonstyp A32, tillgänglighetsanpassning av Djurgårdsfärjorna samt lägre kostnader inom IT-verksamheten till följd av försenat införande av nytt driftavtal.

Antal helårsarbeten inom trafiknämnden uppgick till 913 per sista augusti, vilket är tre helårsarbeten färre än budgeterat. Jämfört med samma period föregående år, har trafiknämnden ökat med 104 helårsarbeten. Ökningen förklaras av en så kallad konsultväxling, där beställarkompetensen ska stärkas genom att anställa egen personal.

Resultatet för perioden överskrider budget och regionstyrelsen gör bedömningen att trafiknämndens prognos kommer att uppnås.

Investeringar

Trafiknämnden ansvarar för regionens kollektivtrafikinvesteringar[24]. Nämndens investeringsbudget för året är 8 088 miljoner kronor där trafikinvesteringarna står för 6 091 miljoner kronor.

Investeringsutfallet inom trafiknämnden uppgick per augusti till 3 516 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 44 procent i förhållande till årets budget på 8 088 miljoner kronor.

Prognosen för året uppgår till 6 937 miljoner kronor, vilket är 1 151 miljoner kronor lägre än budgeterade 8 088 miljoner kronor, och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 86 procent. Det är framförallt förskjutning av tidplanerna i de större kollektivtrafikinvesteringarna som orsakar detta.

Pendeltågsstation Vega invigdes i april. Trafiknämnden har föreslagit förnyat genomförandebeslut för Program Slussen i februari 2019 och för

[24] Trafikinvesteringar genomförs inom ramen för trafiknämndens trafikförvaltning, förvaltning för utbyggd tunnelbana och inkluderar även AB Storstockholms Lokaltrafik och Waxholms Ångfartygs AB investeringar.

Bussterminal Slussen, C20 uppgradering och Röda linjens uppgradering i augusti 2019.

Större investeringar inom trafiknämnden

Tabellen redovisar större[25] investeringar inom trafiknämnden som pågår under året. Väsentliga händelser och prognosavvikelser på mer än 30 miljoner kronor kommenteras nedan.

Kollektivtrafikinvesteringar i urval Mkr	Utfall 2019 jan-augusti	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019	Total prognos	Total budget	Total upp-arbetnings-grad (%)	Färdig-ställande (år)
Program Roslagsbanans	573	971	1 365	394	9 651	9 651	69,3 %	2026
Program Bussdepåer	225	496	495	-2	3 817	3 817	70,5 %	2025
Program Slussen	75	99	23	-77	439	369	96,1 %	2022
Program Saltsjöbanan	55	83	45	-38	1 671	1 670	78,1 %	2026
Program Tvärbana Norr Solnagrenen	28	53	25	-28	5 529	5 529	98,9 %	2021
Program Spårväg City	40	61	66	5	2 932	2 949	96,9 %	2020
Program Pendeltåg	118	119	9	-110	11 805	11 712	100,8 %	2019
Program Kistagrenen	236	515	696	181	4 937	4 937	18,5 %	2025
Bussterminal Slussen	97	510	222	-287	2 618	1 891	37,7 %	2024
Program Röda linjens uppgradering	109	478	1 088	610	10 707	13 261	40,9 %	2024
SL LÅS	21	50	76	26	401	402	76,5 %	2020
C20 - uppgradering	74	121	199	78	1 453	1 367	28,6 %	2023
Lågfrekvent underhåll Pendeltåg X60	5	10	16	7	443	535	76,8 %	2020
Utbyte av hissar och rulltrappor	88	171	196	25	1 500	1 500	40,1 %	2024
Tunnelbana till Nacka och söderort	353	652	1 119	467	13 654	13 654	14,0 %	2026
Tunnelbana till Arenastaden	100	219	299	80	4 214	4 214	19,1 %	2024
Station Södra Hagalund	27	49	97	48	1 282	1 282	9,4 %	2024
Tunnelbana till Barkarby	124	290	283	-7	3 249	3 249	21,2 %	2024
Depå	66	142	196	54	3 481	3 481	89,4 %	2025
Fordon	1	2	3	1	2 389	2 389	0,3 %	2024
Tunnelbana Fridhemsplan - Älvsjö	0	0	0	0	14 266	14 266	0,0 %	2035

- Program Roslagsbanans utbyggnad
  Byggandet av den nya depån i Molnby, Vallentunadepån, fortsätter enligt plan. I Åkersberga har bygget av planskilda korsningar[26] fortsatt parallellt med utbyggnaden av stationen. Planering och upphandling har genomförts inför åtgärder med start hösten 2019. Arbetet på sträckorna Täby Kyrkby-Kragstalund och Vallentuna-Kårsta är förskjutet i tid från 2019 till 2020 på grund av för sent antagen järnvägsplan, vilket även är den främsta anledningarna till att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 394 miljoner kronor.

- Program Bussdepåer
  Entreprenaderna i Tomteboda bussdepå, vilka innefattar ombyggnation av befintlig byggnad samt nybyggnation, pågår och arbetet med Enlunda bussdepå har återupptagits efter tidigare förseningar.

[25] Investeringar vars totalbudget överstiger 300 miljoner kronor.
[26] Planskild korsning avser där vägar och/eller järnvägar/spårvägar korsar varandra i skilda plan, det vill säga så att korsande rörelser kan ske samtidigt utan att påverka varandra.

- Program Slussen
  Söderströmsbron har under perioden rustats upp enligt plan. Arbetet med Söderströmsbron har resulterat i ett ökat behov av investeringsmedel främst på grund av att man forcerat balkbytet under sommaren 2019 för att minimera resenärspåverkan.
  Ett förnyat genomförandebeslut på 439 miljoner kronor antogs i trafiknämnden i februari 2019. Förseningar i produktion av projekt TES-kraft[27] och ökade investeringsutgifter för upprustning av Söderströmsbron, är de främsta anledningarna till att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 77 miljoner kronor.

- Program Saltsjöbanan
  Under perioden har järnvägsplan och projektering för mötesspår i Fisksätra respektive Tattby utförts. Oförutsedda händelser i samband med ombyggnation av Neglinge depå innebär att driftsättning av signalsäkerhetssystemet ATC[28] skjutits i tiden från 2018 till 2019 samt att visst arbete med kapacitetshöjande åtgärder tidigarelagts till 2019. Detta är de främsta anledningarna till att utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 38 miljoner kronor.

- Program Tvärbana Norr Solnagrenen
  Under perioden har inkoppling av ATP S3R4[29] utförts som del av arbetet med färdigställandet av signalsäkerhetssystemet ATC[30]. Förskjutningar i betalningar från 2018 för signalprojektet på grund av leverantör som inte levererat enligt överenskommen tidplan har medfört att betalningar skett under 2019.

- Program Spårväg City
  Fortsatt arbete med strömförsörjningen av spårvägen. Förberedelser för ombyggnad av spårvagnsdepån Alkärrshallen har genomförts. Det finns en senareläggning av fordonsleverans från 2019 till 2020 och ett senare färdigställande av AGA-depån på Lidingö.

- Program Pendeltåg
  Ökade utgifter som en följd av förlorad indextvist med Alstom Transport Deutschland GmbH avseende tåg X60B är den främsta anledningen till att utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 110 miljoner kronor. Tvisten avsåg tolkningen av en indexklausul i leveransavtalet.

---

[27] TES står för Teknik, Elkraft, Slussen.
[28] ATC står för Automatic Train Control.
[29] ATP S3R4, är ett digitalt informationssystem med selektivt vald drift- respektive nödbroms.
[30] ATC står för Automatic Train Control.

- Program Tvärbana Norr Kistagrenen
  Under perioden har upphandling av entreprenad på sträckan Bromma flygplats till Helenelund startat. Tidplanen för trafikstart Norra Ursvik är förskjuten från 2021 till våren 2022. Framflyttad fordonsleverans och senareläggning av depåbygget är främsta anledningen till att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 181 miljoner kronor.

- Bussterminal Slussen
  Fördjupad kunskap efter bygghandlingar har resulterat i ett ökat behov av investeringsmedel på 727 miljoner kronor och ett förnyat genomförandebeslut på 2 618 miljoner kronor fattades i trafiknämnden i augusti 2019. Snabbare upparbetning i bergschaktningsentreprenaden av Stockholm stad än vad som beräknades i budget 2019 är den främsta anledningen till att utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 287 miljoner kronor.

- Program Röda linjens Uppgradering
  Leveransen av C30-vagnarna säkras och de beräknas introduceras succesivt till full leverans 2022. Under perioden har trafiksäkerhetsgodkännande erhållits av Transportstyrelsen och planering av åtgärder för de av IT-system som används för tunnelbanans drift och underhåll och som säkerställer trafikeringen av C30-fordonen, utförts. Programmet har minskad omfattning till följd av att avtalet med leverantören hävts, vilket är den främsta anledningen till att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 610 miljoner kronor. Förnyat genomförandebeslut på 10 707 miljoner kronor fattades i trafiknämnden i augusti 2019.

- C20-uppgradering
  C20 uppgradering förser tunnelbanesystemet med uppgraderade fordon och produktion av prototyper pågår. Ökade trygghetssatsningar, IT-infrastruktur och installation av live-kameror i C20-vagnarna har resulterat i att totalprognosen överstiger budget med 86 miljoner kronor. Ett förnyat genomförandebeslut på 1 453 mkr fattades i trafiknämnden augusti 2019. Förskjutning i entreprenörens tid- och produktionsplaner är den främsta anledningen till att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 78 miljoner kronor.

- Utbyte av hissar och rulltrappor
  Under 2019 planeras byten av 46 hissar, 13 rulltrappor och två rullramper. Under perioden har byten av 26 hissar och sju rulltrappor

färdigställts. Upphandling pågår för byten av kvarvarande hissar, rulltrappor och rullramper.

- Tunnelbana till Nacka och Söderort
  Fortsatt arbete med bygghandlingar för huvudtunnlarna och BEST-anläggningarna[31]. Projektering av tunnelbaneutbyggnadens behov av rulltrappor och hissar pågår samt fortsatt tecknande av områdesvisa nyttjanderättsavtal. Byggnation av råstomme vid Mårtensdal pågår och förberedande arbete vid Kungsträdgården har påbörjats. Dom för miljödomsförhandlingarna förkunnades den 19 juni 2019 och erhölls med verkställighet, överklagande påverkar därför inte tidpunkten för byggstart. Antagen detaljplan för Stockholms stad har överklagats och beslut om prövningstillstånd förväntas under hösten. Ovisshet kring överklagandeprocessens tidslängd är en risk då byggstart kräver både detaljplan och järnvägsplan. Senarelagd byggproduktion på grund av bland annat den överklagade detaljplanen har resulterat i att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 467 miljoner kronor.

- Tunnelbana till Arenastaden, inklusive Station Hagalund[32]
  Förfrågningsunderlag för arbetstunnlarna i Hagastaden och Hagalund är utskickade på anbudsräkning. Bygghandlingsprojektering av berg- och anläggning börjar bli klart och bygg- och installation har påbörjats. Projektering av BEST och vändspåret i Åkeshov pågår. I februari 2019 antogs detaljplanen i Stockholm men har därefter överklagats av två parter. Detaljplanen i Solna antogs den 26 augusti 2019. Anbudstiderna för arbetstunnlarna i Hagastaden och Hagalund har förlängts på grund av utdragen tillstånds- och detaljplaneprocess, vilket resulterat i att utgifter prognostiseras understiga årets budget med 128 miljoner kronor.

- Tunnelbana till Barkarby
  Utbyggnaden av arbetstunnlar är igång sedan årsskiftet. Upphandling av den stora berg- och anläggningsentreprenaden Järfällatunneln pågår och anbud förväntas in i slutet av september och kontrakt klart till kommande årsskifte. Färdigställande av handlingar till förfrågningsunderlag för den stora bygg- och installationsentreprenaden pågår och upphandlingen av rulltrappor kommer att ske under hösten 2019. Arbete pågår med att ta fram avtal med Järfälla kommun för platser där anläggning och stadsplanering fordrar samordning. Entreprenaderna är i full produktion och arbete pågår med att spränga ut tunnlarna.

[31] BEST står för Bana, El, Signal, Tele.
[32] Station Hagalund redovisas som ett separat investeringsobjekt i budget för 2018 och 2019, men arbetet utförs och redovisas inom samma projekt som Tunnelbana till Arenastaden.

- Depå Högdalen
  Under perioden har arbete skett med att fastställa lösningar inom depåområdet och en plan för upphandling har presenterats. Samråd gällande ny anslutning till Farstagrenen avslutades i början på 2019. Den 5 juli 2019 lämnades tillståndsansökan in till mark- och miljödomstolen och miljökonsekvensbeskrivningen för järnvägsplanen skickades in till länsstyrelsen för godkännande. Inför upphandlingarna har ett genomförandebeslut i linje med Stockholmsförhandlingen tagits fram för politisk beredning och beslut i regionfullmäktige som trafiknämnden fattade beslut om i maj 2019 och regionstyrelsen i augusti 2019. 2018 års omtag i projekteringsarbetet till följd av ändrade förutsättningar i depåutbyggnadens lokalisering och omfattning har lett till viss förskjutning i prognosen för 2019 och utgifter prognostiseras därmed understiga årets budget med 53 miljoner kronor.

7.4 Tillväxt- och regionplanenämnden

Tillväxt- och regionplanenämnden ansvarar för regional fysisk planering, regional tillväxt, trafikplanering kopplad till regionutvecklingsuppdraget (ej kollektivtrafik), regionalt utvecklingsansvar för samhällsbyggnad, infrastruktur och transporter (ej länsplanen), samt näringslivsutveckling, strategisk kompetensförsörjning och arbetsmarknadsutveckling samt landsbygd och skärgård.

Ekonomiskt resultat

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Bokslut 2018
Tillväxt- och regionplanenämnden	9,4	0,0	9,4	7,3	0,0	0,0	0,0	0,0 %	0,6

Tillväxt- och regionplanenämnden visar ett resultat per augusti på nio miljoner kronor och avviker därmed positivt mot det budgeterade nollresultatet. Avvikelsen beror främst på ett lägre utfall för personalkostnader med anledning av att nyrekryteringar sker löpande och därmed sker tillträden till tjänsterna successivt under året.

Nämnden lämnar en prognos för årets resultat i nivå med budget. Regionledningskontoret gör bedömningen att budgeterat resultat kommer att uppnås då personalkostnaderna bedöms bli lägre än budgeterat. Fokus läggs vid rekrytering och introduktion av nya medarbetare, samtidigt som nämnden gör bedömningen att verkställandet av uppdrag, som i flera fall sträcker sig över flera år, går enligt plan.

7.5 Fastighets- och servicenämnden

Fastighets- och servicenämnden bildades den 1 januari 2019 och ansvarar, genom Locum AB, för Region Stockholms fastighetsbestånd, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Nämnden ska långsiktigt utveckla sitt fastighetsbestånd genom Avtal om förvaltning mellan Locum AB och Region Stockholm (1993) samt Tilläggsavtal (2001) gemensamt benämnda Fastighetsavtalet. Nämnden ska vidare ansvara för Projektavtalet mellan Region Stockholm och Swedish Hospital Partners AB avseende Nya Karolinska Solna samt för dispositionsrätten och ersättning för denna gentemot Karolinska Universitetssjukhuset. Därmed övertar fastighets- och servicenämnden från och med 2019 det ansvar som tidigare åvilat landstingsstyrelsen i ovanstående frågor. Nämnden ska även, mot ersättning, tillhandahålla it- och servicetjänster i enlighet med nämnders och bolags beställningar.

Ekonomiskt resultat

Fastighets- och servicesnämndens resultat för perioden uppgick till 496 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse med 220 miljoner kronor i jämförelse med budgeterat resultat.

Fastighetsförvaltningen redovisar ett resultat för perioden på 477 miljoner kronor. Resultatet avviker positivt med 201 miljoner kronor i jämförelse med budgeterat resultat. Avvikelsen förklaras av ökade hyresintäkter främst från regionens verksamheter. Även intäkter för fastighetsservice, avseende försäljning av tjänster och fastighetsnät förklarar intäktsökningen. På kostnadssidan blev mediakostnader avseende driftsättning av ny behandlings- och vårdbyggnad på Södersjukhuset samt Danderyds sjukhus byggnad 52 och vårdavdelningar etapp 1, lägre än vad som bedömts i budget.

Ökade förvaltningkostnader prognostiseras med anledning av tidsförskjutning i projekt Nacka Sjukhus Etapp 2. Orsaken är att det i Nacka Sjukhus Etapp 1 ingick projekteringskostnader för delar av etapp 2 som nu blir en förgäveskostnad.

Avskrivningskostnaderna är lägre än budget för perioden, vilket förklaras av fastighetsinvesteringar som färdigställts senare än planerat. Avskrivningskostnaden förväntas öka under resterande delen av året när projekt, Danderyds sjukhus byggnad 52 och Sollentuna sjukhus, driftsätts.

Serviceförvaltningens resultat uppgår till 19 miljoner kronor i jämförelse med budgeterat noll miljoner kronor. Resultatet fördelar sig med två miljoner kronor för SF IT och minus sex miljoner kronor för Berga naturbruksgymnasium med anledning av ökade personalkostnader. Inom

övrig verksamhet är utfallet 23 miljoner kronor vilket främst beror på förskjutning i tid inom projekt Samlokalisering.

Prognosen för fastighets- och servicenämnden 2019 är ett resultat på 360 miljoner kronor och är i nivå med budget.

Investeringar

Fastighets- och servicenämnden ansvarar för investeringar i regionens fastighetsbestånd[33] och informationstekniksförsörjning[34]. Årets investeringsbudget för nämnden ligger på 5 801 miljoner kronor och fördelas främst på investeringar i fastigheter, utrustning och informationsteknik.

Investeringsutfallet för fastighetsinvesteringar[35] per augusti uppgick till 2 356 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 61 procent i förhållande till årets budget på 3 886 miljoner kronor. Under perioden har en ny behandlingsbyggnad på Södersjukhuset färdigställts byggnadstekniskt. Ombyggnationer av vårdavdelningar har färdigställts vid Danderyds sjukhus och allmänpsykiatriska vårdavdelningar har färdigställts i Huddinge.

Prognosen för året uppgår till 4 091 miljoner kronor, vilket är 205 miljoner kronor högre än årets budget på 3 886 miljoner kronor och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 105 procent.

Prognosavvikelser för året beror på försenade leveranser under 2018 inom IKT[36], där leveranserna istället sker under 2019 samt att förskjutning av tidplan skett avseende främst strålbehandlingsutrustning inom medicinteknisk utrustning. Den totala investeringsbudgeten för projekten överskrids inte.

Tabellen redovisar större[37] fastighetsinvesteringar inom hälso- och sjukvården som pågår under året. Väsentliga händelser och större prognosavvikelser för 2019 kommenteras nedan.

---

[33] Exklusive kollektivtrafikens fastigheter som trafiknämnden ansvarar för.
[34] Exklusive kollektivtrafikens informationsteknikförsörjning som trafiknämnden ansvarar för.
[35] Nämndens utrustningsinvesteringar kopplade till fastighetsinvesteringar för genomförande av Framtidsplan för hälso- och sjukvården, vilka särredovisas.
[36] IKT avser information, kommunikation och teknik.
[37] Fastighetsinvesteringar vars totalbudget överstiger 100 miljoner kronor.

Fastighetsinvesteringar inom Hälso- och sjukvård Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse 2019	Total prognos	Total budget	Total upp-arbetnings-grad (%)	Färdig-ställande (år)
DS Ny behandlingsbyggnad 52	265	216	209	-7	1 866	1 829	104,7%	2019
DS Omb till vårdavd. etapp 1 inkl tekn uppr	35	43	25	-18	556	608	90,3%	2019
St Göran vårdavd och behandl inkl tekn uppr	450	672	541	-131	2 337	2 337	54,7%	2022
Ny- och ombyggnation av Södertälje Sjukhus	97	109	13	-96	1 200	1 200	101,2%	2019
SÖS Ny bgn västläge-behandlbgn inkl tekn uppr	157	251	194	-56	2 382	2 382	93,1%	2020
SÖS Ny byggnad västläge - vårdbyggnad	67	89	61	-28	758	763	95,6%	2019
SÖS-By 74- Nytt försörjningskvarter	11	22	20	-2	563	578	94,5%	2018
Sollentuna - vårdavd, entré inkl tekn uppr	123	248	106	-142	1 207	1 207	88,7%	2019
Nacka - vårdavdelningar	105	167	45	-122	400	400	84,7%	2019
HS Ny- och ombyggnation av operation (CHOPIN)	173	269	414	145	1 834	1 940	73,8%	2020
Allmänpsykiatri enkelrum, HS	19	24	37	13	120	140	82,1%	2019
Ny- och ombyggn av N-kvarteret (tidigare Thorax)	119	193	134	-59	511	543	80,5%	2019
HS-utbyggnad av brandlarm	4	9	3	-6	109	109	92,7%	2019
HS - Anpassning 2 avd/år	53	58	70	12	272	272	38,8%	2020
HS - Anpassning avdelningar, etapp 2	1	14	39	25	423	423	0,3%	2024
HS-ombyggnad mottagning, 2 per år	21	47	32	-15	128	128	19,3%	2020
HS-ombyggnad mottagningar, etapp 2	0	4	26	22	266	266	0,1%	2024

- Ny behandlingsbyggnad, Danderyds sjukhus
  Den nya behandlingsbyggnaden har färdigställts och överlämnats till Danderyds sjukhus. Arbete med enstaka besiktningsåtgärder och tilläggsarbeten pågår samt mark- och finplaneringsarbeten. Periodens utfall överstiger årets prognostiserade utgifter med anledning av utestående vidarefakturering, till behandlingsbyggnadens utrustnings-investeringar. Driftsättning av verksamheten är planerad till oktober 2019.

- Ombyggnad till vårdavdelningar etapp 1, Danderyds sjukhus
  Ombyggnationerna av vårdavdelningar etapp 1 vid Danderyds sjukhus har färdigställts och överlämnats till verksamheten. Endast mindre arbeten och en del slutregleringar återstår.

- Vårdavdelningar och behandling, S:t Görans sjukhus
  Fasad-, installations-, golv-, och innerväggsarbeten pågår för de två nya byggnaderna på sjukhusområdet. Parallellt med nybyggnationerna pågår ombyggnation av operationsavdelning i befintlig vårdbyggnad. Ett förnyat genomförandebeslut godkändes av landstingsfullmäktige under 2018, LS 2017–1137. En viss förskjutning av tidplanen har skett till 2019 samt tidigareläggning av kostnadsdrivande produktion som medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 131 miljoner kronor. Översyn av total budget för investeringen sker i samband med pågående budgetarbete.

- Ny- och ombyggnation, Södertälje sjukhus
  Invändiga installationer och stomkompletteringar pågår i etapp två, avseende ombyggnation av vårdbyggnad, med planerad färdigställandetidpunkt under hösten 2019. Förhandling om slutreglering av etapp ett avseende nybyggnationen av behandlingsbyggnaden pågår och risk finns för mindre överskridande

av investeringens totalbudget. Viss förskjutning av tidplan har skett till 2019 som medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 96 miljoner kronor, men detta påverkar inte färdigställandetidpunkt för investeringen.

- Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, Södersjukhuset
  Den nya behandlingsbyggnaden har färdigställts och överlämnats till Södersjukhuset. Arbete med besiktningsåtgärder pågår inför avslutande av byggentreprenaden. Produktion pågår med delprojekt kring akutentré och ambulanshall. Viss förskjutning av tidplan har skett till 2019 som medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 56 miljoner kronor. Detta påverkar inte färdigställandetidpunkt och total prognostiserad utgift inryms inom total beslutad budget för investeringen. Driftsättning av verksamheten är planerad till oktober 2019.

- Ny byggnad västläge – vårdbyggnad, Södersjukhuset
  Den nya vårdbyggnaden har färdigställts och överlämnats till Södersjukhuset. Arbete med besiktningsåtgärder pågår inför avslutande av byggentreprenaden. Driftsättning av verksamheten är planerad till september 2019.

- Byggnad 74 – Nytt försörjningskvarter, Södersjukhuset
  Försörjningskvarteret på Södersjukhuset färdigställdes och togs i drift under 2018. Bokfört utfall under 2019 avser fördelning av gemensamma entreprenadkostnader för behandlings- och vårdbyggnaden samt försörjningskvarteret på Södersjukhuset.

- Vårdavdelningar, entré, Sollentuna sjukhus
  Slutliga invändiga byggnads- och installationsarbeten pågår i Sollentuna sjukhus. Förskjutning av tidplan har skett till 2019 vilket medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 142 miljoner kronor. Detta påverkar inte färdigställandetidpunkt och total prognostiserad utgift ryms inom total beslutad budget för investeringen. Delar av sjukhuset överlämnas till verksamhet under oktober-november 2019 och färdigställande av hela Sollentuna sjukhus är planerad till november 2019

- Vårdavdelningar Nacka sjukhus
  I en första etapp tillskapas 96 psykiatriska vårdplatser på Nacka sjukhus. Arbete pågår med kompletteringar av installationer, ytskikt och provningar. Förskjutning av tidplan har skett till 2019 vilket medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 122 miljoner kronor. Detta påverkar inte färdigställandetidpunkt och total prognostiserad utgift ryms inom total beslutad budget för

investeringen. Färdigställande av etapp ett av Nacka sjukhus är planerad till oktober.

- Ny- och ombyggnation av operation och radiologi, Karolinska Huddinge
  Inom nybyggnationen pågår installation av utrustningar och samordnad funktionsprovning enligt plan. Färdigställande och överlämning till verksamhet är planerad till december 2019. Ombyggnationen av operation och radiologi har färdigställts och överlämnats till verksamheten. Utfall för riskkostnader och entreprenaden bedöms bli lägre än ursprungligen budgeterat, vilket utgör anledningen till att årets utgifter prognostiseras understiga årets budget med 145 miljoner kronor samt att total prognostiserad utgift bedöms bli 106 miljoner kronor lägre än total beslutad budget för investeringen.

- Allmänpsykiatri enkelrum, Huddinge
  Den sista etappen av ombyggnation av allmänpsykiatriska vårdavdelningar i Huddinge är färdigställd och har överlämnats till verksamheten.

- Ny- och ombyggnation N-Kvarteret
  Investeringen avser ny- och ombyggnation av N-kvarteret, tidigare Thorax, på Karolinska Universitetssjukhuset Solna. Investeringen är i slutskedet och överlämning har skett till verksamheten. Viss förskjutning av tidplan har skett till 2019 vilket medfört att årets utgifter prognostiseras överstiga årets budget med 59 miljoner kronor. Detta påverkar inte färdigställandetidpunkt och total prognostiserad utgift beräknas bli 32 miljoner kronor lägre än total beslutad budget för investeringen.

- Utbyggnad av brandlarm, Karolinska Huddinge
  Investeringen avser utbyggnad av brandlarm för Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Investeringen genomförs i etapper och brandlarmet har bytts ut och nu har utbyte av brandlarmscentraler påbörjats.

- Anpassning två avdelningar per år, Karolinska Huddinge
  Investeringen avser etapp ett, ombyggnation av två vårdavdelningar per år på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Investeringen genomförs i etapper och nu pågår ombyggnation av de sista avdelningarna.

- Anpassning avdelningar etapp 2, Karolinska Huddinge
  Investeringen är en fortsättning på investeringen Anpassning 2 avd/år, Karolinska Huddinge och innehåller 13 stycken etapper varav de två första etapperna pågår enligt plan.

- Ombyggnad mottagning 2 per år, Karolinska Huddinge
  Investeringen avser etapp ett, ombyggnation av två mottagningar per år på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge. Investeringen genomförs i etapper och nu pågår ombyggnation av de sista mottagningarna.

- Ombyggnad mottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge
  Investeringen är en fortsättning på investeringen Ombyggnad mottagning 2 per år, Karolinska Huddinge och innehåller tio stycken etapper, där förstudier och projektering pågår för de första etapperna enligt plan.

- Nya Karolinska Solna
  Investeringar för Nya Karolinska Solna består i huvudsak av investeringar i medicinteknisk utrustning och IKT.

  Investeringsutfallet för Nya Karolinska Solna per augusti uppgick till 203 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 57 procent i förhållande till årets budget på 354 miljoner kronor. Prognosen för året uppgår till 559 miljoner kronor, vilket är 205 miljoner kronor högre än årets budget på 354 miljoner kronor och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 158 procent.

  Prognosavvikelsen beror bland annat på försenade leveranser under 2018 inom IKT, där leveranserna sker under 2019 samt att förskjutningar av tidplan skett avseende främst strålbehandlingsutrustning inom medicinteknisk utrustning, som medför ett högre investeringsutfall 2019. Den totala investeringsbudgeten för projekten överskrids inte.

Utrustningsinvesteringar
Utrustningsinvesteringarna är kopplade till regionens fastighetsinvesteringar för genomförande av Framtidsplan för hälso- och sjukvården och innefattar medicinteknisk utrustning, IKT[38] och inredning.

Årets budget uppgår till 1 535 miljoner kronor fördelat till 30 procent Karolinska Universitetssjukhuset, 31 procent Danderyds sjukhus, 26 procent Södersjukhuset, åtta procent Stockholms läns Sjukvårdsområde och två procent Södertälje sjukhus.

[38] IKT står för information, kommunikation och teknik.

Investeringsutfallet per augusti uppgick till 421 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 27 procent i förhållande till årets budget på 1 535 miljoner kronor.

Årets prognos för fastighetsförvaltningen uppgår till 1 596 miljoner kronor, vilket är 61 miljoner kronor högre än årets budget på 1 535 miljoner kronor. Det är framförallt förskjutningar i tidplaner som är den främsta anledningen till att utgifterna prognostiseras överstiga årets budget.

Investeringsutfallet för serviceförvaltningen per augusti uppgick till 114 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 30 procent i förhållande till årets budget på 380 miljoner kronor. Årets budget fördelas till 67 procent informationsteknik, 32 procent samlokalisering och en procent för Berga naturbruksgymnasium. Prognosen för året uppgår till 301 miljoner kronor, vilket är 79 miljoner kronor lägre än årets budget på 380 miljoner kronor och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 79 procent.

- Informationsteknik
  Årets budget för informationsteknik är 255 miljoner kronor och beräknas under året fördelas med 37 procent för IT-arbetsplatser och 63 procent för lagring, servrar och nätverk. Investeringsutfallet består av investeringar inom klienter och utrustning för lagring, backup och server. Årets prognos uppgår till 233 miljoner kronor vilket understiger årets budget med 22 miljoner kronor. I årsprognosen ingår sjukhusens beställningar av nätinfrastruktur, klienter och datalagring samt ersättningsinvesteringar och livscykelhantering.

- Samlokalisering
  Investeringsbudgeten för samlokaliseringen har 2019 övergått till serviceförvaltningen ifrån regionstyrelsen. Årets prognos uppgår till 64 miljoner kronor, vilket är 57 miljoner kronor lägre än årets budget på 121 miljoner kronor och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 53 procent. Projektets komplexitet och omfattning har lett till att tidplanen har förlängts och projektavslut senarelagts.

- Berga naturgymnasium
  Årets investeringsbudget för Berga naturbruksgymnasium uppgår till 4 miljoner, prognosen motsvarar årets budget på 4 miljoner kronor.

7.6 Färdtjänstnämnden

Färdtjänstnämnden bildades den 1 januari 2019 och ansvarar för särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder enligt lagen om

färdtjänst, gällande avtal mellan Region Stockholm och länets kommuner samt lagen om kollektivtrafik avseende färdtjänstresor. All trafik utförs av trafikentreprenörer som upphandlats i konkurrens.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att färdtjänstnämnden, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdet för den indikator som följs upp i delårsrapporten.

Färdtjänstnämnden				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde nämnd	Målvärde fullmäktige
Nöjda resenärer - särskild kollektivtrafik	86 %	Uppfylls ●	≥ 86 %	≥ 86 %
* Prognos för om indikatorn uppfyller nämndens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Andelen nöjda resenärer inom särskild kollektivtrafik uppnår 86 procent, vilket innebär att indikatorn uppnår sitt målvärde. Nöjdheten varierar mellan månaderna men det finns ett samband mellan bra tidspassning och nöjda resenärer.

Resande

Resande färdtjänst Totalt tusental	**Utfall 2019 aug**	**Utfall 2018 aug**	**Föränd. %**	**Prognos 2019**	**Budget 2019**	**Avvikelse prognos-budget**	**Bokslut 2018**
Kollektivtrafik för personer med funktionsnedsättning, resor*	2 556	2 649	-3,5 %	4 080	4 317	-237	4 071

*Innefattar färdtjänstresor, sjuk- och tjänsteresor.

Antal resande inom särskild kollektivtrafik har minskat med 3,5 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Det totala antalet utförda resor understiger även budgeterat antal resor. Minskningen återspeglas i årets prognos som understiger budget med 237 000 resor, vilket betyder färre resor jämfört med det senaste prognostillfället. Detta förklaras främst av sämre tidspassning avseende färdtjänsttaxi med anledning av att ett begränsat antal fordon funnits till förfogande. Det nya taxiavtalet som trädde i kraft i april ger ökad tillgänglighet i form av fler fordon. För sjukresor ger vårdenheterna ut fler tillstånd jämfört med tidigare.

Ekonomiskt resultat

Färdtjänstnämndens resultat per augusti uppgick till 125 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse med 101 miljoner kronor i jämförelse med budgeterat resultat. Avvikelsen förklaras främst av lägre kostnader för köpt trafik, vilket huvudsakligen är en följd av färre antal utförda resor med färdtjänsttaxi samt till viss del vitesbelopp från leverantörer.

Färdtjänstnämndens prognos uppgår till 105 miljoner kronor, en positiv avvikelse motsvarande 6,1 procent av omsättningen. Detta är en förbättring med 21 miljoner kronor i jämförelse med föregående prognostillfälle. Avvikelsen förklaras av lägre beräknade kostnader för köpt trafik till följd av färre antal utförda resor med färdtjänst- och rullstolstaxi samt till viss del vitesbelopp från leverantörer. Den positiva resultatutvecklingen under perioden samt färre antal resande än budgeterat gör att regionledningskontoret bedömer att färdtjänstnämndens prognos är realistisk.

Investeringar

Nämndens pågående investeringar inkluderar ett nytt systemstöd för färdtjänstverksamheten samt utveckling av en ny applikation. Investeringsutfallet per augusti uppgick till 12 miljoner kronor och årets prognos uppgår till 37 miljoner kronor. Förskjutningar i tidplaner har resulterat i att utgifterna prognostiseras understiga årets budget med 22 miljoner kronor.

7.7 Kulturnämnden

Kulturnämnden leder Region Stockholms verksamhet inom kulturområdet. Nämnden ska främja kultur i Stockholmsregionen, ekonomiskt stödja organisationer i sitt kulturskapande och verka för kvalitet och mångfald inom kulturområdet. Arbetet bedrivs i samverkan med bland annat kommunerna. Nämnden driver arbetet med konstnärlig gestaltning och kulturell verksamhet i hälso- och sjukvården och ger Region Stockholms övriga nämnder anvisningar om åtgärder för vård och underhåll av regionens konstbestånd. Kulturnämnden är även regionens arkivmyndighet. Region Stockholm är huvudfinansiär av Stockholms Konserthusstiftelse vad gäller fastigheten och kulturnämnden ansvarar för regionens åtaganden gentemot stiftelsen och för att stiftelsens verksamhet följs upp.

Mål

Kulturnämndens mål om en fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet redovisas endast i årsbokslutet.

Ekonomiskt resultat

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse procent av omsättning	Bokslut 2018
Kulturnämnden	14,4	0,4	14,0	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %	2,6

Kulturnämnden redovisar för perioden ett överskott på 14 miljoner kronor, att jämföra med en budget för perioden på noll miljoner kronor. Avvikelsen förklaras av vakanta tjänster inom bland annat regionarkivet. Ett minskat

inköp av konst, vilket följer av tidsförskjutningar i byggnadsprojekten förklarar också avvikelsen mot budgeterat resultat för perioden.

Prognosen för årets resultat uppgår till noll miljoner kronor, vilket är i nivå med budget. Prognosen är oförändrad i jämförelse med tidigare rapporterad prognos.

Investeringar
Nämndens investeringar avser ombyggnation av lokaler på Södermalmsallén samt inköp av möbler och AV-utrustning. Investeringsutfallet per augusti uppgick till 0,2 miljoner kronor. Årets prognos uppgår till fem miljoner kronor, vilket är tre miljoner kronor lägre än budget som uppgår till åtta miljoner kronor. Prognosavvikelsen beror på att investeringsmedel som erhållits till regionarkivet inte kommer att användas i sin helhet under året.

7.8 Vårdens kunskapsstyrningsnämnd

Nämnden ska utöva ledning av kunskapsstyrningsorganisationen inom Region Stockholms hälso- och sjukvård.

Mål
Regionledningskontoret bedömer att vårdens kunskapsstyrningsnämnd, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdet för den indikator som mäts i delårsrapporten.

Vården kunskapsstyrningsnämnd				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde nämnd	Målvärde fullmäktige
Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare)	301	Uppfylls ●		≤ 314
* Prognos för om indikatorn uppfyller nämndens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

Antibiotikaförbrukningen mätt som uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare och år har fortsatt att minska i Region Stockholm under 2019. Under perioden januari till juli har minskningen varit 5,5 procent i jämförelse med samma period 2018. På nationell nivå har motsvarande minskning varit 4,1 procent. Minskningen i uthämtade antibiotikarecept har skett brett för alla åldersgrupper utom för 90 år och äldre. För barn och ungdomar mellan 5 och 14 år har minskningen varit mer än 10 procent.

Ekonomiskt resultat
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd redovisar ett resultat per augusti på 46 miljoner kronor och avviker därmed positivt mot periodens budgeterade resultat som uppgick till noll miljoner kronor. Orsaken är en lägre kostnad från hälso- och sjukvårdsnämnden och följande enheter: enheten för hälsoutveckling ,sju miljoner kronor, kvalitetsregistercentrum Stockholm , fem miljoner kronor, läkemedelsenhet, 3,7 miljoner kronor, enheten för

vårdhygien, 3,2 miljoner kronor, strama, 2,4 miljoner kronor, kunskapstjänster för läkemedel på digital hälsa och vård, 2,2 miljoner kronor, kunskapsstyrning och stöd, två miljoner kronor, cancerprocesser och vårdprogram på regionalt cancercentrum, 2,4 miljoner kronor samt relaterade OH-intäkter.

Prognosen är att resultatet blir enligt budget, vilket är oförändrat i jämförelse med senast rapporterad prognos.

Regionledningskontoret bedömer att fastställt resultatkrav kommer att uppnås för 2019.

7.9 Patientnämnden

Patientnämnden är vårdens fristående och opartiska instans dit patienter, anhöriga och anställda inom vården kan vända sig när det har uppstått problem i kontakterna med vården eller när det finns klagomål på bemötande, attityder och kvalitet i vårdens utförande.

Ekonomiskt resultat

Patientnämndens resultat per augusti uppgick till två miljoner kronor, vilket är två miljoner kronor högre än periodens budgeterat resultat. Patientnämnden lämnar fortsatt en prognos på noll miljoner kronor vilket även det är i nivå med budgeterat resultat. Resultatutvecklingen under perioden följer den periodiserade budgeten, vilket gör att regionledningskontoret bedömer att patientnämnden kommer att uppnå fastställt resultatkrav.

7.10 Stockholms läns sjukvårdsområde

Stockholms läns sjukvårdsområde ansvarar för Region Stockholms verksamhet inom primärvård, psykiatrisk vård, barn- och ungdomspsykiatrisk vård, beroendevård, geriatrisk vård, avancerad sjukvård i hemmet, handikapp- och habiliteringsverksamhet inklusive tolkcentral, hjälpmedelsverksamhet och kostverksamhet samt somatisk specialistvård genom särskilda avtal. Stockholms läns sjukvårdsområde ansvarar för FoUU-verksamhet[39] inom sina verksamhetsområden, inklusive utveckling inom folkhälsoområdet samt för att utföra andra uppdrag enligt särskilda beslut. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att Stockholms läns sjukvårdsområde, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdena för fyra av de sex indikatorer som följs upp i delårsrapporten. Två av indikatorerna har inte gått att mäta.

[39] FoUU-verksamhet avser forskning, utveckling och utbildning.

Stockholms läns sjukvårdsområde				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde nämnd	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som får tid till husläkare inom 3 dagar	97 %	Uppfylls ●		≥ 90 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	79 %	Uppfylls ●		≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	-	-		≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	3 %	Uppfylls ●	≤ 5,0 %	≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	-	-		≤ 3
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	91 %	Uppfylls ●		≥ 75%
* Prognos för om indikatorn uppfyller nämndens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Ingen uppgift om väntetid för behandling inom 90 dagar kan rapporteras då definition av måttet saknas för SLSO:s verksamheter.

- Arbete med att utveckla rapportering av indikatorn *antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus* pågår. Indikatorn kommer att börja rapporteras till årsbokslutet.

Vårdproduktion

Vårdproduktionen är 2,5 procent lägre än periodiserad budget mätt i besök. Antalet vårdtillfällen är 7,1 procent färre, samt vårddygn inom ASiH[40] och palliativ vård är 3,0 procent lägre. I förhållande till motsvarande period föregående år är antal öppenvårdsbesök 4,7 procent fler, antal vårdtillfällen 6,1 procent fler och antal vårddygn 4,4 procent färre. Att antalet avslutade vårdtillfällen är färre än periodiserad budget beror i huvudsak på en minskning av antal vårdtillfällen inom psykiatrin men antalet vårddagar är högre än budget. Fler patienter ligger inne under längre tid. I budgeten gjordes ett antagande om att besöken inom primärvården skulle öka i jämförelse med föregående år. Besöken inom primärvården för januari till augusti är 5,0 procent lägre än periodiserad budget. Läkarbesök på husläkarmottagningar och husläkarjourer når inte upp till budgeterade volymer vilket förklaras av att besök som flyttats ut från akutsjukhusen är mer tidskrävande samt att vakanser påverkar produktionen.
Medelvårdtiden inom geriatrisk vård är 7,1, vilket är 1,67 dagar lägre än förväntat. Prognosen för årets vårdproduktion förväntas understiga årets budget. Antal disponibla vårdplatser är fler än föregående år men färre än vad som budgeterats.

Ekonomiskt resultat

Stockholms läns sjukvårdsområde visar ett resultat per augusti på 262

[40] ASiH avser avancerad sjukvård i hemmet.

miljoner kronor och avviker därmed positivt mot budgeterat resultat med 33 miljoner kronor. Verksamhetens intäkter är 109 miljoner kronor högre än periodiserad budget. Den positiva avvikelsen beror främst på ökade intäkter från försäljning av material och varor inom hjälpmedelsverksamheten. Även lågt budgeterade FoUU-medel[41] bidrar till den positiva avvikelsen. Verksamhetens kostnader är 92 miljoner kronor högre än periodiserad budget. Personalkostnader inklusive inhyrd personal avviker med 84 miljoner kronor från budget. Kostnader avseende inhyrd personal avviker negativt i jämförelse med budget då behovet av läkare och sjuksköterskor är fortsatt högt. Även materialkostnader är högre än budget och det är följd av ökad efterfrågan av medicinteknisk apparatur i hemmet, vilket även ger ökade intäkter.

Stockholm läns sjukvårdsområde har ett åtgärdsprogram som uppgår till 224 miljoner kronor, varav 79 miljoner kronor uppnåtts. Stockholm läns sjukvårdsområde gör bedömningen att 148 miljoner kronor kommer att uppnås för året. Den huvudsakliga förklaringen till att full effekt inte beräknas uppnås är att sammanläggningen av team inom ASiH inte gett den besparing som beräknats, att personalkostnaderna ej reducerats enligt plan och att produktionen inte ökar som förväntat.

Stockholms läns sjukvårdsområde lämnar en prognos enligt budget. Förändrad ersättningsmodell, att produktionsvolymer inte når lagda prognoser med viten vid underproduktion inom geriatriken och psykiatrin kan få en negativ påverkan på resultatutvecklingen.

Då det finns ett antal risker som kan få ekonomiska konsekvenser under 2019, men regionledningskontorets bedömning är ändå att Stockholms läns sjukvårdsområde kommer nå fastställt resultatkrav.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 129 miljoner kronor, vilket inkluderar strategiska utrustningsinvesteringar. Upparbetningsgraden uppgick till 47 procent i förhållande till årets budget på 239 miljoner kronor, exkluderat strategiska utrustningsinvesteringar. Årets prognos uppgår till 239 miljoner kronor. Investeringsutfallet avser främst investeringar i hjälpmedel, då omklassificering av hjälpmedel har genomförts samt nyanskaffningar av datorer.

7.11 Karolinska Universitetssjukhuset

Karolinska Universitetssjukhuset är Region Stockholms universitetssjukhus med ansvar för nationell högspecialiserad vård och regionsjukvård, förutom ögonsjukvård, rehabiliteringsmedicin och handkirurgi. Karolinska

[41] FoUU-medel avser medel för forskning, utveckling och utbildning.

Universitetssjukhuset är vidare regionens specialiserade traumacentrum med ansvar för omhändertagande av svårt skadade patienter. Karolinska Universitetssjukhuset ska bedriva sin verksamhet i enlighet med överenskommelser som ingås med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare. Sjukvårdsuppdraget ska omfatta specialiserad och högspecialiserad vård och vara relaterat till sjukhusets forsknings- och utbildningsuppdrag.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att det är osäkert om Karolinska Universitetssjukhuset, kommer att uppfylla målvärdena för två av de fyra indikatorer som följs upp i delårsrapporten. Två indikatorer bedöms inte uppfyllas och en indikator har inte kunnat mätas.

Karolinska universitetssjukhuset				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde nämnd	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	54 %	Uppfylls ●	≥ 54 %	≥ 78 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	64 %	Uppfylls ej ●		≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	64 %	Uppfylls ej ●	≥ 90 %	≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	9,9%	Uppfylls ej ●		≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	-	-		≤ 3
* Prognos för om indikatorn uppfyller nämndens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Situationen är fortsatt ansträngd på akutmottagningarna. Värdet som rapporteras är andelen vuxna patienter som vistats högst fyra timmar på akutmottagning. Karolinska har ändrat sin definition avseende denna indikator, vilket innebär att jämförelser med tidigare perioder ej är möjlig.

- Karolinska arbetar med att förbättra registreringen och uppdelningen av patienter som väntar på ett första besök till olika specialister. För att hantera resursbristen har sjukhuset bland annat fokuserat särskilt på operativ styrning och förstärkt samverkan med andra sjukhus.

- Ett flertal åtgärder genomförs och planeras för att förbättra tillgängligheten till behandling. Sjukhuset ser över möjligheter att öka sterilcentralens kapacitet samt att bemanna fler vårdplatser. Sedvanlig medicinsk prioritering görs dagligen för att säkerställa att medicinskt riskfylld väntan undviks. Väntande till behandling har minskat med 9 procent sedan föregående månad. Karolinska har ändrat sin definition avseende denna indikator vilket innebär att jämförelser med tidigare perioder inte är möjligt.

- Karolinskas handlingsplan angående vårdrelaterade infektioner har reviderats utifrån den regionala planen. En viktig del är ökat inflytande för patienter och närstående. En broschyr har tagits fram som är tryckt och färdig att distribueras på sjukhuset. Inom urologin har man jobbat med utbildning och ser tecken på framgång i form av färre vårdrelaterade infektioner vid kateteranvändning.

- Indikatorn *Antal dagar som medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus* har inte gått att mäta.

Vårdproduktion
En rad positiva faktorer inom vårdproduktionen pekar på att vidtagna åtgärder börjar ge effekt. En positiv trend kan ses för disponibla vårdplatser då antalet är fler under augusti i år jämfört med motsvarande period ifjol. Detta skapar bättre förutsättningar till en ökad vårdproduktion inom slutenvården. Den elektiva öppenvård är högre i jämförelse med samma period föregående år. Sammantaget finns en positiv utveckling av hela vårdproduktionen och den största förändringen är inom slutenvården.

Bristen på specialistsjuksköterskor och problem med bemanning av vårdavdelningar samt störningar i steril- och materialflöden till operation i Solna har medfört en lägre produktion jämfört med budget. Antalet besök är 4,1 procent och antalet vårdtillfällen är 12,4 procent lägre än budget. I förhållande till motsvarande period föregående år minskar antalet öppenvårdsbesök med 2,8 procent och vårdtillfällen med 8,1 procent. Avvikelsen mot föregående år beror bland annat på övergången från en traditionell akutmottagning till ny intensivakuten på Nya Karolinska Solna.

Prognosen för årets vårdproduktion förväntas uppgå till budget avseende öppenvårdsbesök men understiga budget när det gäller antalet vårdtillfällen med 9,7 procent.

Tillgängligheten förbättras. Antal väntande patienter till mottagning som ej erhållit besök inom 30 dagar och antalet väntade patienter till operation/behandling som ej erhållit tid inom 90 dagar är färre per augusti 2019 i jämförelse med samma period föregående år.

Ekonomiskt resultat
Karolinska Universitetssjukhusets har under året vidtagit ytterligare åtgärder för att förbättra den ekonomiska situationen. Bland annat har anställningsstopp och varsel gällande administrativa tjänster genomförts. Ett sjukhusövergripande åtgärdsprogram som avser ge både kortsiktiga besparingar och skapa strukturella långsiktiga förändringar som påverkar rotorsakerna till den ekonomiska situationen. Trots vidtagna åtgärder

redovisar Karolinska Universitetssjukhuset ett negativt resultat per augusti på 1 207 miljoner kronor och avviker därmed mot periodens budgeterade resultat med 749 miljoner kronor. Den negativa prognosen på 1 624 miljoner kronor kan bland annat förklaras av att vidtagna åtgärder ej får full effekt för innevarande år men beräknas ge bättre förutsättning att få en ekonomi i balans under 2020.

Karolinska sjukhusets resultat per sista augusti förklaras främst av att personalkostnaderna, reparation och underhållskostnader, kundförluster, kostnad för IT-tjänster samt köpta externa sjukvårdstjänster är högre än budget. Verksamhetens intäkter är lägre än budget vilket främst förklaras av lägre intäkter kopplade till omställningsavtalet.

Under 2019 finns positiva trender avseende kostnadsutvecklingen. Verksamhetens kostnader har en sjunkande trend per augusti 2019 med 3,7 procent i jämförelse med 7,4 procent för samma period föregående år. Dessutom utvecklas personalkostnaderna positivt vilket främst kan kopplas till att antalet helårsarbeten minskar i jämförelse med föregående år. Antalet anställda är cirka 500 färre i jämförelse med föregående år. Kostnaden för inhyrda sjuksköterskor har stabiliserats och visar inte på någon ökning. Kostnadsutvecklingen på tolvmånadersbasis avseende konsultkostnader har dessutom sjunkit med 34,6 procent.

Sjukhusets ledning har infört ett investeringsråd för att prioritera vilka investeringar som skall genomföras och därmed reducera avskrivningskostnader.

Per augusti har 323 miljoner kronor, 59 procent, av framtaget åtgärdsprogram på 550 miljoner kronor upparbetats. Karolinska Universitetssjukhuset gör bedömningen att 550 miljoner kronor kommer att uppnås för året. Då den ekonomiska utvecklingen har försämrats ytterligare har ett varsel på 550 helårsarbetare inom administration lagts i mitten av maj utöver tidigare beslutat anställningsstopp. Ytterligare besparingsprogram på 1,6 miljarder kronor har tagits fram för att uppnå en ekonomi i balans. Tio sjukhusövergripande åtgärdsområden med underliggande projekt har definierats. Framtagna åtgärder innebär att kostnadsutvecklingen har börjat sjunka i jämförelse med föregående år. Sjukhuset följer kontinuerligt upp effekterna av åtgärdsprogrammen på resultat- och kostnadsutvecklingen. Beredskap finns för att vidta eventuella ytterligare åtgärder.

Ett arbete med att förbättra Karolinskas verksamhetsmodell pågår. Målet är att beslutade förändringar av verksamhetsmodell och organisation införs i organisationen från och med den 1 januari 2020. Åtgärder planeras som

syftar till att förbättra ekonomisk informationshantering, masterdatastruktur samt produktionsplaneringen inom Karolinska.

Karolinska Universitetssjukhuset lämnar en negativ prognos på 1 624 miljoner kronor, vilket avviker med 1 344 miljoner kronor i jämförelse med budgeterat resultatkrav och har försämrats med 394 miljoner kronor i jämförelse med tidigare rapporterad prognos. Avvikelsen motsvarar 7,1 procent i förhållande till omsättning. Den främsta förklaringen avser högre personalkostnader, ökade kostnader för läkemedel och material samt ökade övriga kostnader. Anledningen till den försämrade prognosen är att hittills vidtagna åtgärder inte får full effekt under 2019.

Regionstyrelsen bedömer att sjukhuset, trots vidtagna åtgärder, har en utmaning att nå prognostiserat resultat för året även om framtagna åtgärder genomförs under hösten och därmed delvis påverkar årets utfall i rätt riktning. Fortsatt arbete med att ta fram ytterligare åtgärder pågår inom sjukhuset. Regionstyrelsen bedömer att sådana ytterligare åtgärder kommer att krävas för att hålla underskottet på prognostiserad nivå under 2019 och säkerställa en verksamhet under 2020 i enlighet med budgetbeslutade resultatkrav. Pågående, planerade och eventuella tillkommande åtgärder kräver starkt fokus och uthållighet på alla nivåer, från styrelse och ledning till medarbetare, för att sjukhusets positiva trend ska bevaras och förstärkas.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 230 miljoner kronor, utfallet inkluderar strategiska utrustningsinvesteringar. Upparbetningsgraden uppgick till 61 procent i förhållande till årets budget på 351 miljoner kronor, exkluderat strategiska utrustningsinvesteringar. Årets prognos uppgår till 295 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor lägre än årets budget och motsvarar en prognostiserad upparbetningsgrad på 84 procent. Prognosavvikelsen beror på restriktivt beslutsfattande på genomförande av investeringar. Investeringsutfallet består av medicintekniska utrustningsinvesteringar till Nya Karolinska Solna och ersättningsinvesteringar av medicinteknisk utrustning.

7.12 Revisorskollegiet
De förtroendevalda revisorerna är regionfullmäktiges, och ytterst invånarnas, verktyg för den demokratiska kontrollen. Revisorskollegiets uppdrag är att granska all verksamhet och pröva ansvarstagandet i nämnder och bolagsstyrelser.

Ekonomiskt resultat
Revisorskollegiets resultat per augusti uppgick till fem miljoner kronor, vilket är en miljon kronor högre än periodens budget. Revisorskollegiet

lämnar fortsatt en prognos på noll miljoner kronor, vilket är i nivå med budgeterat resultat.

Resultatutvecklingen under perioden följer den periodiserade budgeten, vilket gör att regionledningskontoret bedömer att revisorskollegiet kommer att uppnå budgeterat resultat.

Investeringar
Revisorskollegiet har mindre investeringar. Årets prognos uppgår till 0,2 miljoner kronor**,** vilket motsvarar årets investeringsbudget.

7.13 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. Kommunalförbundet äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal vårdcentraler och omsorgsverksamheter.

Mål

Mål för TioHundra AB
Regionledningskontoret bedömer att TioHundra AB, per den sista december 2019, kommer att uppfylla målvärdena för fyra av sju indikatorer som mäts i delårsrapporten. Två av indikatorerna bedöms inte uppfylla sina målvärden och en av indikatorerna har inte gått att mäta.

TioHundra AB				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde styrelse	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	77 %	Uppfylls ej 🔴		≥ 78 %
Andel patienter som får tid till husläkare inom 3 dagar	68 %	Uppfylls ej 🔴		≥ 90 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	-	-		≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	98 %	Uppfylls 🟢		≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	6,0%	Uppfylls 🟢	≤ 7,7 %	≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	0,0	Uppfylls 🟢		≤ 3
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	100 %	Uppfylls 🟢		≥ 75 %
* Prognos för om indikatorn uppfyller styrelsens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Många patienter har medfört längre väntetider på akutmottagningen. Även vårdavdelningarna har haft mycket ny personal vilket bidragit till att det tagit längre tid att få komma till en avdelning. Nattetid är det svårt att få rullstolstaxi och även vanlig taxi, vilket gör att vissa patienter stannar längre än nödvändigt.

- Resursbrist har medfört en minskad tillgängligheten på husläkarmottagningarna under sommaren.

- Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar har inte gått att mäta på grund av tekniska problem.

- Målet angående andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar är uppnått per augusti.

- Vid den senaste punktprevalensmätningen var förekomsten av vårdrelaterade infektioner 6,0 procent för hela Norrtälje sjukhus varav 6,6 procent i den akutsomatiska verksamheten och 4,2 procent i den geriatriska verksamheten. Arbete sker fortlöpande med att förbättra resultatet.

- Antal medicinskt färdigbehandlade patienter som är kvar på sjukhuset har legat i snitt på 1,2 dagar under 2019. Resultatet beror till stor del på ett gott samarbete med biståndsavdelningen på Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje samt samarbete mellan sjukhus och vård- och omsorgsboenden, ett av Norrtäljemodellens konkreta resultat.

- Alla bolagets vårdcentraler arbetar hälsofrämjande genom bland annat olika typer av "skolor" för olika diagnoser. Alla vårdcentraler jobbar även med livsstilssamtal. På väntrumsskärmarna finns information och hälsotips till besökarna.

Vårdkonsumtion

Statistiken visar vårdkonsumtionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Vård KSON	Utfall 2019 jan-aug	Utfall 2018 jan-aug	*Förändring %*	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse prognos - budget	Bokslut 2018
Vårdtillfällen	6 584	6 833	-3,6%	10 320	10 180	140	10 300
Läkarbesök	145 455	150 902	-3,6%	232 620	238 000	-5 380	223 550
Övriga vårdgivarbesök	258 585	231 310	11,8%	401 800	375 000	26 800	349 600

Under årets åtta första månader konsumerade invånarna i Norrtälje kommun 6 500 vårdtillfällen. Av dessa vårdtillfällen är 83 procent utförda

inom den somatiska specialistsjukvården, tio procent inom geriatriken och sju procent inom psykiatrin. I jämförelse med föregående år är antalet vårdtillfällen 3,6 procent färre. Liksom vid övriga akutsjukhus inom Region Stockholm utvecklas verksamheten för Norrtälje sjukhus och nya arbetssätt införs.

Till och med augusti månad genomfördes 145 000 läkarbesök och 258 000 besök hos övriga vårdgivare[42]. Minskningen i antalet läkarbesök förklaras delvis av nya ersättningsmodeller som stimulerar till färre och i viss mån längre besök, samt en förskjutning mot fler sjuksköterskebesök vid lättare sjukdomstillstånd.

Vårdproduktion vid Norrtälje sjukhus
Vårdproduktionen är lägre än periodiserad budget både för slutenvårdstillfällen och för öppenvårdsbesök. I förhållande till motsvarande period föregående år är antal öppenvårdsbesök 2,0 procent färre och antal slutenvårdstillfällen 1,1 procent färre. En anledning till att öppenvårdsbesöken minskat under sommarmånaderna är på grund av införandet av det ett nytt hänvisningsstöd på akutmottagningen. Inom primärvården är antalet läkarbesök färre i förhållande till budget, vilket främst beror på färre läkartimmar än planerat. Medelvårdtiderna ökar i jämförelse med motsvarande period föregående år, från 3,91 dygn till 4,13 dygn.

Ekonomiskt resultat
Resultatet för Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje och för TioHundra AB tas upp till 50 procent i Region Stockholms redovisning, eftersom ägandet delas med Norrtälje kommun.

Region Stockholms andel av kommunalförbundets redovisade resultat för perioden är negativt och uppgick till minus 23 miljoner kronor och avviker därmed negativt mot periodens budgeterade resultat på åtta miljoner kronor.

För året prognostiserar kommunalförbundet ett negativt resultat på 93 miljoner kronor, varav 47 miljoner kronor redovisas i Region Stockholms prognos, vilket motsvarar 6,7 procent av omsättningen. Den negativa prognosavvikelsen berör både kommunalförbundets egen verksamhet samt TioHundra AB:s verksamhet. Kommunalförbundet har en åtgärdsplan som gett viss effekt under året men den negativa prognosen på 40 miljoner kronor motsvarar de åtgärder som inte kunnat vidtas under 2019. TioHundra AB:s prognos och avser högre personalkostnader än planerat,

[42] Besök som genomförs hos till exempel distrikts- och undersköterskor på husläkarmottagningar, samt hos fysioterapeuter, logopeder, arbetsterapeuter och kiropraktiker.

bland annat på grund av det nya sjuksköterskeavtalet och högre kostnader för övertid. Även intäkterna förväntas bli lägre, bland annat på grund av en sänkning av ersättning för särskilda boenden och justering av sjukhusets ersättning.

TioHundra AB redovisar ett negativt resultat, vilket resulterat i att det egna kapitalet sjunkit under hälften av aktiekapitalet. Styrelsen för TioHundra AB har upprättat en kontrollbalansräkning per den 23 maj 2019 i enlighet med reglerna i aktiebolagslagen. Lagen kräver att det egna kapitalet återställs till motsvarande hela aktiekapitalet inom åtta månader.

TioHundra AB har ett åtgärdsprogram för 2019 som i senaste prognosen beräknas uppgå till 18 miljoner kronor. Åtgärdsprogrammet löper enligt plan men regionledningskontoret menar att ytterligare resultatförbättrande åtgärder måste vidtas för att nå fastställt resultatkrav.

8. Bolag

8.1 Landstingshuset i Stockholm AB

Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är moderbolag med uppgift att, i enlighet med dess bolagsordning, äga och förvalta aktier i de dotterföretag som ingår i koncernen. Bolagets syfte är att samordna de helägda dotterbolagen och dotterdotterbolagen på ett för Region Stockholm ändamålsenligt sätt. Landstingshuset i Stockholm AB ägs i sin helhet av Region Stockholm. Bolagen i koncernen bedriver verksamhet främst inom områdena hälso- och sjukvård och tandvård.

Ekonomiskt resultat

Landstingshuset i Stockholm AB redovisar ett resultat för perioden på 37 miljoner kronor, vilket är 41 miljoner kronor högre budget. Det högre resultatet avser främst återföring av tidigare gjorda nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterföretagen. Även lägre räntekostnader samt aktieutdelning från Ambulanssjukvården i Storstockholm AB har påverkat resultatet positivt.

Prognostiserat resultat uppgår till noll miljoner kronor, vilket är 31 miljoner kronor bättre än årets budgeterade resultat. Avvikelsen beror på lägre räntekostnader samt på en aktieutdelning från Ambulanssjukvården i Storstockholm AB. Återföringen av nedskrivningar av värdet på aktierna i dotterföretag tas inte med i prognosen, eftersom det görs en ny värdering av aktierna i samband med årsbokslutet 2019.

Den 1 juli överfördes ägandet av Waxholms Ångfartygs AB från LISAB till AB Storstockholms Lokaltrafik. Ersättningen för aktierna i Waxholms Ångfartygs AB uppgick till 52 miljoner kronor, vilket motsvarar det bokförda värdet av aktierna. Detta innebär att ingen resultateffekt uppstått i LISAB i samband med försäljningen.

8.1.1 Södersjukhuset AB

Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård. Verksamheten ska omfatta den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att Södersjukhuset AB kommer att uppfylla målvärdena för en av de fem indikatorer som mäts i delårsrapporten. För tre indikatorer är det osäker om målvärdena kommer att uppfyllas och för en av indikatorerna bedöms målvärdet inte uppfyllas.

Södersjukhuset AB				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde styrelse	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	38 %	Uppfylls ej 🔴		≥ 78 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	69 %	Osäkert 🟡		≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	91 %	Osäkert 🟡		≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	2,3%	Uppfylls 🟢	≤ 7,9 %	≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	3,3	Osäkert 🟡		≤ 3
* Prognos för om indikatorn uppfyller styrelsens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Sista projekten inom projektet Effektivt Akut Omhändertagande kommer att vara avslutade under september. Åtgärder från projektet implementeras under september och oktober varför sjukhuset räknar med kortare ledtider under hösten 2019 i jämförelse med tidigare. Full effekt kommer dock att nås först under 2020. Indikatorn följs upp kontinuerligt.

- Andel väntande mer än 30 dagar, inklusive till barn- och ungdomsmedicinska mottagningar utanför Södersjukhuset AB, var 69 procent i slutet augusti vilket är en försämring i jämförelse med utfallet på 76 procent i slutet av december. Försämringen förklaras av att det råder viss brist på läkare med strykning av mottagningar för att klara verksamheten på akuten och avdelningar som följd. Under sommarmånaderna ses historiskt en ökning av andel väntande till specialistläkarbesök men prognosen är att nå målet. Prognosen är dock osäker då utbildningsinsatser avseende ny vårdbyggnad och operationsavdelning som driftsätts under hösten kan medföra brist på läkare i mottagningsverksamheten.

- Andelen patienter som får tid för behandling inom 90 dagar ligger oförändrat på 85 procent i jämförelse med årsslutet 2018. Stor osäkerhet föreligger i prognosen då en stor del av den opererande verksamheten flyttar in i nya lokaler oktober-november 2019 vilket innebär en ökad risk för minskad produktion under hösten. Ett omfattande arbetet för att förbättra sjukhusets förmåga till produktionsplanering och balansering av behov och kapacitet pågår och förväntas ge resultat 2020.

- Sjukhuset har en låg andel vårdrelaterade infektioner och uppfyller målet. Flera infektionsrelaterade projekt har pågått under våren där bl.a. Projektet Säker Sepsisvård har involverat många enheter på sjukhuset

- Indikatorn *Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus* baseras på få patienter och väntetiden i snitt per vårdtillfälle under juli månad. Kommunerna/stadsdelen tar emot patienten efter i snitt 3,3 dagar. Sjukhuset har flera vårdsamordnare som arbetar för smidiga övergångar till respektive stadsdel/kommun. Chefläkaren anordnar också samverkansmöten med kommunerna för att förbättra processen.

Vårdproduktion

Vårdproduktionen är högre än periodiserad budget mätt i öppenvårdsbesök, 2,7 procent, men betydligt lägre mätt i slutenvårdstillfällen, -10,8 procent. I förhållande till motsvarande period föregående år är antal öppenvårdsbesök 4,5 procent fler och antal slutenvårdstillfällen 2,7 procent färre. Minskningen inom slutenvården finns inom alla kliniker, förutom kvinnokliniken där antalet förlossningar ökar. Därutöver menar sjukhuset att de preliminära målvolymerna i omställningsavtalet behöver justeras, om vilket de för en dialog med beställaren. Medelvårdtiderna har ökat något i jämförelse med motsvarande period föregående år. Vårdproduktionen avseende utomläns- och utlandspatienter ökar inom öppenvården, 4,5 procent, men minskar inom slutenvården, -1,7 procent. Antalet förlossningar ökar med 5,0 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognosen för årets vårdproduktion förväntas överstiga årets budget och föregående års vårdproduktion inom öppenvården, samt inom förlossningsvården, men ligger under såväl budget som föregående år inom slutenvården. Driftsättning av nya byggnader för operation och behandling, samt vårdavdelningar senare under året kommer att påverka vårdvolymerna, men sjukhuset arbetar för att minimera riskerna. Antal disponibla vårdplatser vecka 35 är 9 fler än motsvarande vecka föregående år. 84 procent av antalet fastställda vårdplatser är öppna. Sjukhuset har långa vistelsetider på vuxenakuten trots tillkomsten av närakuten på Rosenlund. Öppnandet av närakuten har minskat det totala antalet patienter på Södersjukhusets akutmottagning, men vårdtyngden har ökat.

Ekonomiskt resultat

Södersjukhuset AB redovisar ett resultat per augusti på tre miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med 59 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen beror främst på ökade personalkostnader avseende ett ökat antal helårsarbeten, i huvudsak inom grupperna undersköterskor, läkare och administrativ personal, samt ökade kostnader för pensioner och inhyrd personal. Läkemedelskostnaderna kopplat till verksamheterna onkologi, internmedicin, kardiologi, samt hud- och ögonkliniken ökar. Läkemedel för onkologen står för cirka 40 procent av den totala budgeten för läkemedel för sjukhuset. Ändrade förskrivningar och användande av läkemedel får en stor effekt på kostnaderna. Även

kostnader för laboratorie- och röntgentjänster ökar, främst beroende på ett ökat antal undersökningar/prover.

Innevarande års åtgärdsprogram uppgår till 134 miljoner kronor, varav 66 miljoner kronor, 49 procent, upparbetats per augusti. Ackumulerade åtgärder har hittills inte nått full effekt. Åtgärder om ytterligare tolv miljoner kronor har tagits fram av ledningen i syfte att klara av kostnadsökningarna och uppfylla sjukhusets resultatkrav. Åtgärderna är nedbrutna per verksamhetsområde och finns i huvudsak inom personalsområdet. Sjukhusledningen arbetar med att genomföra beslutade åtgärder, men ser en risk i att alla åtgärder inte genomförs i tid eller i den omfattning som behövs för att nå budgeterat resultat.

Södersjukhuset AB lämnar en negativ prognos på 131 miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med 140 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,6 procent av omsättningen. Den främsta förklaringen avser ökade personalkostnader, ökade kostnader för läkemedel och material, samt för laboratorie- och röntgentjänster. Prognosen per augusti är 16 miljoner kronor bättre än senast lagda prognos, vilket delvis kan kopplas till ökade intäkter för vårdval förlossning.

Regionledningskontoret bedömer att det finns möjligheter för sjukhuset att uppnå prognostiserat resultat för året under förutsättning att framtagna åtgärder genomförs, samt att ytterligare åtgärder beslutas och genomförs. Regionledningskontoret anser dessutom att en handlingsplan för förbättrad tillgänglighet till akuten måste tas fram.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 212 miljoner kronor, vilket inkluderar strategiska utrustningsinvesteringar, vars budget fastighets- och servicenämnden ansvarar för. Upparbetningsgraden uppgick till 54 procent i förhållande till årets budget på 192 miljoner kronor, exkluderat strategiska utrustningsinvesteringar. Årets prognos uppgår till 192 miljoner kronor. Investeringsutfallet består av ersättningsinvesteringar av medicintekniska utrustningsinvesteringar.

8.1.2 Danderyds Sjukhus AB
Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten ska omfatta den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att Danderyds Sjukhus AB, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdena för två av de fem indikatorer som mäts i delårsrapporten. För två indikatorer är det osäker om målvärdena kommer att uppfyllas och för en av indikatorerna bedöms målvärdet inte uppfyllas.

Danderyds sjukhus AB				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde styrelse	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	45 %	Uppfylls ej 🔴		≥ 78 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	93 %	Uppfylls 🟢	≥ 90 %	≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	86 %	Osäkert 🟡	≥ 90 %	≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	5,2%	Uppfylls 🟢	≤ 6 %	≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	3	Osäkert 🟡	≤ 3	≤ 3
* Prognos för om indikatorn uppfyller styrelsens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Förbättringsarbetet inom det akuta vårdflödet pågår och implementering av nya arbetssätt för den akuta processen har påbörjats. Bland annat har flera viktiga komponenter i inläggningsprocessen reviderats. I övrigt är arbetssituation fortsatt ansträngd på akutmottagningen, något som försvårar verksamhetsutveckling och kontinuitet.

- Tillgängligheten för tid för första besök hos specialistläkare har överträffat målet för delåret men gick ned något under sommarperioden. Sjunkande tillgänglighet under sommaren kan härledas till fokus på sjukhusets akuta uppdrag vilket inkluderar begränsning av mottagningsverksamhet. En ytterligare anledning är att remissinflödet från primärvården ökar markant i början av sommaren för att sedan minska under sommarperioden, vilket skapar tillfälliga förlängda väntetider

- Sjukhuset har ackumulerat inte kunnat leverera behandling inom 90 dagar i enlighet med målvärden, även om målet om 90 procent har uppnåtts enskilda månader. Både under vinter- och sommarmånaderna har köerna varit längre. Gemensamt för dessa två perioder är att sjukhuset då fokuserar på akuta patienter och begränsar den elektiva verksamheten. Vidare bedömer opererande verksamheter att antal patienter i kö kommer att öka i samband med flytt till nya lokaler, då en tillfällig kapacitetsneddragning är nödvändig. Verksamheterna saknar samtidigt förmåga att snabbt ta igen detta. Berörda verksamheter stämmer dagligen av sina väntelistor mot

produktionsplaneringen och ett lokalt råd hjälper till med eventuella felaktigheter i remisshanteringen. Sjukhusledningen diskuteras förslag på hur kapaciteten kan höjas eller omfördelas.

- Ett aktivt arbete bedrivs att förebygga uppkomsten av vårdrelaterade infektioner, bland annat genom systematisk analys av uppkomna infektioner i olika patientprocesser, förebyggande arbete genom korrekt skötsel av riskfaktorer och satsning på kompetensutveckling, bland annat genom kompetenskort för undersköterskor och klinisk färdighetsträning för kateterisering av urinblåsa, som riktar sig till såväl läkare, sjuksköterskor och undersköterskor. Sjukhuset driver ett accesscentrum, som innebär en kvalitetshöjning i hantering av centralvenösa infarter och förebyggande av allvarliga infektioner.

Indikatorn *antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus* är ny för 2019 och rutiner för att registrera och samla in data är ännu i sin linda, vilket gör prognosen för om målet kommer att uppnås per sista december osäker. Flera stora kliniker har exempelvis ännu inte implementerat förändringen utan utfallet är baserat på ett par pilotverksamheter.

Vårdproduktion

Vårdproduktionen är 4,2 procent lägre än periodiserad[43] budget mätt i besök, och 4,9 procent lägre inom slutenvården mätt i antalet vårdtillfällen. I förhållande till motsvarande period föregående år är antalet öppenvårdsbesök 1,6 procent fler och antalet vårdtillfällen 0,5 procent färre. Sjukhuset producerar mindre mot avtal inom såväl akut som elektiv slutenvård. Minskningen förklaras delvis av färre vårdplatser, ny och mer komplicerad patientmix samt ökad polikliniserings[44]. Även antal besöken är färre än vad som budgeterats för perioden. Inom öppenvården förklaras minskningen av att akuta besök inte fortsatt öka i den utsträckning som budgeterats, utskifte av vård enligt LEON-principen[45](t ex. SESAM[46]) eller förändrade registreringsrutiner, från enskilda besök till teambesök är andra förklaringar till minskningen inom öppenvården. En annan bidragande orsak till att besöken inte når upp till periodens budgeterade volymer är att [47]distansbesök via trådlös uppkoppling vid pacemakerkontroller, inte registreras som ett besök. Antal disponibla vårdplatser vecka 35 är 14 färre än motsvarande vecka föregående år. 83 procent av antalet fastställda vårdplatser är öppna. Medelvårdtiderna är i något lägre i jämförelse med

[43] Målvolymer 2019 var färdigbehandlade i april månad och det är mot dessa volymer som jämförelser görs.
[44] Vård som tidigare utfördes inom slutenvården istället utförs inom öppenvården
[45] Lägsta effektiva omhändertagandenivå
[46] Mottagning för sexuell hälsa och samlevnad

motsvarande period föregående år. Vårdproduktion avseende utomläns- och utlandspatienter minskar inom öppenvården, 4,2 procent, och inom slutenvården, 4,9 procent. Antalet förlossningar ökar med 6,7 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Prognosen för årets vårdproduktion visare på att varken öppen- eller slutenvården kommer uppnå budgeterade volymer.

Ekonomiskt resultat
Danderyds Sjukhus AB visar ett negativt resultat per augusti på 86 miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med 171 miljoner kronor. Den största budgetavvikelsen är en följd av ökade kostnader för personal. Målsättningen att hålla vårdplatser öppna under sommaren har påverkat personalkostnaderna både avseende kostnaden för ordinarie personals övertid och kostnader för inhyrd personal. Även kostnader kopplat till laboratorietjänster, material, IT-tjänster samt lokal och fastighet avviker negativt mot ackumulerad budget. De ökade kostnaderna avseende material och laboratorietjänster är en följd av sjukhusets förändrade patientmix och en ökad vårdtyngd på sjukhuset. Under hösten flyttar flera verksamheter in i nya lokaler, vilket kommer ge ökade kostnader under inkörningsperioden då vård kan behöva bedrivas på två ställen samtidigt. På sikt kommer den nya akutsjukvårdsbyggnaden förbättra omhändertagandet av patienter samt möjliggöra nya arbetssätt.

Under augusti månad presenterades ett åtgärdsprogram som prognostiseras att uppnå 82 miljoner kronor, varav 47 miljoner kronor upparbetats per augusti. I början av året hade planerade åtgärder önskad effekt men de senaste månaderna har de resultatförbättrande åtgärderna inte fullt ut uppnått önskad effekt. Med anledning av den negativa prognosen är ytterligare åtgärder nödvändiga för att få en ekonomi i balans.

Danderyd Sjukhus AB lämnar en negativ prognos på 150 miljoner kronor, vilket motsvarar 3,4 procent av omsättningen. Den främsta förklaringen avser fortsatt ansträngd personalsituation där viss inhyrd personal är nödvändig för att upprätthålla vårdplatser och tillgängligheten på sjukhuset.

Resultatutvecklingen under perioden visar på stor avvikelse i jämförelse med budgeterat resultat, vilket gör att regionledningskontoret bedömer att ytterligare resultatförbättrande åtgärder krävs för att få en ekonomi i balans.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 357 miljoner kronor, vilket inkluderar strategiska utrustningsinvesteringar, vars budget fastighets- och servicenämnden ansvarar för. Upparbetningsgraden uppgick till 139

procent i förhållande till årets budget på 70 miljoner kronor, exkluderat strategiska utrustningsinvesteringar. Årets prognos uppgår till 75 miljoner kronor. I investeringsutfallet ingår en investering i ett nytt patientmonitorerings-system, PAMS samt ersättningsinvesteringar av medicinteknisk utrustning.

8.1.3 Södertälje Sjukhus AB

Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus med ansvar för specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Verksamheten ska omfatta den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att Södertälje Sjukhus AB, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdena för tre av fem indikatorer som följs upp i tertialrapporten. För en indikator är det osäker om målvärdena kommer att uppfyllas och för en av indikatorerna bedöms målvärdet inte uppfyllas.

Södertälje sjukhus AB				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde styrelse	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	67 %	Uppfylls ej 🔴	≥ 75 %	≥ 78 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	96 %	Uppfylls 🟢	≥ 90 %	≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	82 %	Uppfylls 🟢	≥ 90 %	≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	4,4%	Uppfylls 🟢	≤ 7,9 %	≤ 7,9 %
Antal dagar medicinskt färdigbehandlade patienter är kvar på sjukhus	3,6	Osäkert 🟡		≤ 3
* Prognos för om indikatorn uppfyller styrelsens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Akutmottagningen har haft ett ökat inflöde både vad gäller besökande och ambulanser. I kombination med överbeläggning av vårdplatser har det påverkat vistelsetiden på akutmottagningen negativt då patienterna i allt högre utsträckning istället vårdats på akutmottagningen. Ett medarbetardrivet projekt riktas till patienter över 80 år, där andelen patienter som vistats högst 4 timmar på akutmottagningen endast är 50 procent ackumulerat per den sista augusti.

- Tillgängligheten till ett första besök hos specialistläkare är god. För helåret är bedömningen att sjukhusets eget målvärde på 90 procent kommer att uppnås.

- Tillgängligheten till behandling är ackumulerat per sista augusti 82,2 procent. Sommarperiodens vårdplatssituation och höga beläggningsgrad har i viss grad påverkat tillgängligheten negativt. Sammantaget har sjukhuset en god tillgänglighet och målet bedöms uppnås per den sista december.

- Förekomsten av vårdrelaterade infektioner på hela sjukhuset var 4,4 procent. Vårdrelaterade infektioner förvärvade på Södertälje sjukhus uppgick till 3,3 procent.

- Sjukhusets utskrivningsteam och vårdpersonal arbetar i nära samverkan med primärvård och kommuner för att minska antalet dagar som utskrivningsklara patienter är kvar på sjukhuset. Sjukhuset har som målsättning att nå målet om 3 dagar.

Vårdproduktion
Vårdproduktionen är betydligt lägre än periodiserad budget mätt i öppenvårdsbesök, -12,2 procent, men högre mätt i slutenvårdstillfällen, 6,1 procent. I förhållande till motsvarande period föregående år är antal öppenvårdsbesök 3,7 procent fler och antal slutenvårdstillfällen 6,9 procent fler. Avvikelsen mot periodiserad budget kan dels härledas till lägre volymer än kalkylerat gällande närakutuppdraget avseende barn, dels till den, enligt sjukhuset, alldeles för höga målvolymen i omställningsavtalet. Medelvårdtiderna minskar något i jämförelse med föregående år. Vårdproduktion avseende utomläns- och utlandspatienter ökar inom såväl öppenvården, 7,8 procent, som inom slutenvården, 8,0 procent. Antalet förlossningar minskar något i jämförelse med föregående år, -0,8 procent. Prognosen för årets vårdproduktion förväntas understiga årets budget inom öppenvården, men överstiga årets budget inom slutenvården. Antal disponibla vårdplatser vecka 35 är 14 fler än motsvarande vecka föregående år. Sjukhuset har fortsatt en hög personalomsättning avseende sjuksköterskor inom 24/7-verksamheten och en ansträngd vårdplatssituation, trots att en ny slutenvårdsavdelning med 14 vårdplatser successivt öppnats under året. 99,0 procent av antalet fastställda vårdplatser är öppna.

Ekonomiskt resultat
Södertälje Sjukhus AB redovisar ett resultat per augusti på 31 miljoner kronor och avviker positivt mot periodens budgeterade resultat med tolv miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror främst på ökade intäkter.

Södertälje Sjukhus AB lämnar en prognos på minus två miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med fem miljoner kronor, vilket motsvarar 0,4 procent av omsättningen. Den främsta förklaringen avser ökade personalkostnader på grund av ett svårt personalläge.

Prognosen per augusti är fem miljoner kronor bättre än senast lagda prognos per april, vilket främst beror på högre intäkter för patientavgifter, sålda primärtjänster och övriga intäkter.

Regionledningskontoret gör bedömningen att det finns möjligheter för sjukhuset att uppnå fastställt resultatkrav med hänvisning till rådande resultatutveckling, samt det arbete med resultatförbättrande åtgärder, som bedrivs på sjukhuset.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 37 miljoner kronor, vilket inkluderar strategiska utrustningsinvesteringar, vars budget fastighets- och servicenämnden ansvarar för. Investeringsutfallet består av ersättningsinvesteringar av röntgen-utrustningar och medicinteknisk utrustning. Upparbetningsgraden uppgick till 73 procent i förhållande till årets budget på 22 miljoner kronor, exkluderat strategiska utrustningsinvesteringar. Årets prognos uppgår till 28 miljoner kronor. Prognosavvikelsen för året beror på senarelagda leveranser av byggtekniska skäl, av röntgenutrustningar som skulle ha levererats och installerats under 2018.

8.1.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten ska omfatta tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Mål
Regionledningskontoret bedömer att S:t Eriks Ögonsjukhus AB, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdena för alla fyra indikatorer som följs upp i delårsrapporten.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde styrelse	Målvärde fullmäktige
Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akuten	97 %	Uppfylls ●		≥ 78 %
Andel patienter som får tid för första besök hos specialistläkare inom 30 dagar	92 %	Uppfylls ●		≥ 73 %
Andel patienter som får tid för behandling inom 90 dagar	93 %	Uppfylls ●		≥ 90 %
Förekomsten (prevalensen) av vårdrelaterade infektioner	0,0%	Uppfylls ●		≤ 7,9 %
* Prognos för om indikatorn uppfyller styrelsens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

- Tillgängligheten på akuten är mycket god. Andelen patienter som vistas högst 4 timmar på akuten är i genomsnitt 97,7 procent och under augusti månad 98,7 procent.

- Tillgängligheten för nybesök ser bra ut och beräknas ligga inom målvärdena för 2019.

- Tillgängligheten för operation och behandling ligger inom målvärdena. Tillgängligheten kommer att försämras för operation och behandling under hösten på grund av brist på operationssjuksköterskor.

- Vid det senaste mättillfället fanns inga vårdrelaterade infektioner att rapportera.

Vårdproduktion
Vårdproduktionen är lägre än periodiserad budget mätt i besök, 5,8 procent, och även lägre mätt i vårdtillfällen, 8,7 procent. I förhållande till motsvarande period föregående år är antal öppenvårdsbesök 3,5 procent färre och antal vårdtillfällen 1,5 procent färre. Avvikelsen mot periodiserad budget och föregående år beror i huvudsak på fortsatt polikliniserings av slutenvård, hopslagning öppenvårdsbesök, det vill säga att fler åtgärder görs vid samma besök. Medelvårdtiderna ökar i jämförelse med motsvarande period föregående år, från 1,99 dygn till 1,91 dygn. Vårdproduktion avseende utomläns- och utlandspatienter minskar inom öppenvården, 2,7 procent, och ökar inom slutenvården, 13,2 procent. Prognosen för årets vårdproduktion förväntas minska för öppenvårdsbesök, 3,5 procent och minska när det gäller slutenvårdstillfällen, 1,5 procent. Antal disponibla vårdplatser vecka 17 är lika många som samma period föregående år, 16 vårdplatser. 100 procent av antalet fastställda vårdplatser är öppna.

Ekonomiskt resultat
S:t Eriks Ögonsjukhus AB redovisar ett resultat per augusti på 43 miljoner kronor och avviker därmed positivt mot periodens budgeterade resultat med 14,5 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror främst på ökade intäkter avseende sålda vårdtjänster, elva miljoner kronor, samt lägre kostnader för material och övriga kostnader än budgeterat.

Sjukhuset lämnar en prognos på 45 miljoner kronor, vilket är tolv miljoner kronor bättre än budgeterat resultatkrav och är en förbättring med fem miljoner kronor i jämförelse med senast rapporterad prognos. Den positiva resultatavvikelsen motsvarar 1,8 procent av omsättningen. Den främsta förklaringen avser högre utomlänsintäkter[48] än budgeterat.

Den positiva resultatutvecklingen fortsätter och regionledningskontoret bedömer att redovisad prognos kommer att uppnås under 2019.

[48] Utomlänsintäkter avser intäkter för vård av patienter från andra län.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 10 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 33 procent i förhållande till årets budget på 30 miljoner kronor. Investeringsutfallet består främst av ersättningsinvesteringar i medicin-teknisk utrustning, IT och övriga inventarier. Årets prognos uppgår till 30 miljoner kronor.

8.1.5 Folktandvården Stockholms län AB
Folktandvården Stockholms län AB ska bedriva folktandvård inom Region Stockholm och inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Inom regionen utför Folktandvården Stockholms län AB uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden, som enligt beställningen i huvudsak ska omfatta barntandvård. Folktandvården Stockholms län AB ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag med ett samhällsansvar som grund.

Vårdproduktion
Antalet behandlade barn och ungdomar ökar med 14,9 procent i jämförelse med föregående år, vilket i huvudsak förklaras av att antalet listade barn har ökat samt att åldersgränsen för fri tandvård har höjts från 22 till 23 år. Budgeten för året än anpassad med anledning av detta, men antalet behandlade barn och ungdomar överstiger budget med 7,4 procent. Antalet behandlade vuxna minskar med 3,7 procent i jämförelse med föregående år och understiger budget med 2,6 procent. Minskningen förklaras dels av ett större antal listade barn, med anledning av den tillkommande åldersgruppen, vilket gör att klinikerna behöver lägga mer tid på barnen och har mindre tid för att behandla vuxna patienter, dels av svårigheter att rekrytera tandvårdspersonal. Antal behandlade barn och vuxna inom specialisttandvården minskar 2,6 procent i jämförelse med föregående år och understiger budget med 5,3 procent. Antalet behandlade barn ligger ungefär i nivå med föregående år medan antalet behandlade vuxna minskar. Den höjda åldern för fri barntandvård är den främsta orsaken till ökningen avseende barn. Prognosen för vårdvolymer avseende antalet behandlade vuxna patienter ligger 2,0 procent under budget.

Ekonomiskt resultat
Folktandvården Stockholms län AB redovisar ett resultat per augusti på 70 miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med tolv miljoner kronor. Den negativa avvikelsen beror främst på lägre vuxenintäkter än budgeterat till följd av ett lägre antal behandlade vuxna. Den höjda åldersgränsen för fri tandvård för barn och ungdomar gör att klinikerna har mindre tid att behandla vuxna patienter. Därutöver har bolaget svårigheter att rekrytera tandvårdspersonal.

Folktandvården Stockholms län AB arbetar kontinuerligt för att vara en attraktiv arbetsgivare för att attrahera och behålla medarbetare. Exempelvis

har en befattning med arbetsgivarprofilering införts, olika karriärvägar och utvecklingsmöjligheter erbjuds, incitamentsprogram i form av resultatdelning finns och medarbetarna har möjlighet att arbeta med modern teknik. Bolaget arbetar kontinuerligt med effektiviseringar i alla delar av verksamheten, vilket har medfört att man under lång tid har arbetat med en något underdimensionerad organisation.

Folktandvården Stockholms län AB lämnar en prognos på 100 miljoner kronor och avviker därmed negativt mot budgeterat resultat med 12,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,7 procent av omsättningen. Den främsta förklaringen avser minskade intäkter kopplat till ett ansträngt personalläge i kombination med effekterna av reformen med höjd ålder för avgiftsfri tandvård. Prognosen per augusti är i nivå med senast lagda prognos per april.

Regionledningskontoret gör bedömningen att det finns möjligheter för bolaget att uppnå det prognostiserade resultatet för året trots utmaningar med intäktstapp, delvis kopplat till personalläget och delvis till en ökande andel barn och ungdomar.

Investeringar
Investeringsutfallet per april uppgick till 29 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 29 procent i förhållande till årets budget på 100 miljoner kronor. Årets prognos uppgår till 70 miljoner kronor. Bedömningen är att budgeterat investeringsutrymme inte kommer att behövas i sin helhet.

8.1.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, ska utföra ambulanssjukvård åt Region Stockholm. Ambulanssjukvården i Storstockholm AB kan utföra interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten ska omfatta de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Vårdproduktion
Vårdproduktionen är lägre än periodiserad budget mätt i antal ambulansuppdrag, 2,5 procent och lägre mätt i antal transporter av avlidna, 4,4 procent. I förhållande till motsvarande period föregående år är antalet ambulansuppdrag på samma nivå medan antalet transporter av avlidna är 4,9 procent färre. Prognosen för årets vårdproduktion förväntas överensstämma med budget.

Ekonomiskt resultat
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB redovisar ett resultat per augusti på 27 miljoner kronor och avviker därmed positivt mot periodens

budgeterade resultat med 22 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror främst på högre utbildningsintäkter, högre rörlig ersättning för ambulansuppdrag och ersättning för extra intensivambulans. Personalkostnader ligger även på en lägre nivå än vad som budgeterats.

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB lämnar en prognos på 17 miljoner kronor, vilket är fem miljoner kronor bättre än budgeterat resultatkrav. Prognosen är förbättrad med 5 miljoner kronor i jämförelse med senast rapporterad prognos.

Regionledningskontoret bedömer att bolaget kommer att överskrida fastställt resultatkrav under 2019.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 18 miljoner kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 64 procent i förhållande till årets budget på 28 miljoner kronor. Investeringsutfallet består av ersättningsinvesteringar av ambulansfordon. Årets prognos uppgår till 28 miljoner kronor.

8.1.7 Stockholm Care AB
Stockholms Care AB ska förmedla utländska patienter till främst de högspecialiserade vårdverksamheterna inom Region Stockholm som kan förbättra sina utvecklingsmöjligheter genom att vidga patientunderlaget. Bolaget ska därvid bistå vårdverksamheterna med stöd och service av administrativ och praktisk karaktär. Bolaget förvaltar även Tobiasregistret[49].

Vårdproduktion
Tobiasregistret fortsätter utvecklas väl avseende antalet genomförda confirmatory typing[50], CT, och utförda stamcellsskördar. Hittills under 2019 har Tobiasregistret förmedlat 63 stycket egna stamcellsprodukter, vilket är fyra fler än föregående år. Utvecklingen avseende rekryteringen har inte nått upp till samma volymer som tidigare år då personal varit i behov av att frigöra tid till arbete med skördeverksamheten. Under juli och augusti har antalet nyanmälda givare ökat vilket förväntas ge en ökning i potentiella donatorer senare under hösten. Utlandsvården påverkas av kapacitetsbristen i vården vilket inverkar på möjligheten att ta emot internationella patienter för specialiserad och högspecialiserad vård. Stockholm Care AB har per augusti 196 pågående eller slutförda

[49] Tobiasregistret är det svenska registret för blodstamceller. Genom registret finner sjuka människor passande givare av blodstamceller.
[50] Confirmatory typing – bekräftande typning, potentiella givare av blodstamsceller.

vårdärenden vilket är 16 fler än föregående år men av årets vårdärenden så är andelen avancerade vårdärenden färre än föregående år.

Ekonomiskt resultat
Stockholm Care AB visar ett resultat per augusti på 0,7 miljoner kronor, vilket är 0,2 miljoner kronor högre än budgeterat resultat på 0,5 miljoner kronor. För perioden är intäkterna lägre än budgeterat, vilket främst beror på lägre intäkter för utlandsverksamheten som en följd av kapacitetsproblem inom den högspecialiserade vården för utlandspatienter.

Prognosen för året uppgår till en miljon kronor, vilket är i nivå med årets budgeterade resultat.

Regionledningskontoret bedömer att bolaget kommer att uppnå fastställt resultatkrav under 2019.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 2 miljoner kronor, i jämförelse med årets nollbudget.

8.1.8 MediCarrier AB
MediCarrier AB ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm.

Ekonomiskt resultat
MediCarrier AB visar ett resultat per augusti på två miljoner kronor, en negativ avvikelse mot periodens budgeterade resultat med två miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att bolaget bokfört en kostnad som i samråd med Region Stockholm Juridik, bestrids. Omsättningen ökar med 20 miljoner kronor vilket kan hänföras till högre försäljningsvolym i leveransflödet för sjukvård- och förbrukningsvaror och högre intäkter för fakturerade viten avseende leveransavvikelser. Med större försäljningsvolymer ökar även kostnaden för inköp av material utöver budgeterat.

Prognosen för året är oförändrat ett resultat i nivå med budgeterat resultat på fem miljoner kronor.

Regionledningskontoret bedömer att bolaget kommer att uppnå fastställt resultatkrav under 2019.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 1 miljon kronor, vilket motsvarar en upparbetningsgrad på 20 procent i förhållande till årets

budget på 5 miljoner kronor. Investeringsutfallet består av ersättningsinvesteringar av varuvagnar till lagerverksamheten samt övriga ersättningsinvesteringar för produktionen. Årets prognos uppgår till 5 miljoner kronor.

8.1.9 Locum AB

Locum AB har i uppgift att svara för ägarfrågor av fastighetsförvaltande karaktär, ekonomisk administration, samt har resultatansvar förfastighetsförvaltningen inom fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska i övrigt bistå fastighets- och servicenämnden i fastighetsstrategiska frågor. I fastighets- och servicenämnden redovisas ägande av regionens fastigheter.

Från och med mars 2019 har strategiska fastighetsfrågor och investeringar integrerats i Locum AB. Bland de frågor som flyttat över till Locum AB ingår avtalsförvaltning gällande Nya Karolinska Solna.

Mål

Regionledningskontoret bedömer att Locum AB, per den sista december, kommer att uppfylla målvärdet för den indikator som följs upp i delårsrapporten.

Locum				
Indikator	Utfall	Prognos* 2019	Målvärde nämnd	Målvärde fullmäktige
Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning	1,4%	Uppfylls ●		≥ 1 %
* Prognos för om indikatorn uppfyller nämndens målvärde eller, om det saknas, fullmäktiges målvärde				

Locum rapporterar utfall på avslutade projekt till kulturförvaltningen. Under 2019 har investeringar i konstnärlig gestaltning färdigställts vid enheten för logopedi vid Karolinska Huddinge, anestesimottagning Jourrum vid Karolinska Huddinge, logopedi vid Karolinska Huddinge samt vid teknisk upprustning av byggnad 17 vid Danderyds Sjukhus.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för perioden uppgick till två miljoner kronor, vilket är sex miljoner kronor högre än budgeterat resultat för perioden. Avvikelsen förklaras främst av lägre personalkostnader, samt lägre IT-relaterade kostnader.

Prognosen för årets resultat uppgår oförändrat till sju miljoner kronor, vilket är i nivå med budget.

Investeringar
Investeringsutfallet per augusti uppgick till 1 miljon kronor. Årets prognos uppgår till 5 miljoner kronor och är i nivå med årets investeringsbudget.

8.1.10 AB Stockholms Läns Landstings Internfinans

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans uppgift är att vara internbank för Stockholms läns landsting. Bolaget ska på affärsmässiga grunder bistå landstinget, dess nämnder, bolag och stiftelser med att förvalta en central likviditet, låna upp medel på kapitalmarknaden och bedriva intern utlåning till landstingets nämnder och bolag för investeringar.

Ekonomiskt resultat
AB Stockholms läns landstings Internfinans redovisade ett resultat på tre miljoner kronor för perioden, vilket är en miljon kronor bättre än budget. Att resultatet är högre än budget beror framförallt på att kostnader för affärssystem och investerarrelationer varit lägre än budget.

Prognosen för årets resultat är 3 miljoner kronor vilket är i nivå med budget.

8.2 AB Storstockholms Lokaltrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL) är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholmsregionen. Via SL förvaltar Region Stockholm vissa avtal och tillgångar.

AB SL har tre helägda dotterbolag AB SL Finans, SL Älvsjö AB, samt från och med 1 juli 2019 Waxholms Ångfartygs AB. AB SL Finans tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar för lokaltrafikutövare. SL Älvsjö AB äger, förvaltar och utvecklar fastigheter och förenlig verksamhet. Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB) sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. Via WÅAB förvaltar Region Stockholm vissa avtal och tillgångar. WÅAB ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden när det gäller utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fastboende, fritids-boende och andra besökare.

Mål
Måluppföljning redovisas inom trafiknämnden.

Ekonomiskt resultat
AB Storstockholms Lokaltrafik redovisar ett resultat per augusti på 598 miljoner kronor och avviker därmed positivt mot periodens budgeterade resultat med 298 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror främst på

ökade biljettintäkter, samt lägre kostnader för köpt trafik och drift och underhåll.

Bolaget lämnar en prognos på 483 miljoner kronor, vilket är 83 miljoner kronor högre än budgeterat resultatkrav.

9. Ekonomisk redovisning

Avvikelser kan förekomma i tabeller och diagram då siffrorna är avrundade från tusen kronor till miljoner kronor.

9.1 Resultaträkning

Mkr	Regionkoncernen					Regionen	
	Utfall 2019 jan-aug	**Utfall 2018 jan-aug**	**Prognos 2019**	**Budget 2019**	**Bokslut 2018**	**Utfall 2019 jan-aug**	**Utfall 2018 jan-aug**
Verksamhetens intäkter	16 047	15 823	25 450	23 890	23 576	8 224	8 201
Verksamhetens kostnader	-62 202	-59 565	-98 344	-96 390	-92 450	-57 795	-55 626
Avskrivningar	-3 987	-3 657	-6 338	-6 445	-5 742	-1 728	-1 430
Verksamhetens nettokostnader	**-50 141**	**-47 399**	**-79 232**	**-78 945**	**-74 616**	**-51 299**	**-48 855**
Därav jämförelsestörande poster[1)]	-169	-213	-286	-358	-439	-169	-213
Skatteintäkter	50 592	48 628	75 888	75 600	72 871	50 592	48 628
Generella statsbidrag och utjämning	3 795	3 356	5 693	5 594	4 876	3 795	3 356
Summa samlade skatteintäkter	**54 388**	**51 985**	**81 581**	**81 194**	**77 747**	**54 388**	**51 985**
Finansiella intäkter	48	394	71	56	426	384	411
Finansiella kostnader	-1 559	-1 545	-2 321	-2 523	-2 174	-1 403	-1 451
Finansnetto	**-1 511**	**-1 151**	**-2 249**	**-2 467**	**-1 748**	**-1 019**	**-1 040**
Därav jämförelsestörande poster[2)]					476		
Extraordinära poster	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	0	0
Resultat	**2 735**	**3 435**	**100**	**-218**	**1 383**	**2 069**	**2 089**

1) Reavinst från fastighetsförsäljningar, samt omställningskostnader

2) Reavinst vid försäljning av fordran hos AB Storstockholms Lokaltrafik samt ränteförändring pensionsskuld.

9.2 Balansräkning

Mkr	Regionkoncernen		Regionen	
	Utfall 2019 jan-aug	Bokslut 2018	Utfall 2019 jan-aug	Bokslut 2018
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Nyttjanderätter och andra immateriella anläggningstillgångar	354	347	98	108
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	66 743	66 348	36 361	35 543
Maskiner och inventarier	29 332	26 801	11 945	8 788
Pågående nyanläggningar, förskott avseende materiella anläggningstillgångar	23 481	23 193	12 272	14 004
Finansiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar	751	721	38 548	38 361
Summa anläggningstillgångar	**120 661**	**117 410**	**99 225**	**96 804**
Omsättningstillgångar				
Förråd m.m.	268	583	120	435
Kortfristiga fordringar	6 284	7 983	9 235	9 488
Kortfristiga placeringar	0	0	0	0
Kassa och bank	3 393	1 894	297	256
Summa omsättningstillgångar	**9 944**	**10 459**	**9 652**	**10 179**
Summa tillgångar	**130 605**	**127 869**	**108 877**	**106 983**

Mkr	Regionkoncernen		Regionen	
	Utfall 2019 jan-aug	Bokslut 2018	Utfall 2019 jan-aug	Bokslut 2018
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital *				
Ingående eget kapital	10 873	9 477	8 956	8 228
Övrig förändring av eget kapital	1	13	0	-
Årets resultat	2 735	1 383	2 069	728
Summa eget kapital	**13 609**	**10 873**	**11 025**	**8 956**
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31 064	29 510	24 335	23 231
Andra avsättningar	1 056	1 069	619	622
Summa avsättningar	**32 120**	**30 580**	**24 954**	**23 854**
Skulder				
Långfristiga skulder	63 865	64 345	53 147	53 155
Kortfristiga skulder	21 011	22 072	19 750	21 019
Summa skulder	**84 876**	**86 417**	**72 897**	**74 174**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**130 605**	**127 869**	**108 877**	**106 983**
Panter och därmed jämförliga säkerheter	**inga**	**inga**	**inga**	**inga**
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	22 996	22 879	22 996	22 879
Övriga ansvarsförbindelser	883	857	15 803	16 256
Summa ansvarsförbindelser	**23 879**	**23 736**	**38 799**	**39 135**

***) Tilläggsupplysning reserverat eget kapital**	
Omstrukturering framtidens hälso- och sjukvård	
Reserverat i 2011 års bokslut	1 200
Reserverat i 2012 års bokslut	2 100
Reserverat i 2013 års bokslut	2 000
Ianspråktaget i 2015 års bokslut	-159
Summa omstrukturering	**5 141**

Under åren 2012–2014 beslutade landstingsfullmäktige att reservera sammanlagt 5 300 miljoner kronor inom det egna kapitalet för att täcka framtida omställningskostnader i samband med genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård. Sedan besluten om reservering inom det egna kapitalet fattades har den totala budgeten för att täcka framtida omställningskostnader i samband med genomförandet av framtidens hälso- och sjukvård fastställts till 3 500 miljoner kronor.

Under perioden 2015-2019 har sammanlagt 3 108 miljoner kronor tagits i anspråk för omställningskostnaderna, varav 159 har ianspråktagits från reserveringen och resterande 2 949 miljoner kronor har finansierats inom resultatet i boksluten 2016-2019.

9.3 Kassaflödesanalys

Mkr		Koncernen		Regionen	
		Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2018
	Not	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		2 735	3 435	2 069	2 089
Justering för ej likviditetspåverkande poster		6 015	5 909	3 607	2 542
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**8 750**	**9 344**	**5 676**	**4 631**
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd och varulager		315	4	179	-7
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar		1 897	424	315	-439
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder (exkl leasing- och lånefinansiering)		-4 038	-4 231	-2 919	-3 025
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**6 924**	**5 541**	**3 251**	**1 160**
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-26	-105	-6	-13
Investering i materiella anläggningstillgångar		-7 023	-6 712	-3 685	-4 642
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		8	306	2	306
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten*		**-7 041**	**-6 511**	**-3 689**	**-4 349**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		7 472	1 260	5 649	1 441
Amortering av långfristiga skulder		-5 800	0	-5 800	0
Förändring långfristiga fordringar		-30	807	-187	1 218
Förändring av leasingfinansiering		-885	-478	0	0
Erhållna bidrag		859	696	817	676
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**1 616**	**2 285**	**479**	**3 335**
Årets kassaflöde		**1 499**	**1 315**	**41**	**146**
Likvida medel vid årets början		**1 894**	**1 983**	**147**	**1**
Likvida medel vid årets slut		**3 393**	**3 298**	**188**	**147**
) Specifikation av ej likviditetspåverkande poster					
Avskrivningar		3 987	3 657	1 728	1 430
Förändring av avsättningar		1 541	1 499	1 101	1 060
Realisationsresultat och utrangeringar		45	-162	10	-226
Övriga poster		442	915	768	278
Justering för ej likviditetspåverkande poster		**6 015**	**5 909**	**3 607**	**2 542**

9.4 Driftredovisning

Mkr	Intäkter 2019 jan-aug	Kostnader 2019 jan-aug	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse
Hälso- och sjukvård									
Hälso- och sjukvårdsnämnden	44 011,9	-43 283,5	728,4	527,1	201,3	1 014,3	0,0	0,0	0,0
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	285,0	-238,7	46,3	0,0	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	21,6	-19,8	1,8	0,0	1,8	3,7	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	1 054,2	-1 077,1	-22,8	7,5	-30,4	-5,8	-46,5	0,0	-46,5
varav TioHundra AB	*552,4*	*-566,5*	*-14,1*	*7,5*	*-21,6*	*-3,3*	*-26,5*	*0,0*	*-26,5*
Stockholms läns sjukvårdsområde	8 215,7	-7 953,7	261,9	228,6	33,3	169,5	199,0	199,0	0,0
Karolinska Universitetssjukhuset	12 382,3	-13 589,2	-1 207,0	-458,4	-748,5	-385,7	-1 624,0	-280,0	-1 344,0
Södersjukhuset AB	3 629,1	-3 626,7	2,5	61,3	-58,8	28,6	-130,6	9,4	-140,0
Danderyds Sjukhus AB	2 936,9	-3 022,4	-85,5	85,0	-170,6	7,6	-150,0	6,5	-156,5
Södertälje Sjukhus AB	962,7	-931,6	31,1	19,2	11,9	6,1	-1,7	3,3	-5,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	444,9	-401,8	43,1	28,6	14,5	39,2	45,0	33,0	12,0
Folktandvården Stockholms Län AB	1 117,9	-1 048,1	69,8	81,4	-11,7	82,1	100,0	112,5	-12,5
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	253,3	-226,1	27,3	5,4	21,9	-6,9	17,3	12,0	5,3
Stockholm Care AB	61,5	-60,8	0,7	0,5	0,2	1,0	0,7	0,7	0,0
MediCarrier AB	598,5	-596,6	1,9	3,7	-1,8	4,5	5,0	5,0	0,0
Hälso- och sjukvård totalt	**75 975,4**	**-76 076,1**	**-100,6**	**590,0**	**-690,5**	**958,4**	**-1 585,8**	**101,4**	**-1 687,2**
Kollektivtrafik									
Trafiknämnden	20 995,7	-20 428,3	567,4	325,2	242,3	1 241,7	400,0	400,0	0,0
varav Trafikförvaltningen	*6 363,0*	*-6 394,4*	*-31,4*	*19,1*	*-50,5*	*67,1*	*-82,5*	*0,0*	*-82,5*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*72,8*	*-72,2*	*0,7*	*0,0*	*0,7*	*1,5*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*14 165,3*	*-13 552,1*	*613,2*	*299,8*	*313,4*	*1 167,4*	*504,1*	*400,0*	*104,1*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*394,5*	*-409,6*	*-15,0*	*6,3*	*-21,3*	*5,8*	*-21,5*	*0,0*	*-21,5*
Färdtjänstnämnden	1 148,6	-1 023,5	125,1	24,4	100,7	59,0	105,1	0,0	105,1
Kollektivtrafik totalt	**22 144,3**	**-21 451,8**	**692,5**	**349,5**	**343,0**	**1 300,8**	**505,1**	**400,0**	**105,1**
Kulturnämnden	**473,3**	**-459,0**	**14,4**	**0,4**	**14,0**	**11,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Tillväxt- och regionplanenämnden	**124,8**	**-115,5**	**9,4**	**0,0**	**9,4**	**7,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Regionstyrelsen	**1 947,8**	**-1 701,9**	**245,9**	**9,6**	**236,3**	**165,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Fastigheter och service									
Fastighets- och servicenämnden	4 078,0	-3 581,9	496,1	275,9	220,2	696,3	360,1	359,9	0,2
varav Serviceförvaltningen	*785,6*	*-766,3*	*19,3*	*0,0*	*19,3*	*18,3*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
varav Fastighetsförvaltningen	*3 292,4*	*-2 815,6*	*476,8*	*275,9*	*200,9*	*678,0*	*360,1*	*359,9*	*0,2*
Locum AB	248,7	-247,1	1,6	-4,6	6,3	13,7	7,0	7,0	0,0
Fastigheter och service totalt	**4 326,7**	**-3 829,0**	**497,7**	**271,2**	**226,5**	**709,9**	**367,1**	**366,9**	**0,2**
Övriga									
Revisorskollegiet	24,9	-20,0	4,9	3,5	1,4	5,8	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset i Stockholm AB	127,0	-90,3	36,8	-4,5	41,3	94,7	0,2	-31,3	31,5
AB SLL Internfinans	11,7	-8,8	2,9	2,0	0,9	2,8	3,2	3,0	0,2
Koncerngemensamma funktioner									
Skadekontot	11,8	-12,4	-0,5	0,0	-0,5	6,8	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	61 525,5	-60 152,2	1 373,3	501,1	872,2	267,2	818,3	-1 058,4	1 876,7
Koncernjusteringar	-96 210,4	96 169,0	-41,5	-6,3	-35,2	-95,6	-8,1	0,0	-8,1
Resultat samtliga resultatenheter*	**70 483,1**	**-67 747,9**	**2 735,2**	**1 716,5**	**1 018,7**	**3 434,7**	**100,0**	**-218,4**	**318,4**
varav omställningskostnader	0,0	-172,6	-172,6	-186,1	13,5	-470,4	-286,3	-358,0	71,7
Resultat exklusive omställningskostnader	**70 483,1**	**-67 575,3**	**2 907,7**	**1 902,5**	**1 005,2**	**3 905,1**	**386,3**	**139,6**	**246,7**

* Intäkter motsvarar verksamhetens intäkter, skatteintäkter och generella statsbidrag samt finansiella intäkter. Kostnader motsvarar verksamhetens kostnader, avskrivningar och finansiella kostnader.

9.5 Investeringsredovisning

Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Utfall 2018 jan-aug	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Hälso- och sjukvård						
Hälso- och sjukvårdsnämnden	10,3	3,8	11,1	7,0	-4,1	4,4
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	128,8	81,9	238,6	238,6	0,0	108,0
Karolinska Universitetssjukhuset	229,9	142,3	295,0	351,0	56,0	346,5
Södersjukhuset AB	212,5	157,8	192,3	192,3	0,0	349,4
Danderyds Sjukhus AB	357,0	56,8	75,0	70,0	-5,0	127,5
Södertälje Sjukhus AB	36,8	17,2	28,1	22,1	-6,0	66,2
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	9,8	5,4	30,0	30,0	0,0	18,8
Folktandvården Stockholms Län AB	29,4	38,3	70,0	100,0	30,0	56,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	18,5	3,7	28,0	28,0	0,0	9,0
Stockholm Care AB	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7
MediCarrier AB	0,9	1,4	5,0	5,0	0,0	1,4
Hälso- och sjukvård totalt	**1 036,4**	**508,7**	**973,1**	**1 044,0**	**70,9**	**1 088,8**
Kollektivtrafik						
Trafiknämnden	3 515,6	2 756,3	6 937,1	8 087,8	1 150,7	5 554,0
varav Trafikförvaltningen	*175,6*	*84,5*	*669,4*	*346,9*	*-322,5*	*284,7*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*671,7*	*568,3*	*1 354,8*	*1 996,5*	*641,7*	*1 137,4*
varav AB Storstockholms Lokaltrafik	*2 611,7*	*2 082,2*	*4 812,1*	*5 696,4*	*884,3*	*4 078,9*
varav Waxholms Ångfartygs AB	*56,6*	*21,2*	*100,8*	*48,1*	*-52,8*	*53,0*
Färdtjänstnämnden	12,3	12,7	36,8	58,6	21,8	22,2
Kollektivtrafik totalt	**3 527,9**	**2 769,0**	**6 973,9**	**8 146,4**	**1 172,5**	**5 576,2**
Kulturnämnden	**0,2**	**0,4**	**4,6**	**7,9**	**3,3**	**0,6**
Regionstyrelsen	**4,8**	**95,4**	**19,9**	**721,8**	**701,9**	**109,0**
Fastigheter och service						
Fastighets- och servicenämnden	2 470,5	3 581,8	5 987,9	5 800,9	-187,0	5 434,1
varav Serviceförvaltningen	*114,2*	*99,5*	*300,9*	*379,8*	*78,9*	*144,7*
varav Fastighetsförvaltningen	*2 356,3*	*3 482,3*	*5 687,0*	*5 421,1*	*-265,9*	*5 289,5*
Locum AB	0,7	0,9	4,5	4,5	0,0	2,1
Fastigheter och service totalt	**2 471,2**	**3 582,6**	**5 992,4**	**5 805,4**	**-187,0**	**5 436,3**
Övriga						
Revisorskollegiet	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1
AB SLL Internfinans	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar totalt	**7 040,5**	**6 956,1**	**13 964,1**	**15 725,7**	**1 761,7**	**12 210,9**

9.6 Redovisningsprinciper

Från och med 1 januari 2019 har lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) trätt ikraft. Delårsrapportens struktur samt tabeller anpassas utifrån den nya redovisningslagen. Lagen medför i övrigt inga väsentliga ändringar av tidigare tillämpade redovisningsprinciper, varför det vid upprättandet av delårsrapporten har tillämpats samma redovisningsprinciper som i den senaste årsredovisningen.

Bilaga 1 Regionkoncernen

Regionkoncernen

I tabellen framgår de nämnder och bolag som ingår i Region Stockholms verksamhet och som ingår i den sammanställda redovisningen 2019. Inom parentes framgår Region Stockholms ägarandel.

Regionkoncernen

Regionen	Koncernbolag m.m.	

Regionfullmäktige, nämnder och styrelser
• Regionstyrelsen
• Hälso- och sjukvårdsnämnden
• Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
• Patientnämnden
• Stockholms läns sjukvårdsområde
• Karolinska Universitetssjukhuset
• Trafiknämnden
• Färdtjänstnämnden
• Kulturnämnden
• Tillväxt- och regionplanenämnden
• Fastighets och servicenämnden
• Revisorskollegiet
	Landstingshuset i Stockholm AB (100 %)
	• Södersjukhuset AB
	• Danderyds Sjukhus AB
	  ○ Barnbördshuset Stockholm AB (49 %)
	• Södertälje Sjukhus AB
	• S:t Eriks Ögonsjukhus AB
	• Folktandvården Stockholms län AB
	• Ambulanssjukvården i Storstockholm AB
	• Stockholm Care AB
	• MediCarrier AB
	• Locum AB
	  ○ AB Terreno
	• AB Stockholms Läns Landstings Internfinans
		AB Storstockholms lokaltrafik (100 %)
		• SL Infrateknik AB
		• AB SL Finans
		• SL Älvsjö AB
		• Waxholms Ångfartygs AB
		
		Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (50 %)[51]
		• TioHundra AB

Uppdragsföretag

Ett uppdragsföretag är en juridisk person till vilken regionen har överlämnat en viss angelägenhet med stöd av kommunallagen. Uppdragsföretagen ingår inte i regionkoncernens resultat- och balansräkningar på annat sätt än att eventuella bidrag som har utbetalats redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Nedanstående sammanställning omfattar de större uppdragsföretagen.

Uppdragsföretag

Samägda juridiska personer med betydande inflytande[52]	Samägda juridiska personer utan betydande inflytande
• ALMI Företagspartner i Stockholm Sörmland AB (40,5 %) • Mälardalstrafik MÄLAB AB (35 %) • Samordningsförbund (25 %)[53] • Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (22,6 %)[54]	• Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (14,3 %) • Resekortet i Sverige AB (13,3 %)

[51] Gemensamt kommunalförbund tillsammans med Norrtälje kommun.
[52] Avser samägda juridiska personer med en ägarandel som överstiger 20 procent.
[53] Region Stockholm ingår i sju samordningsförbund tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna i länet.
[54] Gemensamt kommunalförbund tillsammans med övriga regioner i Sverige.

Entreprenader

Landstingskommunala angelägenheter som bedrivs av en annan juridisk person än de nämnder och bolag som ingår regionkoncernen.

- 100 procent av trafikverksamheten bedrivs av externa entreprenörer.
- 38 procent av hälso- och sjukvården bedrivs av externa vårdgivare.[55]

Verksamhetsstiftelser

En stiftelse är en självägd förmögenhet, utan ägare och medlemmar, som har avsatts för att varaktigt tillgodose ett bestämt ändamål. Stiftelser ingår inte i regionkoncernens resultat- och balansräkning på annat sätt än att eventuella bidrag som har tilldelats redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Nedan presenteras de verksamhetsstiftelser i vilka regionen har uppsiktsansvar under 2019 och inom parantes redovisas andelen styrelsemedlemmar som utsetts av Region Stockholm.

Verksamhetsstiftelser

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare

- Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %)
- Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %)
- Stiftelsen Clara (0 %)[56]

Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra

- Stiftelsen Stockholms läns museum (44 %)
- Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %)
- Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %)
- Stiftelsen Flemingsberg Science (25 %)

Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär

- Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

[55] Andel av totalt köpt hälso- och sjukvård.
[56] Regionen utser från och med februari 2018 inga ledamöter eller revisorer i Stiftelsen Clara, men har fortsatt uppsiktsansvar för fastigheten på grund av hembudsskyldigheten.

Bilaga 2 Konsultkostnader

Konsultkostnader Mkr	Utfall 2019 jan-aug	Budget 2019 jan-aug	Avvikelse	Prognos 2019	Budget 2019	Avvikelse	Bokslut 2018
Hälso- och sjukvård							
Hälso- och sjukvårdsnämnden	66,9	59,6	7,3	87,2	89,4	-2,1	84,4
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
KSON/TioHundra AB	1,8	2,9	-1,1	4,4	4,4	0,0	5,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	24,2	14,4	9,9	37,0	21,6	15,4	40,0
Karolinska Universitetssjukhuset	83,5	148,7	-65,2	187,8	210,2	-22,4	84,1
Södersjukhuset AB	8,9	20,0	-11,0	12,4	29,7	-17,3	29,4
Danderyds Sjukhus AB	11,7	8,2	3,5	13,6	13,6	0,0	23,1
Södertälje Sjukhus AB	3,7	3,7	0,0	6,0	5,1	1,0	2,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	0,9	1,1	-0,3	2,3	4,0	-1,7	1,2
Folktandvården Stockholms län AB	2,7	1,5	1,1	2,4	2,4	0,0	7,2
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	0,2	0,1	0,2	0,7	0,1	0,6	0,1
Stockholm Care AB	1,5	2,3	-0,8	3,4	3,4	0,0	1,3
MediCarrier AB	1,3	5,7	-4,4	4,2	8,6	-4,4	2,3
Hälso- och sjukvård totalt	**207,4**	**268,1**	**-60,7**	**361,3**	**392,4**	**-31,1**	**280,2**
Kollektivtrafik							
Trafiknämnden	28,2	26,0	2,2	51,6	38,7	12,8	48,0
varav Trafikförvaltningen	*24,8*	*18,9*	*5,9*	*43,3*	*28,5*	*14,8*	*46,3*
varav Förvaltning för utbyggd tunnelbana	*3,4*	*7,1*	*-3,7*	*8,3*	*10,2*	*-2,0*	*1,7*
AB Storstockholms Lokaltrafik	167,2	172,6	-5,3	276,9	263,0	13,9	298,5
Waxholms Ångfartyg AB	-5,4	1,7	-7,2	3,2	2,6	0,6	3,3
Färdtjänstnämnden	1,8	5,0	-3,2	12,3	7,5	4,8	3,7
Kollektivtrafik totalt	**191,8**	**205,3**	**-13,5**	**344,0**	**311,9**	**32,1**	**353,5**
Kulturnämnden	0,6	2,0	-1,4	0,6	3,0	-2,3	5,1
Tillväxt- och regionplanenämnden	1,9	1,8	0,1	6,4	2,7	3,7	11,5
Regionstyrelsen	150,3	155,1	-4,8	203,0	232,7	-29,6	184,0
Fastigheter och service							
Fastighets- och servicenämnden	83,0	82,3	0,7	132,0	123,4	8,6	116,3
varav Serviceförvaltningen	*79,7*	*75,5*	*4,2*	*121,9*	*113,3*	*8,6*	*105,5*
varav Fastighetsförvaltningen	*3,3*	*6,7*	*-3,4*	*10,1*	*10,1*	*0,0*	*10,8*
Locum AB	5,0	10,3	-5,3	12,4	15,5	-3,1	12,2
Fastigheter och service totalt	**88,0**	**92,6**	**-4,6**	**144,4**	**138,9**	**5,5**	**128,5**
Övriga							
Revisorskontoret	0,8	1,2	-0,4	7,8	7,0	0,8	9,7
AB SLL Internfinans	0,2	0,2	0,0	0,6	0,3	0,3	0,5
Koncerngemensamma funktioner							
Skadekonto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Koncernfinansiering	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Konsultkostnader totalt	**641,3**	**726,2**	**-84,9**	**1 068,1**	**1 088,9**	**-20,7**	**973,2**

§ 44

Dnr 2019–000142 042

TioHundra AB:s extrastämmor 2019

Sammanfattning av ärendet

Peter Graf, VD Tiohundra AB och Leif Karnström, ordförande Tiohundra AB samt Efva Lagerstedt, vice VD Tiohundra AB föredrar ärendet.

TioHundra AB:s negativa ekonomiska resultat under första kvartalet 2019 gör att det egna kapitalet understiger hälften av aktiekapitalet. Styrelsen har därvid enligt lag dels att upprättat en kontrollbalansräkning dels att kalla till första kontrollstämma, för beslut om verksamheten ska drivas vidare. Inom åtta månader ska en andra kontrollstämma hållas där frågan om likvidation åter prövas. Bolagets fortsatta existens är av principiell beskaffenhet och av större vikt, varför direktionen har att inhämta respektive medlemsfullmäktiges godkännande, innan beslut kan fattas.

Beslut

1. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje utser direktionens ordförande Olle Reichenberg (M) att företräda dem som ägare vid TioHundra AB:s extrastämmor 2019.

2. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje uppdrar åt direktionens ordförande Olle Reichenberg (M) att, vid TioHundra AB:s första kontrollstämma 2019, besluta att bolagets verksamhet ska drivas vidare och att bolaget därmed inte ska gå i likvidation.

3. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje uppdrar åt direktionens ordförande Olle Reichenberg (M) att inhämta medlemmarnas ställningstagande avseende TioHundra AB:s framtid, liksom medlemmarnas förslag till åtgärder för att uppnå detta på kort och lång sikt. Resultaten av uppdraget ska återredovisas för beslut i direktionen, i god tid innan bolagets andra kontrollstämma.

4. Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att ovanstående beslut förklaras omedelbart justerade.

Beslutet ska skickas till

Region Stockholm (registrator.lsf@sll.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)
TioHundra AB (registrator@tiohundra.se)